

SIBENSKI LIST

BIBLIOTEKA "JURAJ ŠIŽGORIĆ"
59000 ŠIBENIK

GLASILO SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXV.
BROJ 1188

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 17. svibnja 1986.

CIJRNA
40 DIN

Svečano proslavljen Dan Službe sigurnosti

Nagrađeni zaslužni radnici

Na Dan Službe sigurnosti 13. svibnja, priređeno je u Gradskoj vijećnici primanje za radnike šibenskog OSUP-a koje su organizirali predsjednik Skupštine općine Šibenik Josip Olivari i sekretar OSUP-a Ante Bujas. Primanje je iskorišteno za svečanu dodjelu nagrada i priznanja zaslužnim službenicima pa su Plaketu sigurnosti Saveznog izvršnog vijeća dobili Marko Bajalica, Branko Dragić, Mirko Grmuša, Marko Kovačević, Zarko Milovanović, Franjo Oslovančan, Branko Tesla, Stevo Vitez i Nikola Knežević, zlatnu medalju i priznanje Neda Grubišić, Marija Juras, Jovo Novaković, Nikola Petković, Jelka Živković i Jovo Vujin, srebrnu medalju i priznanje Slobodan Mandić, a brončanu medalju i priznanje Ivan Banovac, Dane Crljen, Zvonimir Čaleta-Car, Zdravko Čobanov, Jure Čobanov, Nikola Davidović, Neven Ercegović, Zoran Ergić, Ivo Fuštin, Simo Galca, Slavko Graovac, Milan Jelača, Milan Jović, Branko Kalik, Mladenka Karadole, Đorđe Krmeta, Živko Lalić, Jovan Lalić, Mate Matas, Miroslav Midžalo, Nikola Mikić, Marko M. Mikulandra, Vesna Obranović, Ante Petković, Zdravko Stadić, Ivan Sarić, Drago Šaneta, Milivoj Šupe i Stevan Vujković.

B. P.
(Snimio: V. Polić)

u žarištu

Trajna revolucija

Dak ova čitate još traje vrhunski skup hrvatskih komunista. Okupiše se delegati u Zagrebu da tijekom trodnevnih razgovora razložna inventuru dobro (ili nešto manje od toga) obavljenih poslova i zadataka što ih — skupa s radnim ljudima i građanima — preuzeše na predhodnom kongresnom sjajšću. I naši su delegati gore, prisutni da izreču svoje mišljenje i prosudbu osnovnih čelija koje ih i uputiše na Deseti kongres. A gore, tamo, u Zagrebu ima se bome o čemu govoriti i raspravljati — problema nije malo i nije baš tako jednostavno za sve njih naći prave rješenja. Trebat će o tome dolata trezveno razmisliti. Ali, usporedo s tom konstatacijom, mora se predložiti činjenica da se komunisti imaju čime i pohvaliti. Uza sve teškoće, vrludanja, srazove i nesnalaženja uprave u proteklom razdoblju naše je društvo učinila (unatoč svemu i svemu) još jedan korak naprijed. Zaboravljani nepobitnim problemima (a na sreću ne tajima ih kao neki drugil) česta zaboravljama naznačiti ono dobro, a toga nije malo i počesto je i prošlim okom vidljivo. Samo, da ne bi bilo naporazuma i spavanja na lovorikama, možda se istodobno naznačiti i to da smo — da je bilo hbjjenja, discipline i izašnije zasukanih rukava — još mnogo toga (i bolje, zasigurno) mogli uraditi. Možda će zagrebački skup hrvatskih komunista ostati zapamćen upravo po tome, po saznanju da kad hoćemo — možemo neusporedivo bolje nego što to počesto radimo. U tom grmu i leži realna nada za sjeću mnogih na društveno-ekonomskoj sceni nazačnih problema.

D. BEČIR

INICIJATIVE

Stranice udruženog rada

Donosimo četiri stranice posvećene trima radnim kolektivima u našoj komuni. To je realizacija stare ideje »Informativnog centra« o ustupanju prostora zainteresiranim kolektivima, kako bi se život, problemi i aktualna zbivanja u TEF-u, »Šibenki« i »B. Kidriču« što više približila građanima. U svakom slučaju, bez odgovarajuće suradnje sa spomenutim radnim sredinama ova ideja ne može preživjeti

U ovom broju »Šibenskog lista«, među ostalim, donosimo četiri stranice posvećene trima najvećim radnim kolektivima u našoj komuni. Na neki je način to realizacija stare ideje »Informativnog centra« o ustupanju prostora u lokalnom tjedniku zainteresiranim radnim organizacijama, kako bi se život, problemi, aktualna zbivanja u radnim sredinama što više približila čitateljima i izašla iz tvorničkih krugova. Interno informiranje ostvarivanjem ove ideje imalo je postati javnim.

Četiri stranice »Šibenskog lista« popunjene su tako temama iz SOUR-a industrije aluminija »Boris Kidrič«, TEF-a i SOUR-a »Šibenka«, dakako bez pretenzija da budemo sveobuhvatni, uostalom na ovako malom prostoru to nije moguće a niti potrebno. Spomenute, i za vas napisane i tiskane, stranice izvjesno nisu najbolji moguć način da se prezentira život i rad kolektiva, ali su konkretan primjer kako je to moguće raditi. Ideja je prestala biti tek papirnata vizija, imaginacija, ovim stranicama ona počinje živjeti. Kako, koliko dugo, kontinuirano i koliko kvalitetno to će ovisiti o nizu različitih okolnosti, ponajprije kadrovskih, potom tehničkih, materijalnih, organizacijskih i drugih. U svakom slučaju bez odgovarajuće suradnje sa zainteresiranim organizacijama udruženog rada ova ideja ne može preživjeti.

Teme i dileme

Partija klase ili Partija naroda

Ako nam je u razmišljanju polazište društveno-politički sistem koji izgrađujemo i budućnost kojoj se nadamo (besklasno društvo), onda ćemo posve razložno zaključiti da su aktivni Saveza komunista neposrednih proizvođača neprimjeren i politički neprihvatljiv oblik organiziranja i djelovanja Saveza komunista. Zapravo je to javno priznavanje nemoći društva i izraz njegove grižnje savjesti u odnosu na određene klasno-socijalne kategorije društva, čulo se nedavno na sjednici Predsjedništva OK SKH prilikom rasprave o Statutu SKJ i SKH. Uostalom, zašto su nam potrebni posebni oblici djelovanja komunista u ovoj društvenoj kategoriji, i ne bismo li uskoro mogli započeti s procesom konstituiranja aktiva komunista prosvjetnih ili kulturnih radnika, trgovaca, knjigovodstvenih, administrativnih ili znanstvenih radnika? Ako prihvaćamo tezu da Savez komunista nije Partija klase već Partija naroda, onda je izvan razuma svako separatističko organiziranje unutar jedne i jedinstvene Partije.

Vrijeme ne teče samo za sebe bez traga i mijena po živi društveni organizam. S njim ukorak nije moguće ići ukoliko ga ne osluškujemo, ukoliko mu se ne prilagođavamo. Jer, ono što je jučer stvarano kao izraz i potreba odgovarajućeg društveno-povijesnog trenutka danas objektivno ne može imati istu funkciju, dapače postaje društvenom proturječnošću. Partija ne može biti samo prosta reprodukcija društvene zbilje, po svojoj ulozi, značenju i opredjeljenju da bude avangarda, ona mora uvijek biti korak dva ispred društvene realnosti. Dakle, ako su na društvenoj pozornici klase još žive u Savezu komunista kao takve nemaju pravo građanstva. Komunisti se poznaju i priznaju po svom ideološkom uvjerenju, opredjeljenju i jedinstvenom Programu s pozicije koje treba da djeluju, ne po svom klasno-socijalnom statusu.

Valja očigledno mijenjati odnos prema radu, rad tretirati kao osnovni kriterij čovjekova društvenog doprinosa i tada će prestati naša potreba da se kao društvo pravdamo pred radničkom klasom, da naglašavamo svoje dušebrižništvo i zabrinutost za materijalni položaj radnika. Tada valjda neće opravdanja imati niti danas živuća (a neobjašnjena) podjela radničke klase na neposrednu i posrednu. Što može biti onaj što živi od rada uložnog u probitak društvene zajednice ako ne radnik? Ako Partija ide korakom bržim od zakoračaja društva, onda je trenutak da dolista dokine klasne, separatne principe organiziranja svoga članstva.

D. BLAŽEVIĆ

Sjednica Predsjedništva Općinskog komiteta SKH Šibenik

J. Ninić i D. Berović kandidirani za Savjet SR Hrvatske

Predsjedništvo Općinskog komiteta SKH na zadnjoj je sjednici podržalo kandidaturu Josipa Ninića i Dane Berovića za članove Savjeta SR Hrvatske. Ono je također razmotrilo primjedbe i prijedloge na Načrt Statuta SKJ. Utvrdilo je zatim članove pomoćnih tijela, te prihvatilo prijedlog da se 19 komunista briše iz evidencije zbog nepovezivanja u novoj osnovnoj organizaciji. Predsjedništvo je donijelo i odluku da se dodijeli pismeno priznanje dugogodišnjim predavačima u Političkoj školi SKH. Usput rečeno, a radi informacije neupućenima, nitko od predavača nije dobio nikakvu naknadu.

u prvom planu

Nema rješenja »kornatskog čvora« bez izdvajanja Telašćice, a što se Krke tiče »dijete treba dati materi«

Parkovi nesloge

S nacionalnim parkovima, a dva ih imamo, Kornata i Krku, zaista — nemamo greće.

Oko Kornata je sa zaderskom stranom upravo spor pred Osnovnim sudom udruženog rada u Splitu, a poradi (ne)zakonitog osnivanja OOUR-a »Telašćica« u Salima. Jučer, dan nakon pisanja ovog teksta, održana je u Murteru sjednica Savjeta uprave Nacionalnog parka, pa je na njoj, vjerojatno, bilo o tome riječi. Što je rečeno i odlučeno. Čul će se iz drugih izvora već danas, a mi ćemo, ako bude »štota« u što ne sumnjamo, o tome iдуće subote.

Zasad je premalo elemenata i za širu informaciju sa sastanka predstavnika uprave Nacionalnog parka Krka i »Sumarije«, što je u četvrtak održan kod predsjednika Općinske skupštine Josipa Olivarija. Zapravo, spor oko naplaćivanja ulaznica za Slapove Krke između dviju »naših« zainteresiranih strana treba biti razriješen za koji dan na novom sastanku, a predsjednik Općinske skupštine informiran o dogovorenom. Vje-

rujemo radi daljnjih mjera i akcija, ako dogovor ne bude postignut.

Tu smo, eto, gdje smo, a ljetu s armadom turista samo što nije stiglo. Šesta se godina uskoro navršava od proglašenja Kornata nacionalnim parkom, a s njim i u njemu nema bitnijih pomaka. S Krkom smo na početku nesporazuma, premda je netko nekad ne bez zanosu i ponosa kazao kako se kod Krke neće ponoviti »kornatski slučaj«. Taj se, međutim ljuto prevario, naivno je povjerovao lokalnoj slozi, a još se jednom potvrdilo da nam »kese nisu sestre«.

Bez obzira na jučerašnji sastanak u Murteru, nema rješenja »kornatskog čvora« bez izdvajanja Telašćice iz Nacionalnog parka. Što se Krke tiče — »dijete treba dati materi«, a tko je ona kazale su općinske skupštine Šibenika, Drniša i Knina odlukom o osnivanju uprave Nacionalnog parka.

Toliko zasad, zbog ograničenog prostora, a ako bi bilo potrebno — može i šire.

O. J.

Akcijom jedinstvu u SK trebalo bi posvetiti posebnu pažnju ● Problemi energetike i turističke privrede u šibenskoj općini bit će prisutni i u radu Kongresa ● Kongres treba nedvosmisleno utvrditi da se već jednom mora preći s riječi na djela

C. Juras

Govore delegati X kongresa SKH

Boljom stimulacijom do veće proizvodnje

U radu 10. kongresa SKH, koji se upravo održava u Zagrebu (16. i 17. i 18. svibnja), sudjeluje 15 delegata iz šibenske općine. Povodom toga razgovarali smo (neposredno prije odlaska na kongres) sa Ctirom Jurasom, radnikom iz TFF-a Uptall smo ga što očekuje od 10. kongresa SKH, na što je odgovorio:

— Ovaj bi kongres trebao donijeti prekretnicu, jer po mom uvjerenju zaključit će 13.

15 i 16. sjednice SKJ nisu u svim sredinama do kraja provedeni kako treba. Posebice tu mislim na akciju jedinstvu u SK, a također i veće prisustvo radničke klase u redovima komunista, jer bi na taj način više samoupravljajući djelovala. Kao neposredni proizvođač smatram, da bi radnike trebalo više stimulirati za bolju proizvodnju i bolju kvalitetu, jer u protivnom više se plaća nerad od rada. Kongres mora nedvosmisleno utvrditi, da se već jednom mora preći s riječi na djela, jer će se jedino tako postići željeni cilj.

— Iznenađen sam i počašćen — nastavio je Ciro Juras — što sam izabran za delegata Kongresa, jer zaista to nije obična stvar. Zato ako budem imao prilike govoriti onda će to biti o neposrednom proizvođaču, koji bi trebao biti više stimuliran za svoj rad i veću proizvodnju, u prvom redu radi što efikasnijeg izvoza i ostvarivanja dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Inače, šibenski su delegati podijeljeni u četiri komisije, a predstavnik svake komisije raspravljat će o određenoj materiji. Osim nekih statutarne problema dogovorili smo se, da u radu Kongresa budu obavezno prisutni problemi i energetikom i turističkom privredom u našoj općini, dva trenutno vitalna problema koji dobro utječu na cjelokupni razvoj općine. Na kraju moram još jednom istaknuti, da bi kongres trebao donijeti takve zaključke, koji će se morati dosljedno izvršavati, od vrha pa do baza

LJ. JELOVIĆ

DOKUMENTI

Uz 44. godišnjicu smrti Rade Končara
i 25 dalmatinskih rodoljuba i komunista

„MILOSTI NE TRAZIM...“

Na Šubičevcu su, u praskozorje 22. svibnja 1942. godine, crnokošuljaški meci okončali životni i revolucionarni put Rade Končara. Privezan uz betonski stup, izmrcvaren u mračnim zatvorskim ćelijama, Končar je dokazao kako umiru komunisti. Umro je uzdignuta čela, s poviciima što doživaju ljepšu sutrašnjicu čovječanstva. Tako je herojski i za primjer budućim naraštajima, malo u vrleti i bespuću zbijeno selo Končarev Kraj, u kojem je majka Staka rodila junaka potkraj listopada 1911. godine, izgubio jednu dušu, ali je ljudskosti dalo čovjeka.

A mukotrpna i puna nedaća bila je životna staza Končareva. Prošavši školu Lepoglave i Kosovske Mitrovice, taj regrutski bundžija i štrajkaški vođa ustaničke 1941. godine kreće u Dalmaciju na svoj sljedeći zadatak. Ni taj zadatak, kao uostalom i mnogi prije njega, nije bio lak. Nalog je glasio: raspiriti vatru ustanka u primorskom dijelu Hrvatske. Smion kakav je bio po rođenju i revolucionarnom izrastanju, Končar s velikim uspjehom izvršava partijski zadatak. I, sasvim iznenađeno, ne dokrajčivši ga, pada. Bilo je to 17. studenoga 1941. godine u Splitu.

Dogodilo se to ovako. Prilikom povratka u svoje ilegalno skrovište legitimiraju ga talijanski agenti. Rade bježi, ali ga sustiže lanc, u nogu. Bol je nesnošljiva, Končar pada u nesvijest. Uхваćen je. »Pao nam je Brko« — širi se glas splitskom partijskom organizacijom. Crnokošuljaši još ne znaju tko im je u rukama: objašnjenje prispjeva od zloglasne ustaške policije. Batine, slomljena vilica, krv pod noktima, fraktura lubanje, opet udarci, voda. Rade Končar, sekretar CK KP Hrvatske i član Politburoa CK KP Jugoslavije, sve torture podnosi šutke.

Zinstavljanja traju, ali od Rade ni riječi. Pa, onda, prijevoz brodom u Šibenik, na »sudenje« njemu i još 25 dalmatinskih komunista i rodoljuba. Tužilac Attili, general fašističke milicije, čita »optužnicu«, a Končar, preko tumača, prkosno odgovara: »Recite Vi njima da se ne osjećam ni najmanje krivim, iako optužnicu nisam ni riječi razumio, ali znam zašto me optužuju, jer sam zbog tih optužaba ovako prebijan i izmrcvaren. Recite im i to da oni za nas nisu nikakav sud i da u takav sud mi nemamo povjerenja«.

A kad je doznao za osudu — smrt streljanjem — Končar na sudu uzvikuje: »Od fašističkog suda nisam ništa drugo ni očekivao«. Nešto kasnije Rade odbija pomilovanje riječima: »Ja od fašista milosti ne tražim, niti bih im je dao«. A onda je nadošao častan, herojski kraj. Osuđenike su na Šubičevac doveli u kamionima. Uvata i brda naokolo bili su puni crnokošuljaša i vojske. Končara su, čitamo o tome zapise očevidaca, pod pratnjom peinaestak crnokošuljaša doveli do stupa, a onda je Rade, zbacivši sa sebe haljetic, razgolio prsa i viknuo: »Što se bojite, kukavice, pucajte u prsa, zar vas je strah naših pogleda!«.

Poučeni Končarevim primjerom i ostali na smrt osuđeni komunisti odbijaju da im prije smaknuća vežu oči crnom maramom. Uz stup privezan žicom, Rade Končar okreće glavu i kliče: »Živio drug Tito! Živjela Komunistička partija! Dolje fašisti!«. Poklik prihvaćaju i ostali. Crnokošuljaški pucnji prekidaju poklike. Bilo je to u praskozorje dvadeset i drugog svibnja tisuću devedeset i četrdeset i druge godine. Danas, na mjestu gdje su smrću junaka streljani Končar i dalmatinski komunisti i rodoljubi krtili se u vjstou Spomen-park u čast onih kojih nema, za nezaborav današnjima i budućima.

Trenutni gubici od 45 milijuna dinara pokušat će se sanirati uspješnijim poslovanjem u turističkoj sezoni. Ove je godine nabavljeno 5 novih autobusa za potrebe prigradskog saobraćaja, te dva autobusa za međugradsku liniju. Sezonske linije uvest će se od 20. lipnja do 1. rujna u prigradskom i međugradskom prometu

»AUTOTRANSPORT« OOUR »Putnički saobraćaj«

Pojačanim linijama sanirati gubitak

OOUR »Putnički saobraćaj«, što posluje u sastavu RO »Autotransport« Sibenik, iskazao je u prva tri mjeseca ove godine gubitak od 45 milijuna dinara. O uzrocima gubitaka, te pripremi za ovogodišnju turističku sezonu, razgovarali smo s TOMISLAVOM ŠUPERBOM, v. d. direktora OOUR-a »Putnički saobraćaj«, koji nam je između ostalog rekao:

— Gubitak od 45 milijuna dinara, pokušat ćemo sanirati boljim poslovanjem u turističkoj sezoni, u prvom redu većim brojem linija i mnogo većim prilivom putnika. Naime, već od 20. lipnja uvodimo sezonske linije prema većim turističkim mjestima u općini (Vodice, Murter, Primošten, Slapovi Krke, Zablatače, Jadrija), te prema Zagrebu, Beogradu, Ljubljani i Rijeci. Međutim, problem je još uvijek saobraćaj u gradu, tako da naši autobusi kasne u polasku i povratku, ali se nadam, da će se i to do sezone riješiti (nabava vozila-pa-

uka i dovršenje tehnološke ceste).

Ove smo godine — istakao je Tomislav Superba — nabavili pet novih autobusa za potrebe prigradskog prometa i dva autobusa za međugradsku liniju, dijelom vlastitim sredstvima, udruženim sredstvima TLM-a i jednim kreditom (ukupno 98 milijuna dinara). Do početka turističke sezone primit ćemo u stalni radni odnos deset vozača i deset konduktera — pripravnika na godinu dana, uz veći broj sezonskih radnika za prodaju karata i informiranje putnika. Povećali smo i osobne dohotke, tako da su u

prva tri mjeseca u prosjeku iznosili 63 tisuće dinara.

Na kraju je svakako potrebno primijetiti i to, da je OOUR na kraju prošle godine poslovao pozitivno, iako s neznatnim ostalom dohotka, a da je glavni razlog gubitka u prva tri mjeseca poskupljenje goriva i rezervnih dijelova, te kasno odobranje za povećanje cijena u prigradskom saobraćaju (60 posto sudjeluje u ukupnom prihodu). Izletnička služba radi dobro, pa je u planu uvođenje turističke linije Split — Sibenik — Zadar — Rijeka — München i obratno, prvenstveno za punjenje turističkih kapaciteta u Dalmaciji. Bilo je i pokušaja da se uvede linija do hotelskog naselja »Solaris«, ali se naišlo na nerazumijevanje OOUR-a »Sibenika«, koji na toj liniji hoće zadržati isključivo svoje autobuse.

L.J. JELOVČIĆ

Izgradnja vodoopskrbnih objekata

Solidarnošću do potrebne količine vode

Srednjoročni program izgradnje vodoopskrbnih objekata prihvatili Izvršno vijeće SO Sibenik i izvršna tijela općinskih društveno-političkih organizacija. Odluku o prioritetima gradnje donijet će Koordinacijski odbor Općinske konferencije SSRNH Sibenik. Zbog nedostatka sredstava nije izvršena rekonstrukcija na izvorištima podno slapova Krke. Za izgradnju planiranih vodoopskrbnih objekata utrošit će 3,9 milijarde dinara

Srednjoročni program izgradnje vodoopskrbnih objekata u općini prihvatilo je Izvršno vijeće Skupštine općine Sibenik i izvršna tijela općinskih društveno-političkih organizacija. Prije rasprave o tom programu na sjednici Skupštine općine Sibenik razgovarali smo s direktorom RO »Vodovod i kanalizacija« Milanom Sarićem, koji je između ostalog naglasio:

— Program je vrlo opsežan i sadrži objekte koje treba graditi i izvore financijskih sredstava. Upravo o realizaciji sredstava ovisit će tempo gradnje planiranih objekata, iako smatram da su planirana sredstva nedovoljna za ostvarenje kompletnog programa. Odluku o prioritetima gradnje donijet će Koordinacijski odbor OK SSRNH Sibenik. Osobno smatram, da bi prioritet trebao imati uređaj za pročišćavanje u Lozovcu. Program je težak i mukotrpan, i realizirat će se jedino na bazi uzajamnosti i solidarnosti. A on se mora realizirati, jer vode nema (u dovoljnim količinama) u glavnoj turističkoj sezoni, a kako je turizam osjetljiva granja privredivanja, to nedostatak vode prosto blokira njegov razvoj. Moram kazati i to, da ove godine neće biti više vode nego lani, jer udruženi rad nije odobrio sredstva za rekonstrukciju na izvorištima podno slapova Krke, čime bi se dobilo 20 do 30 litara vode više u sekundi. Dakle, bit će teškoća, koje će jasno ovisiti i o hidrološkim uvjetima. Posebno će biti teško na zapadnom priobalnom području općine (otok Murter i Pirovac), dok se ne izgradi novi magistralni vod.

Program razvoja vodoopskrbe u općini »težak« je 3,9 milijarde dinara i podijeljen je u četiri grupe, karakteristične po zajedničkim specifičnostima. Prvu grupu obuhvaća grad Sibenik, te mjesta Skradinj, Lozovac, Dubrava, Bilice, Raslina, Zaton, Vodice, Tribunj, Jadrija, Prvič, Zlarin, Zablatače, Brodarica, Krapanj, Zaborić, Grebaštica, Jadrtovac, Sparadić, Primošten i Rogoznica. Sva ta mjesta, uključujući i grad, nemaju vode za dalji razvoj, pa privreda i stanovništvo tog područja trebaju financirati izgradnju kapaciteta pitke vode (sistem za pročišćavanje) i druge prijeko potrebne objekte za normalno funkcioniranje potrebnog vodoopskrbnog sistema, za što se planira utrošiti 1,8 milijardi dinara.

U drugu grupu spadaju mjesta koja već imaju vodu, ali je nedovoljna za potrebe turizma i poljoprivrede. Riječ je o zapadnom priobalnom području općine (otok Murter i Pirovac) i mjestima priključenim na Zagorski vodovod. Posebno teškoće trpe mjesta na otoku Murteru i Pirovac, gdje se više od deset godina provodi oštra redukcija u »špicu« turističke sezone, a rezultat svega toga je evidentno usporen turistički razvoj. Za izgradnju vodoopskrbnih objekata druge grupe planira se utrošiti 1,4 milijarde dinara.

U treću grupu spadaju ona mjesta, koja nemaju suvremenom opskrbu pitkom vodom, već se opskrbljuju iz bunara, potoka i cisterni. U ljetnim mjesecima situacija u tim mjestima posebice je teška, jer potoci, bunari i cisterne presuše, pa se često koriste zagađenom vodom iz bunara i lokava. U tu grupu spadaju ostala mjesta kontinentalnog dijela općine i otoci Kaprije i Žirje, za čije se vodoopskrbne objekte planira utrošiti 573 milijuna dinara.

I konačno u četvrću grupu smješteni su krupniji potrošači, koji dovoljno ne surađuju s RO »Vodovod i kanalizacija«, pa zbog toga ne mogu računati na sigurnu vodoopskrbu. Naime, oni se koriste vodom iz tranzitnih magistralnih vodova, dok izgradnju potrebnih (vlastitih) rezervoarskih prostora pravdaju neekonomičnošću. To se odnosi na hotelska naselja u Primoštenu i Vodicama, kao i TEF u Sibeniku.

Na kraju treba istaknuti i to, da se ovim programom osigurava vodoopskrba za 90 posto područja općine, a da će se vodom opskrbljivati više od 92 posto žitelja komune. Ukoliko se ovaj program ne realizira, postoji opasnost da se ugrozi razvojni potencijal i životnog standarda, da se nametnu nepredvidive šleke privredni i stanovništvu, jer je voda postala limitirajući faktor daljnjeg razvoja sibienske općine.

L.J. JELOVČIĆ

RO »BRODOSERVIS«

Potruga za stručnjacima

U prvom tromjesečju ove godine »Brodoservis« je ostvario 70 posto veći ukupni prihod od onog u istom razdoblju prošle godine. Nastavlja se, dakle uspješno poslovanje iz prošle godine na kraju koje je bio udvostručeni i prihod i dohodak (pa i osobni dohoci zaposlenih) u odnosu na prethodnu godinu. U 1986. godini planirano je povećanje fizičkog obujma poslova za 40 posto.

I nadalje će »Brodoservis« proizvoditi uglavnom brodsku opremu i to u drvu, željezu, čeličnoj i drugoj užadi, a konstanto se usvaja i proizvodnja novih artikala »Brodoservis« radi i preuzima sve poslove preko »Brodokomerca« s kojim je sklopio samoupravni

sporazum, a za ovu godinu bit će to brodska oprema za sve splitske novogradnje, te djelomično za riječko područje (»Uljanik«, »3. maj« i »Kraljevic«). Na području općine najveći im je naručilac SOUR »Boris Kidrič« za koji proizvode sve vrste priveznica za obuhvat tereta.

Tako ta radna organizacija, usprkos otežanim ekonomskim prilikama i nepovoljnoj situaciji u oblasti investicija pa i brodogradnji uopće, nastavlja pozitivan poslovni hod započet prije 25 godina. O tome direktor Ante Brakus kaže:

— Uložili smo i ulažemo sve u pogone, njihovu modernizaciju i opremljenost i sami vidite u kakvoj nam je baraci smještena »uprava« koja i ne broji više od tri, četiri »službenika«. Mislim da dio uspjeha i počiva u tome — idealan broj zaposlenih za ovu našu branšu s minimalnim brojem administrativaca. Prošle smo godine zaposlili dvoje, troje novih radnika i mislim da su nam novi stručni kadrovi za jedno do godinu vrijeme najveći problem. Zvuči gotovo nevjerovatno da danas ne možemo naći jednog pravog brodograditelja u drvu, plastici. Lani nam je jedan takav pripravnik »utekan« nakon 8 sati rada. Slične probleme osjećaju i u »Remontu« i u drugim srodnim organizacijama.

Uz proizvodnju »Brodoservis« je uvijek radio i na sitnijim i krupnijim popravcima i prepravcima brodova čamaca a upravo je prije desetak dana s njihova navoza porinut i potpuno preuređeni brod »Mana« za Nacionalni park Kornate. Sitniji popravci privatnih brodova više odnose nego donose dohodak, ali u »Brodoservisu« nastoje izaći u susret sugrađanima koji u Sibeniku nemaju sličnog servisa.

»Brodoservis« je već nekoliko godina zadužen i za čistoću gradske luke — na tom poslu angažiran je specijalni brod »Čistač« (na slici). Kako smo saznali taj će se brod uskoro opskrbiti specijalnim kontejnerom u koji bi se spuštalo smeće s privezanih i usidrenih brodova čime bi se spriječilo bacanje otpadaka u more.

J. P.

Bilješka

Kućice u cvijeću

Vratili se neki naši sugrađani iz Francuske, Voinona, konkretnije i kažu: da vidite samo kako je to kod njih Mala mjestia, kudikamo manja od Šibenika ali dozvola za podizanje novogradnje, obiteljske kuće, primjerice, izdaje se samo uz uvjet — uređenje okolisa! Ukoliko se ta odredba ne ispuni, onda se plaćaju penali, primjenjuju se novčane sankcije, znači.

Nije onda niti čudno, kad je poznata ta pojednost, što prijatelj i pobratim našeg Šibenika — Voinon i okolica mu podsjećaju na veliku color razglednicu, s bujnim zelenilom i kućicama u cvijeću.

I još nešto: za vrijeme dok je, recimo kuća u fazi izgradnje, specijalna komisija obide novogradnju i po nekoliko puta, a sve s razloga da se na samom mjestu uvjeri da li se sve odvija u skladu s izdanim dozvolom o gradnji i inače.

Netko reče: sve isto kao i kod nas!

Samo što radnje idu obrnutim redom!

Drugim riječima, kod nas se, u većini slučajeva, najprije gradi — u prvoj fazi podigne prva ploča tek, pa kad se bolje «oslušne» situacija, onda dalje — sve dotle dok ne iznikne ogromna, ružna, ogoljela beščutna betonska tvorevina, nažalost, samo jedna u nizu slijedi potom priključak, obično «in kognito», na vodu i struju, pa se tek onda traži legalizacija kompletnog objekta.

Cvijeće dolazi tek na kraju — javljaju se inspekcije, razne i raznorazne.

Ukoliko se ne vikne glasno: to je vuk, ukoliko se gradnjom ne ode predaleko, ukoliko je netko... i tako, može se dogoditi da se upre prstom i stavi naznaka: za rušenje!

I tako!

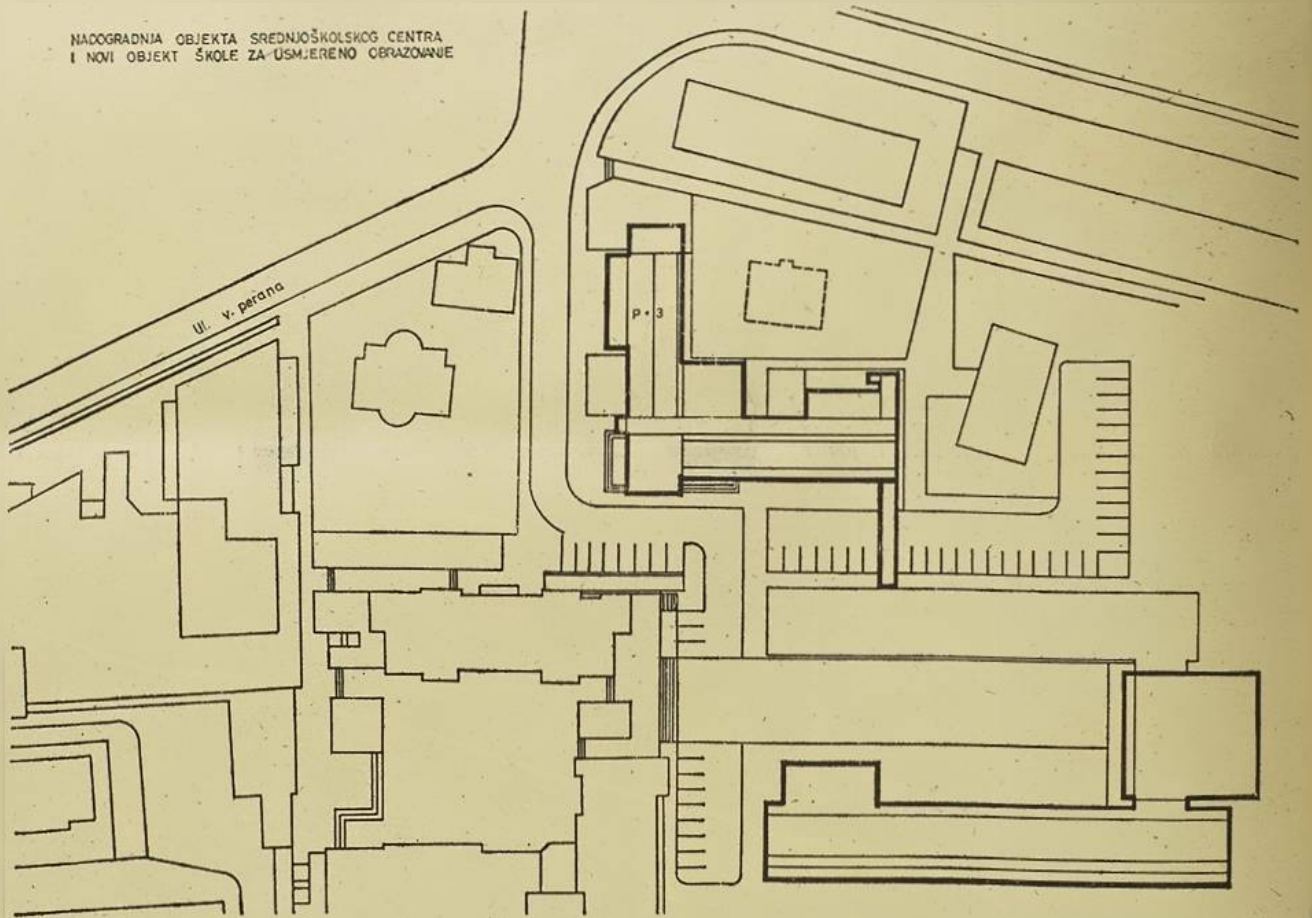
U tom rascjepu «osobnih» želja i općedruštvenih interesa, kad se kao po nekom pravilu događa da «želje» iskaču iz zakonskih okvira, tko da misli na okoliš — cvijeće, zelenilo i ostale sadržaje.

Predmet «želja» obično je nešto drugo, uostalom.

O. C.

NADGRADNJA OBJEKTA SREDNJOŠKOLSKOG CENTRA
I NOVI OBJEKT ŠKOLE ZA USMJERENO OBRAZOVANJE

Reduciranje programa gradskog samodoprinosaa
ipak neminovnost

Inflacija briše objekte

SAMODOPRINOS radnih ljudi i građana Šibenika, radi izgradnje objekata društvenog standarda, ušao je u posljednju godinu. Već sada, 23 mjeseca prije posljednje uplate novca na žiro račun Odbora gradskog samodoprinosaa, sasvim je sigurno da srednjoškolski centar (na slici: shema centra) ispred bolnice neće biti izgrađen. A za sve je, zna se, kriva galopirajuća inflacija koja je brža od porasta osobnih dohodaka i mirovina Šibenčana. Ove godine sa tom ekonomskom pošasti bitku je izgubila i uspješna poslovna ovdašnja privreda, tako da je gotovo moguće ustvrditi kako će 1986. godine inflacija biti dvostruko veća od porasta zarada i mirovina.

Na skupovima građana i radnih ljudi održanim prošle godine u mjesnim zajednicama u gradu rečeno je da se unaprijed izgradnja planiranih sadržaja neće kresati, ali ukoliko neki mora dnci pod udar besparice da će to najvjerojatnije biti onaj posljednji predviđen za podizanje. Time je tiho, ali nedvosmisleno bilo najavljeno da je program preambiciozan u odnosu na sredstva koja će priteći. I greške nije bilo. Građani imaju pravo da znaju kako se troši novac koji dohovoljno izdvajaju i što će se izgraditi, a Odbor samodoprinosaa mjesnih zajednica u gradu obavezu da im točno i na vrijeme iznese činjenice. Možda je upravo sada trenutak da se, ne u ime Odbora, nego neminovnosti koja slijedi kaže da od srednjoškolskog centra neće biti ništa.

Sada se sredstva iz samodoprinosaa izdvajaju za dječji vrtić i jaslice na Vidicima koji po programu treba izgraditi.

Vrijednost podizanja toga značajnog objekta predškolskog uzrasta procijenjena je na više od 452 milijuna dinara, a novac iz samodoprinosaa za tu namjenu «kapal» će najvjerojatnije do kraja ožujka lduće godine. Tada dolazi na red odvajanje novca za vrtić u Rokićima, a u ožujku 1988. godine istječe samodoprinos.

Značajan školski sadržaj teško da bi se mogao izgraditi čak i uz uvjet da su se za njega izdvajala godinu dana sredstva iz samodoprinosaa, iz prošlog razloga što bi investicija bila «teška» više desetaka milijardi starih dinara, a najavljeni izvori financiranja (srednjoškolskog centra, eventualno lokalne privrede i Republike) došli bi, također, u pitanje zbog razloga koje smo iznijeli. Da zaključimo: jedini sigurni i čvrsti izvor financiranja ostao je samodoprinos. Novac iz te «slavnice» nije dovoljan za sve niti je u ranijim financijskim projektima bio jedina stavka.

U gradu se, zbog sve izrazitijih potreba za prostorom u osnovnom i srednjem obrazovanju, već sada razmišlja i potiši govorka o eventualnom uvođenju novog poslije isteka sadašnjeg samodoprinosaa. Izgradnja Centra za odgoj i obrazovanje omladine, osnovne škole na Vidicima i drugih prijedloha potrebnih sadržaja u gradu čine takva opredjeljenja realnim. Ipak dobro se suzdržati od javnih istupa i rasprava o toj temi da bi se vidjelo kakva će u naredne dvije godine biti ukupna društveno-ekonomska kretanja.

M. RADAK

IZ RIZNICE
ŠIBENSKOG
MUZEJA

Mjedeni gravirani pladanj

Šibenski pladanj H. Fortezze

Veliku sreću Šibenik je imao početkom 1982. godine kad mu se ukazala prilika da otkupom od aukcijske kuće «Soleby» iz Londona obogati kulturno-povijesni fondus Muzeja grada Šibenika mjedenim graviranim pladnjem slavnoga šibenskog majstora Pladanj je promjera 48 cm i, sudeći po grbu koji se nalazi u centralnom polju, izraden je po narudžbi i za potrebe generalnog providura Dalmacije Alvilza Gimania (1572—1575).

Horacijev graverski rad na pladnju odlikuje se bogatstvom motiva, među kojima je za nas od posebne kulturno-povijesne vrijednosti i interesa onaj što prikazuje događaj vezan za Rotsku bitku (scena večere Despota Đurđa i Miloša Oblića, ubnjstvo Murata i Miloševa pogihija) Nema sumnje da je šibenski umjetnik na umelanje toga motiva u graversku likovnu kompoziciju pladnja bio inspiriran teškim borbama protiv Turaka koje, tada, za trajanja Ciparskog rata (1570—1573) vode Šibenčani Spomenuti motiv, kao i bezbrojni ostali, za razdoblje razvijene renesanse (prizori i ličnosti iz rimske povijesti), svojom visokom umjetničkom kvalitetom i minucioznošću izvedbe posvjedočuju stvaralački talent autora koji se na dragocjenoj umjetnini potpisao: ORATIO FORTEZZA DA SEBENICO FECE (Horacije Fortezza Šibenčanin izradi)

K. KALAUZ

Portret

Čutim sirotinju

Z. Stošić Karaun (60)
mesar po tradiciji

Mnogi pitaju, zapitkivaju, propitkuju o ovome i onome, o koječemu i mnogočemu, a ja razgovaram tek o stvarima svakodnevnim — o mesu i problemima mesnim. A sugovornik mi je mesar ovogradski i još k tome proslovoda — »od pedeset i nika« — u »Sibenčnoj« prodavaonici mesa na predjelu oduvijek zvanom Mala loža — Zdravko Stošić, s nadimkom po lozi (znak raspoznavanja) Karaun.

Podne samo što nije, a na minijaturnoj tržnici, tik ispred Zdravkovog radnog mjesta, pu no zelenila; salata prednjači.

Veli Zdravko: »Poslin one nesreće ne prodaje se ništa. Svi misle — radijacija! Jadan ovaj svijet, ove žene što po čitav dan...«

● A meso! Prodaje li se meso?
— Slabo. Nema posla. Zapravo, sve ga je manje

● Ljudi se, znači, ozbiljno zabrinuli?

— Ma, je vraga! Nema zabrinutosti takve vrste kad je u pitanju meso. Nešto drugo je mnogo važnije — nema svit novaca, moj kume! U tome je sva mudrost! Osim toga... ha, ha, ha, meso niti ne more biti radioaktivno. Razumiš?

● Inače ga ima dosta, mislim, mesa?
— Dakuće! Junetina, uglavnom, može se naći i lipi komad janjetine. Ima svega.

● Osim novaca i teletine?

— Baš tako! Nekada sam znao prodati samo za jedan dan čitavog vola, dva teleta, po 16 janjaca... A danas, što reći! Osim, kad dode meso, da svit navalni na ono jeftinije — bak i slično. Cijena je tim pozicijama još uvijek oko šezdesetak tjada starih, a ono drugo, kvalitetnije je tu negdi, oko 120 u prosjeku. Ne, ne, pupa je skuplja, a lombul, hoće moj, to se razumi — 320 ijada starih, eto ti na! Čitava dnevnica jednog radnika. A čuj! Ali ima onih što i to mogu! Pitaju samo — ima li, cijena ih ne interesira! Ili se samo prave takvima? Što ja znam. Nažalost, moram se pomotiti i reći da je puno više onih za koje vredi ona: daleko je meso! Oni uvijek kombiniraju: teke hoka, teke onog pupastijeg, teke čistih kostiju, ono za juhu, kad bude...

● Vi mesari, izgleda, pravi ste »barmetri«, kad su u pitanju socijalne razlike?

— Ne razumim ja puno u te stvari. Ja samo čutim sirotinju, one koji nemaju mogućnosti, nemaju novaca, a opet imaju potreba i koji bi tili.

● Riječi tu puno ne pomažu! Bolje bi bilo da »nariktate« vage!

— Vage, vage! Mnogi sumnjaju u mesarske vage! Misle, lako je njiima: ndstku, bace na vagu i gotmal! Je, vraga! Pavi da mi nemamo kontrolu, da nemamo društveni nadzor! I ka, da je svit danas nepismen, ka da ne zna, narokito u situaciji kad nema, koliko je...

● Najvjerojatnije ste u pravu. Ali kažu, ako je vaga i točna, nariktata, dakle onda vi imate i drugu mogućnost — »prilivate« u pomoć zuntul! Kao ono — na 1 kg mesa prosječne cijene 1200 din, vi »udarite« 15—20 dkg kosti, loja i sl. čija cijena...

— A što bi vi tili? Što mislite da nas ne zadužuju za sve to — i za kosti, i za malo deblje pozicije...? Koliko si zadužen, toliko trebaš i opravdati! — čista posla! Nema tu nikakvih tajni!

● Nema? Nije tajna niti u pozicijama? Eto, upravo gledam shematski prikaz raznih pozicija mesa i to u koloru. Lijepo, zaista! Uočljive su pozicije, uočljive su cijene — i sve to visi na zidu!

— Eto, vidite!

● Vidim kako su pozicije istaknute na slici gore, a mesarski panj, mesarski nož i samo meso se nalaze nešto niže, pa dok mušterija gleda gore, vi »delate« dolje... a razlika između pozicija je 300.

— Ha, ha, ha! Nije to baš tako jednostavno! Već sam reka da takve stvari ne idu baš tako, ne more se nekom gurnuti, kao što se veli, mada za hubrige Uostalom i inspekcije su tu, savjeti potrošača, općedruštvena kontrola unpe, a u uvjetima kad se svaki dinar mjeri...

● Nemam, znači...?
— Što ja znam! Ja znam svoje! Turdim da se mnogo više...

● Ali mesari slove kao dobro situirani građani?

— Ne sporim! Ali ja mogu govoriti samo o sebi: čitav radni vijek, evo upravo ću narukiti 40 godina efektivnog radnog staža isključivo u ovoj djelatnosti — a radi se, mogu slobodno reći, o nekakvoj obiteljskoj tradiciji, jer i moj otac je bio mesar (i sin, op a.); od 1946. do 1951. godine radio sam u klaonici, a od 1951. pa naovamo samo kao poslovoda-mesar u šibenskom »Mesoprometu« i sada u »Šibenki«... pa što imam!? Dodite viditi di stanujem!

● Niti automobila?
— Kakul auto! Nisam nikad ni pokušao polagati, znate! A, čuj, možda bi i poginija, tko zna!

● Možda je u pitanju ta gradska, nazovimo je, linija samo? I recimo, stara... Ili su, danas, u pitanju »neki novi klinci«?

— Ne znam. Ja sam jedini aktivan iz one stare generacije šibenskih mesara — bili su tu Duje (Maričić), Crni (Lacmanović), pa rođak mi Jakov... E, leti urime, leti... A posla sve manje. Nema. Nema posla ka šta je bilo, nema!

I veli još Zdravko da je, pored »lipih progica i dosta gorkih«, da je kao omladinac uzao aktivnog učešća u NOP-u, da se dobro osjećao sve donedavna, ali da ga sada probada »tu nigdi ispod rebara — evn, ode... bija san kol našeg Jole, doktora Batinice, veli, a možda ću i kod onog »malog« iz Mandallne... no sve je dobro, ipak... još koji dan i ode ja u mirovinu a što se more, moj kume

Z. SARIĆ

IZ ŠIBENSKE PROŠLOSTI

Gost koji
„skida“ glave

Prvi slučaj oboljenja od kuge zabilježen je u gradu 8. lipnja 1649. godine, a obolio je jedan težak iz Varošl. Opaka bolest, kad se zbroje građani, vojnici i seljaci iz okolice, odnijela je 12.000 života

Kad su Turci opustošili Vodicu, Šibenčani su počeli nazrijevati da idu u susret krvavim okršajima s njima. No, kad je po nalogu iz Carigrada bosanski paša opsjednuo grad, što je trajalo od 21. kolovoza do 16. rujna 1647. godine, šibenski žitelji junački su im se oduprijeli i potukli ih. Građanstvu se činilo da će barem za slatovito vrijeme imati mir.

Ali, ne zadugo. Godine 1649. iznenada je Šibeniku došao u »pohode« gost strašnji od hordil izlazećeg polumjeseca — kuga. Ta strašna bolest već je uvelike harala u zemljama pod turskom vlašću pa tako i u Bosni. Kugu su, kazuju povijesni zapisi, u šibenski kraj prenijeli osmanlijski vojnici iz Glamoča. Kod njih je jedan šibenski trgovac kupio nekakvu robu. Prvi slučaj oboljenja od kuge evidentiran je 8. lipnja 1649. godine, a obolio je jedan težak. Za samo dva-tri dana epidemija se rapidno proširila, a pogodovali su joj — uz neprikladne higijenske uvjete — i oskudica liječnika i grobara. Inače, u tom je stoljeću povelik broj stručnjaka — medicinaru izvor kuge tumačio utjecajem zvijezda i položaja Zemlje, a neuki je puk više držao do posta, molitve i zavjeta nego do preventivnih mjera i lijekova.

Sve to rezultiralo je užasom: oboljeli su ležali na sanducima u blizini kućnih vrata, ili u hodniku, da se pokojnike može lakše iznijeti. I redovnici su, dakako, imali »posla«, ali su čuvali sebe. Okužene su ispovijedali stojeći pred ulazom u kuću, pod prozorom ili sjedeći na stubama ispred njihovih domova. Sličnu distancu zauzimali su i notari, koji su okuženima služili ujedno i kao svjedoci prilikom sačinjavanja nporuka.

Kako jedna nesreća obično donosi i drugu, tako su i preventivne mjere što su ih provodili okolni gradovi Zadar i Trogir urodile — gladu. Cijena živčnih namirnica drastično je porasla pa se star žita prodavao po 20 dukata. Posljedica toga bila je da je sirotinja (a nje nije bilo malo), ako već nije umrla od kuge — skapavala od gladi. Tako su kuga i glad i gotovo minimalne mogućnosti da se kontrolira gradski život, doveli do pravog meteža.

U toj zbrci dobro su se snašli pljačkaši, u prvom redu vojnici. Otimali su pokućstvo, zlato, srebro, novac i druge dragocjenosti. Računa se da je samo zlatna i srebra npljačkano u vrijednosti od ondašnjih dva milijuna dukata! Prema svjedočanstvu očevica Carla Casimira Veranzia tada je u Šibeniku (ne računajući vojnike i Morlake) od kuge pomrlo više od 6000 žitelja. A prema zapisu Franje Dirlca — kad se zbroje građani, vojnici i seljaci iz uže okolice, kuga je u odnijela 12.000 života. Povijesne listine kazuju da je u gradu Šibeniku kugu preživjelo samo 1500. osoba.

S obzirom na to da kuga nije pravila razlike između građana, težaka ili patricija i plemstvo je bilo drastično prorijeđeno pa ono malo »kužno poštasti izbjeglih patricijskih djevlca« nije znalo što će sa sobom. Dok su tokom pljačkoljnih desetljeća venule po čelijama samostana sv. Spasa, sada je u tom »dobrovoljnom izgnanstvu« bila samo jedna koludrica — Trodzia Veranzio. Od kuge pošteden patriciji pokušavali su — i domaćim plemićkim djevlcima i onim iz Zadra — popuniti samostane, ali u tome nisu uspjivali. Oslavši 1777. godine na samo jednoj koludrici samostan sv. Spasa — taj »višestoljetni nakit i ponos starih plemića« — pretvoren je u kasarou!

Za sve je, eto, kriva kuga, čije su se žrtve, kako kazuju arhivski spisi, palile u gomilama. Kako često nije bilo dostatno onih koji će ih pokapati, raspadale su se i pu kućama trujuć zrak i, naravno, intenzivirajući zarazu. Na kojem su se mjestu žrtvaci spaljivali o tome nema pouzdanog izvora, ali se čini da je u tu svrhu poslužila Paklena. Istina, i Šibenik toga doba je, poput drugih gradova, imao Lazarete na mjestu koje se (i danas) zove Kulina, u Mandalini. Posljednji tragovi zidina toga Lazareta nestali su 1925. godine prilikom poravnavanja (la. Prema svemu sudeći Lazaret u Mandalini, što se počeo graditi novcem Tomazija Jurjevića, nije blo do kraja uređen, a niti dobrovoljno korišten. Bez obzira na to, u Lazaretima se obavljalo raskuživanje pa su se te strašne 1649. godine tamo raskuživali i — oporuke. To se činilo, u posebnoj prošlosti, a potom su ih stavljali na komad drveta i prenosili do grada — da bi ih opet pred gradskim vratima raskužili i tek potom dali na uvid i registraciju gradskim vlastima.

O. R.

Iz Privredne komore

Film o šibenskoj privredi

Protoklog su tjedna u Šibeniku i Kninu boravili predstavnici Privrednog vjesnika koji su zajedno s predstavnicima Područnog vijeća Privredne komore obišli dvadesetak radnih organizacija. Name, Privredni vjesnik i Privredna komora Dalmacije pokrenuli su još jedan zajednički projekt — snimanje filma o cjelokupnoj dalmatinskoj privredi. U okviru tog projekta značajno će mjesto zauzeti i šibenska reglja sa svojom privredom koja je pokazala znatno zanimanje za taj film. Inače, film će se snimati prema već izdatoj knjizi: »Dalmacija vaš poslovni partner« s posebnim težajem na izvozu i turističku privredu. U filmu će biti prezentirane sve zastupljene privredne grane s tim što će se turizam (ali ne s prvenstveno propagandnim ciljem) predstaviti posebno te moći prikazati kao zaseban film. U dijelu filma koji će govoriti o turizmu bit će prikazana čak četiri nacionalna parka od kojih dva na našem području. To je prvi pokušaj prezentiranja cjelokupne privrede Dalmacije te će biti najvećim dijelom namijenjen inozemnim partnerima i našim predstavnicima izvan zemlje.

Očekuju se da snimanje filma započne oko 1. lipnja, a prvo prikazivanje i promocija zakazani su za Jesenski zagrebački vele sajam.

J.P.

Tijesno

„Udar“ na komu- nalije

U Tijesnu se u posljednje vrijeme izvode radovi na mnogim komunalnim i infrastrukturnim objektima. Nalazni to, prije svega „nadošli“ problemi u tim oblastima, ali i sve jače turističko privređivanje bez kojeg Tijesnjani ne mogu zamisliti svoju budućnost. Uređenje tisuću i 200 metara obale, projektna dokumentacija za plažu, sanacija i proširenje prilaznog puta u mjesto, sudjelovanje u izgradnji vodoopskrbnih objekata za cijelo zapadno područje općine, stotinjak novih telefonskih brojeva, groblje i revitalizacija starog pokretnog mosta preokupadje su kojima se trenutno bavi Mjesna zajednica.

Radovi na uređenju obale tzv. Zapadna Gomulica najskuplji su zahvat i projekt koji je najdalje otišao u realizaciji. Zahvaljujući lanjskoj odluci SZ-a za male luke da se taj dio obale dodijeli na upravljanje sportsko-ribolovnom društvu „Arbun“ iz Tijesna, te njihovom vlastitom učešću u radovima, do sada je u cijelosti uređeno šezdesetak metara obale, a dovršenje prve faze predviđa se do sredine idućeg mjeseca. Osim toga što će obala na tom potezu biti betonirana, dobit će se vezovi za brodove, a dovest će se i voda.

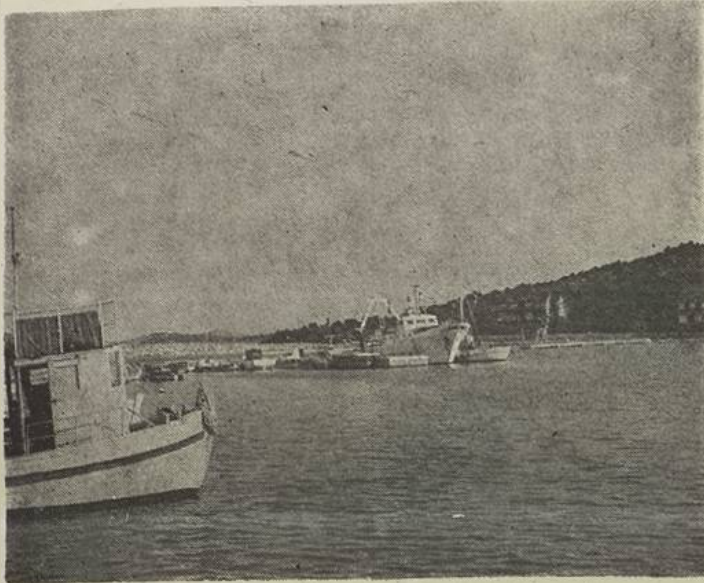
Pod uvjetom da se izmijeni provedbeni urbanistički plan i predviđeno va škola sa sportskom dvoranom preseli na drugu lokaciju odmaralište „Mladost turista“ sudjelovalo bi u uređenju drugog dijela obale i plaže kako za svoje potrebe tako i za potrebe cijelog mjesta.

Sasvim je izvjesno da će se sanacija i proširenje prilaznog puta na potezu od INI-na odmarališta do mjesto odložiti za jesen. Naime, uskoro će početi „invazija“ ne samo motoriziranih turista nego i onih sa čamcima i jahtama na prikolica, pa bi to omogućavalo normalno izvođenje radova.

Svi dosadašnji pokušaji da se kvalitetnije riješi vodoopskrba nisu imali rezultata, pa su se i Tijesnjani priključili Inicijativnom odboru na nivou otoka Murtera koji bi ovaj posao trebao realizirati.

I na kraju samo još jedan problem — poznati tješnjanski most s kojim izgleda počinju i završavaju sve priče o ovom mjestu. Danas on ne samo da nije funkcionalan nego je toliko trošan da ugrožava sigurnost prometa. Njegova revitalizacija osim ogromnih sredstava traži i prave stručnjake. No, kako smo čuli u MZ ima izgleda da se taj problem adekvatno riješi.

J. P.

Detalj iz Jezera

Jezera

U sezonu spremno

Jezera spremno dočekuju ovogodišnju turističku sezonu — bio bi najkraći raport iz ovog mjesta. Autokamp „Lovišća“ otvoren je 1. svibnja, a trenutno u njemu boravi šezdesetak gostiju. Auto-kamp je u cijelosti dovršen, a s obzirom na sadržaje (punionica plinskih boca, priključak na struju za svaku kamp jedinicu, te frižiderom) uistinu je komforan. Kamp je još od ranije opremljen supermarketom, restoranom, pivnicom, suvremenim sanitarnim čvorovima, tuševima na plaži. Ipak, kako smo čuli od direktora „Školjčica“ Drage Pirilje, kampu još uvijek manjkaju sportski tereni, zahavno-kulturni sadržaji, pa će se, ne za dugo ići na izgradnju zahavno-rekreativnog centra. Trenutno je u izradi provedbeni plan naselja bungalova koji bi predstavljao drugu fazu izgradnje turističkog kompleksa za što, naravno, treba osigurati i sredstva.

Drugi objekt, Nautički centar, imao je ove zime 33 stalna broda na vezu, a u luku posljednjeg mjeseca svakodnevno u tranzitu i do pet brodova. Već je otvoren restoran i DFS (duty free shop) prodavaonica.

Jezera su za ovu sezonu dobila lijepo uređen i dobro opremljen supermarket („Školjčica“), te novu rihu na potezu prema Nautičkom centru. Od prošle godine u sklopu „Školjčica“ posluje i turističko biro Jezera koji je prošle godine ostvario 24 milijuna dinara deviznog priliva, te znatno povećao broj registriranih noćenja i uveo red u iznajmljivanju privatnih ležajeva. To najbolje potvrđuje činjenica da prije otvaranja mjenjačnica i integracije sa „Školjčicom“ Turist-biro uopće nije imao deviznog prihoda.

J. P.

Vodice

Nova školska dvorana

Do kraja kolovoza trebali bi se završiti radovi na vodičkoj (toliko željno žekanoj) školskoj dvorani, koju na lokaciji ispred OŠ „Guste Sprljan“, gradi GRO „Vodice“. Gradnja dvorane financira se iz samodoprinosa, zatim sredstvima amortizacije koju škola dobiva svake godine, a zatražena je i pomoć OSIZ-a za fizičku kulturu, te OSIZ-a za zdravstvenu zaštitu. Dvorana je duga 28, a široka 14 metara tako da može poslužiti kao normalno igralište za rukomet, košarku, odbojku i

tenis. Uz to osiguran je i prostor za 500 gledalaca, te četiri svlačionice. Kao prateći sadržaji u sklopu dvorane bili bi: zdravstvena ambulanta za djecu predškolskog, školskog i srednjoškolskog obrazovanja, zatim stan za domara, te još neki objekti koji se zasad zbog nedostatka novca neće urediti. Radovima rukovodi Odbor za izgradnju škole, a ukupna cijena dvorane, s unutrašnjim uređenjem, dakle nabavom sportske opreme, bit će oko 90 milijuna dinara.

Z. K.

Detalj iz Vodice

PISMO IZ DRNIŠA

Muš, mukteševina i vatačina

„Dobro jutro gospođo kapetane
Ti si usta prije zore rane
Što si tako bolan uranio
I silenu vojsku sakupio,
A i majsku zoru privario,
I poveo štene iz općine.“

Stihovi su Rade Gabrića iz 1925. godine. Zabilježio ih je narodni pjesnik i guslar Marko Ciglić. Seljac sela Otavica tada su ogradili dobar dio Svilaje za svoje ograde. Htjeli su oduzeti općenarodni dio planine za sebe. Rade Gabrić je ogradio za sebe iz želje da dođe komisija iz tadašnje općine i sve to sruši. Zato se i obratio podrugljivo i u stihovima. I danas se događaju iste stvari. Čuje se izraz: „Ima li muše?“ Muša je „ničija“ zemlja, odnosno vlasništvo naroda. Ili može imati značenje besplatnog nečeg, a mi smo taj pojam proširili u suvremenom dobu (elegantnije kažemo gratis). Tako danas zidamo kuće, pa uz nju zgrabimo još nekoliko kvadrata općedruštvenog zemljišta. U Petrovu polju (mada ima još uvijek neobrađenih njiva) uzorane su obale Čikole, uzorani su kolski pulovi. Zemljišnu mušu nemilosrdno grabe. Vatačina (zgrabiti zemlju) je postala tiplačna pojava. Drski ljudi zahvaćaju čak i dijelove cesta. Koliko vatačina ima u našim raspodjelama i preraspodjelama stanova, kuća, osobnih dohodaka, reprezentacije itd? To je golovo nemoguće doznati. Psihologija muše, mukteševine i vatačine, još uvijek nije odumrla, ali se i ne sprječava odlučno.

Kupuje tako jedna žena poklon za dijete susjeda. Dijete ima rođendan. Prodavačica je upozorava, da baš odabranu igračku ne kupi. Kupila je već jedna prethodna prijateljica. Prodavačice znaju brojeve i boje čarapa koje nose pojedine ženske. Sve se zna! To je moto Drniša i svih malih gradova.

Jure Braica poznatiji kao Vjeko, radnik na privremenom radu u SR Njemačkoj (a lamo je oko osamdeset godina) poklonio je svom Drnišu stroj za uređenje zelenila u parku. Hoće Vjeko da nešto pokloni svom ljubljenom gradu. I ljubav i nostalgija su golovo najtrajnjiji osjećaji. Nostalgija je najtrajnija i neizlječiva bol za svakog istinskog čovjeka. Tako je naš Vjeko Braica poslao darovatelj. Daro-

vao je spomenuti stroj svom gradu. Mi malo njegujemo tradiciju darivanja zajednic. Pokojni Nikola Adžija darovao je Drnišu kuću za Muzej drniške krajine. Darivane su knjige za mjesnu biblioteku, kada je akciju pokrenuo Centar za kulturu. Darivamo doduše iz osobnih dohodaka različite samodoprinos, ali ipak vrijedno je isticati i pokretati pojedince koji to žele da darivaju i više svojoj sredini.

Poljana maršala Tita, šetalište i mjesto sastajanja se uređuje. Svak će pridonijeti po mogućnostima i specijalnostima. Akciju je pokrenula MZ Drniš. Sredstva i radove dat će i izvesti SZ za stambeno komunalnu djelatnost, OSIZ, potrošača električne energije, GRO „Udarnik“, „Elektrozagora“ i Centar odgoja i usmjerenog obrazovanja. Dobljeno još šesnaest klupa, lijepe svjetiljke, obnovljenu željeznu ogradu i ploče na neuređenom dijelu Poljane. Cijela je mudrost da je takvu akciju trebalo pokrenuti. Savjet Mjesne zajednice je to učinio i našao veoma lako investitore i izvođače. Bilo bi treba nad gradom i osjetiti šta treba u određenom trenutku. Lakše se nađe i novac i izvođače.

Drniša općina je po uspješnosti poslovanja na 90. mjestu od 113 općina u SRH, a na 15. mjestu između 22 dalmatinske općine. Zbirni indeks uspješnosti poslovanja joj je 78,80. Naviknuti na sve teškoće nerazvijenosti, investicijske muke, ali broj zaposlenih i svačega što siromaštvo donosi, ovaj podatak ohrabruje i znači pomak u neko bolje sutra, kako volimo reći. Kreće se, mada ne kako bismo željeli brzo, ali ni svijet ni život ne ldu po našim željama.

Tuguju naši stari i starice. Djeca otišla po zemlju i inozemstvu. Očekuju različit praznike i njihove dolaske. Poviruju na ceste kao majka Jesenjinova. Čeznu za djecom i unučadima, djeca rjetko dolaze. Zauzeti su stirkama da se u životu što ugrabi. Oštinuti bračinom i civilizacijskim šokom rjetko i pišu. Poštari prolaze i kažu: „Nema ništa!“ „Za starce više nitko nema vremena. Između dvaju popisa odselilo se oko 10 tisuća ljudi. Puno je usamljenih starosti i dotrajanjavanja. Puno je zaključanih kuća. Praznike povratka i vraćanja svi očekuju. Zato ponekad i u najljepšem proljetu na selima je tužno. Moramo malo i tužiti. Ne zamjerite i to je ljudski. Nismo valjda već prešli u raj.“

S. GRUBAČ

šibenka

NELIKVIDNOST ALI I OPTIMIZAM

P. Zjačić

Brojne objektivne okolnosti, naročito inflatorne tendencije, te angažiranje različitih izvora obrtnih sredstava (kojima SOUR, na žalost, ne raspolaže), koja su dakako, ograničena, negativno djeluju na poslovanje SOUR-a kao cjeline. Sve to zasigurno će utjecati na nemogućnost »Šibenke« da ponovi svoje uspješne poslovne rezultate iz dviju prethodnih godina, 1984. i 1985. godine. Angažiranje tuđih obrtnih sredstava izuzetno je skupo zbog abnormalnog rasta kamata koje ugrožavaju pojedine dijelove SOUR-a do krajnjih granica. Ponegdje je, tako, kamata i po pet puta veća od bruto osobnih dohodaka (»Vinoplo« koji odgovarajuće zalihe mora držati preko 6 mjeseci radi fermentacije, a kroz to vrijeme koristi se tuđim obrtnim sredstvima, ili »Trgovina« koja mora posezati za kreditnim sredstvima čije su kamate 60 do 65 posto) U »Ugostiteljstvu« koje raspolaže vlastitim obrtnim sredstvima takve se pojave neće manifestirati.

Na poslovanje SOUR-a odrazit će se, ali u negativnom smislu (mada se obično misli

posve suprotno) i znatan porast cijena, koji utječe na ograničavanje potrošnje (primjerice promet vina mjesečno opada za oko 30 posto). Nadalje, kad je o »Vanjskoj trgovini« riječ, treba kazati da je ona u uvjetima starog deviznog zakona ostvarivala značajan dohodak kompenzacijskim poslovima, za što, primjenom novog zakona, više neće imati mogućnosti.

Spomenute okolnosti i tendencije izravno utječu na likvidnost SOUR-a kao cjeline, osobito u prvoj polovici godine, jer se upravo sada angažiraju najveća sredstva radi priprema za turističku sezonu (adaptacija postojećih i izgradnja novih ugostiteljskih i turističkih objekata i drugo), a prodaja i naplata robe je u prvom polugodištu najmanja. Koristi se obrtna sredstva u neskladu su s realnim sourceskim mogućnostima i upravo se tu otvaraju škare njegove nelikvidnosti — tvrdi predsjednik Kolegijalnog poslovnog organa SOUR-a »Šibenka« Petar Zjačić.

Trgovci bez zastoja proširuju svoj prodajni prostor pa se tako planira 600 četvornih metara novog prodajnog prostora na Šubićevcu, 530 uz Robnu kuću, 250 na Krvavicama, gradi se nova prodavaonica u Vrpolju, a u toku je izrada projektne dokumentacije za opskrbni centar na Vidicima s 2500 četvornih metara

Ambiciozni trgovci

»Nismo OTP (nekadašnje Općetrgovačko poduzeće), kako o nama mnogi još uvijek misle, Šibenka se trgovina razvila u homogenu, uspješnu radnu organizaciju (među 60 najvećih u zemlji) sa 2000 zaposlenih i 9 OOUR-a. S ukupnim prihodom ostvarenim u 1985. godini što je dosegao 39 milijardi (ili 3900 starih) dinara (prihod cijelog SOUR-a iznosio je 46 milijardi), 250 prodajnih mjesta i povelikom, ali realnim ambicijama, mislim da kao trgovačka organizacija zaslužujemo uvažavanje«. To su riječi vrlo energičnog i dabome uvjerljivog direktora šibenske trgovine, Maksima Brkića — Pancirova.

Nadele li se u razgovoru s njim vrlo će vas brzo, dakako ne bez razloga (opravdanog) podsjetiti na vrijeme (do 1980. godine) kada je »Trgovina« gotovo životarlila opterećena popriličnim gubicima (1980. su oni iznosili oko 4 stare milijarde dinara). Organizacijsko konsolidiranje trgovaca i saniranje gubitaka, ali na uštrb osobnih dohodaka radnika koji su tada imali i za 25 posto manje »plaće« od prosjeka u općini, postupno je »Trgovinu« uvelo u njeno doista uspješno razdoblje. OOUR »Maloprodaja« djeluje na području pet općina (Zadar, Drniš, Knin, Benkovac i Šibenik) i glavni je opskrbljivač domaćeg stanovništva i šibenskih posjetitelja.

ZAMAH »VELEPRODAJE«

»Veleprodaja« je svoj zamah temeljila na dobroj poslovnoj suradnji s TEF-om pa je počela sklapati direktne aranžmane s brojnim jugoslavenskim željezarama (Skoplje, Zenica, Srebrenica), da bi u 1985. godini ostvarila 20.000 tona prometa robe iz crne metalurgije. Jednako se tako razvijala i suradnja sa SOUR-om industrije aluminijske »Boris Kidrič«. Da ne zaboravimo, »Šibenka« je »Veletrgovina« među tri do četiri najveća uvoznika južnog voća u zemlji, a ostvaruje jednu četvrtinu ukupnog uvoza soje u Hrvatskoj.

Trgovci smatraju da upravo oni trebaju dati impuls razvoju poljoprivrede u općini. Rezultat je takva shvaćanja i osnivanje OOUR-a »Proizvodnja i kooperacija«, nastalog zapravo integriranjem poljoprivrednih zadruga Skradin i Čista Mala. »Trgovina« raspolaže i sa 67 hektara obradivog društvenog zemljišta (na 17 ha posadili su crveni luk, pa ove godine očekuju oko 20 vagona prinosa), a uputili su i zahtjev »Krasu«, odnosno »Sumariji« da im ustupi još 100 ha zemljišta u »Čistoj Maloj i Vačanima kako bi posadili stabla badema (u toku su razgovori s »Josipom Krayom« koji je zainteresiran za otkup badema). Ovdje se intenzivira i otkup poljoprivrednih proizvoda, pa se osim višnje — maraske (tani je otkupljeno 80 vagona) otkupljuje i pšenica (prvi je otkup od 500 tona obavijen prošle godine), koža, vuna... Za PZ u Tribunju nabavljena je presa za proizvodnju maslinova ulja (vrijedna 8 starih milijardi) a planira se i otvaranje pogona za konzerviranje i pakiranje maslina, sušara u Skradinu kapaciteta 1000 komada pršuta i 20 tona pancete.

NOVI PRODAJNI PROSTOR

Trgovci gotovo bez zastoja proširuju svoj prodajni prostor pa se tako planira 600 četvornih metara novog prodajnog prostora na Šubićevcu, 530 uz Robnu kuću, 250 na Krvavicama, gradi se novi dućan u Vrpolju, a u toku je i izrada projektne dokumentacije za opskrbni centar na Vidicima s 2500 četvornih metara. Izgradnjom eventualnog sportsko-rekreativnog centra na Bloclima trgovina bi izgradila još 1500 metara svog prodajnog prostora. I na Meterizama se priprema izgradnja suvremenog marketa na 1500 četvornih metara. Računa se da je vrijednost ukupno planiranih ulaganja u nova prodajna mjesta šibenske trgovine oko 1,3 milijarde dinara.

Ambiciozni trgovci nisu u investicijskom i poslovnom zambu zaboravili i na svog radnika, koji ih je bez pogovora slijedio i u najtežim vremenima. Na Krvavicama i Vidicima kupljeno je 35 stanova za potrebe radnika »Trgovine«, a dodijeljeno je i 60 milijuna dinara za individualnu stambenu izgradnju. Prosječni osobni dohodak trgovaca prelazi 60.000 dinara, a ostvare li se samo neki od spomenutih trgovačkih planova, za krub svoj svagdašnji trgovci se ni ubuduće neće bojati.

Adaptacija starog umjesto izgradnje novog

Zahvaljujući bogatoj prošlogodišnjoj akumulaciji i ostatku dohotka od oko 600 milijuna dinara, U RO »Ugostiteljstvo« se mogla očekivati orijentacija na intenzivnu hotelsku izgradnju. Međutim, posvećena derutnost postojećih objekata nalogala je usmjeravanje gotovo svih raspoloživih sredstava za rekonstrukciju i adaptaciju postojećih hotelskih i drugih ugostiteljskih objekata. Tako je ta radna organizacija uložila oko 800 milijuna dinara u »dotjerivanje« starih kapaciteta (autokamp »Pirovac«, hotel »Borovnik u Tijesnu, »Imperial« — Vodice, autokamp »Martinska« i hotel »Ivan« — »Solaris«) i izgradnju tek nekoliko novih bungalova sa 182 ležaja ukupno.

Šibenkinino ugostiteljstvo koje opslužuje 3665 radnika (oko 600 sezonskih) raspolaže sa 4200 ležajeva u čvrstim objektima, 7000 mjesta u autokampovima, a zakupljeno je i oko 4000 postelja u kućnoj radinosti (Prvić, Zlarin, Rogoznica, Primošten, Brodarica, Zaborić, Murter, Pašman, Biograd).

Predstojeća turistička sezona će vjerojatno biti na razini prošlogodišnje. Planiramo skromno povećanje broja noćenja od svega 4 posto u odnosu na prošlu godinu (ili 818.590 noćenja, dok je lani

zabilježeno 789.608 noćenja) i devizni priliv od oko 8 milijuna dolara (lani je ostvareno 5,3 milijuna), optimistički izjavljuje direktor »Ugostiteljstva« Jole Huljev.

Obogaćivanje ponude

U »Šibenkinim« hotelima do madi gost će u »špic« turističke sezone plaćati 7200 dinara za pansionsku uslugu i smještaj u dvokrevetnoj sobi, dok će za inozemnog gosta (individualnog posjetioca) ta cijena iznositi 32 dolara. U predsezoni i posezoni te su cijene nešto niže te za domaćeg gosta iznose 4800 dinara a za inozemnog 22 dolara.

Kazali su nam u »Ugostiteljstvu« da su u toku razgovori s drugim ugostiteljskim »kućama« u zemlji radi obogaćivanja turističke i ugostiteljske ponude po receptu »Večeri Skadarlije«. »Za samo jedan dana gostovanja Skadarlije« u restoranu hotela »Krka« ostvaren je promet ravan onomu što ga je taj restoran zabilježio za više od tri i po mjeseca ove godine. Nastojat ćemo angažirati »Skadarliju« i u turističkoj sezoni, jer nema sumnje da takav potez može imati samo pozitivni poslovni učinak — kazao nam je Huljev.

Novi aperitiv bar u hotelu »Ivan«

Analiza neostvarenog zajedništva

Kritičke analize su neopozivo ušle u modu. Da je tomu tako svjedoči i nekim pokrenuta kritička analiza funkcioniranja SOUR-a »Šibenka«, nastala, ipak, kao rezultat potrebe a ne tek gomodarstva SOUR naime, esmo figurira kao složen sistem, a objektivno je umjetna tvorevina, koja gotovo egzistira sama za sebe ili u finansijskoj ovisnosti od svojih manjih organizacijskih i dohodovnih cjelina. Zajedničke funkcije SOUR-a ne vode se jedinstveno (finansijska, ekonomska i kadrovska politika). Dapače provedena je takva decentralizacija po kojoj vrh »Šibenke« može djelovati tek po principima preporuka, sugestije, mišljenja.

Predložena kritička analiza zasigurno je naišla na zid šutnje (zadržana je u Radnoj zajednici SOUR-a), ne stoga što nitko o tomu ništa osobitog i ne misli,

već zbog podvojenosti interesa pa i mišljenja.

U »Trgovini« primjerice misle da SOUR ima osnove da egzistira ali kao koordinacijsko tijelo, te da zajednički cilj treba biti dohodak a ne zajednička radna zajednica. To bi značilo samo nepotrebno gomilanje administrativnih radnika, kuka. Po trebao je prije svega utvrditi koji su to zajednički ciljevi ove složene organizacije, a potom utvrditi i graditi odgovarajuću organizacijsku shemu koja bi najdjelotvornije omogućavala realiziranje postavljenih zajedničkih ciljeva. U »Ugostiteljstvu« gotovo s razlogom tvrde da nije problem organizacije, već ljudi.

Ipak, svi se staju da postojeći souvski koncept treba mijenjati. No, bez otvorene komunikacije o čitav različitih mišljenja, SOUR će bez sumnje još dugo umjetno živjeti.

NA GOVORNICI: ZDRAVKO PETKOVIĆ, PREDSJEDNIK
POSLOVODNOG ODBORA SOUR-a INDUSTRIJE ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ«

Električna energija dominantan trošak

Za one što su posljednjih nekoliko mjeseci beza tajno sudbinu SOUR-a industrije aluminijske »Boris Kidrič« vezivali za signum DDR-a, ovih su dana svi problemi riješeni. Spor oko utvrđivanja privremene cijene (ukoliko je proteklo vrijeme nepotpisivanja ugovora moguće spornim okvalificirati) razriješen je cijena dogovorena (poslovna tajna!), Ugovor punosnažan do kraja 1986. godine, za koje je vrijeme »Boris Kidrič« obavezan da isporučuje 22.500 tona aluminijske u DDR, ili dosadašnju polugodišnju količinu (za prvih šest mjeseci ove godine Istočni su se Nijemci opskrbili iz drugih izvora). Međutim nepravodobno potpisivanje ugovora s DDR-om koje je istina rezultiralo gomilanjem velikih zaliha od oko 10.000 tona aluminijske i angažiranjem znatnih obrtnih sredstava iz tuđih izvora, po vrlo nepovoljnim kamatnim stopama od 47 — 60 posto, nije i jedinim uzročnikom sourskog suno vraćanja s vrha prema dnu ljestvice uspješnosti (s 2. na 45. u SRH, odnosno 1. na 8. u Dalmaciji).

»Prvi nagovještaji značajnijih negativnih promjena u ekonomskom položaju SOUR-a javili su se u drugoj polovici prošle godine, da bi u prvom tromjesečju ove godine na neki način gotovo eskalirali već samom činjenicom da je iskazan i gubitak od oko 100 starih milijardi E-vo, samo radi ilustracije — Tvorionica aluminijske Razine i OOUR »Valjaonice, ...« koji čine kliču SOUR-a ostvarivali su u prosjeku oko 60 posto ukupnog dobitka SOUR-a, dok je njihova realizacija u prvih tri mjeseca 1986. ispod 9 posto ukupnog sourskog dobitka. Ako zanemarimo rezultate novih valjaonica, koje ostvaruju tek nešto više od polovine planske proizvodnje po menli uglavnom zbog subjektivnih slabosti, moram kazati da u ostalim dijelovima SOUR-a u zadnjih 5-6 godina nikad nije bila bolja prirodna proizvodnja. Pa gdje su onda problemi, vjerojatno se pitate. U disparitetu cijena (ulaznih i izlaznih), dospjelim velikim anuitetskim obavezama za nove valjaonice, znatno naraslim troškovima proizvodnje primarnog aluminijske (TAR), pad cijena aluminijske u inozemnom tržištu i znatno zaostajanje cijena aluminijske u zemlji. Za razliku od troškova koji su

Z. Petković

se gotovo enormno povećali, prihodi su smanjeni u odnosu na prethodne godine, pa to ima snažnog odraza na dohodak SOUR-a. Dominantan trošak u proizvodnji aluminijske svakako je električna energija koja je od 2 dinara u 1984. godini skočila na preko 7 u prvom kvartalu 1986. godine, pa u cijeni aluminijske sudjeluje i preko 30 posto. To znači da se godišnje, a s obzirom na cijenu energije iz 1984. godine, smanjuje dohodak SOUR-a za 4 milijarde (novih) dinara. Tako sadašnji ekonomski položaj SOUR-a »Boris Kidrič« objašnjava njegov predsjednik Zdravko Petković, koji će odmah dometnuti:

»Naše su šanse u velikim unutrašnjim rezervama, drugačijem ponašanju i prilagodavanju uvjetima visoke inflacije. Pri tome ne mislim da se izlazi mogu tražiti u restriktivnim mjerama osobne i zajedničke potrošnje (prosječni osobni dohodak u SOUR-u iznosi u prvom kvartalu ove godine oko 70.000 dinara). Računam na bolje korištenje instaliranih prerađivačkih kapaciteta i povećanje proizvodnje u njima, bolju kvalitetu i pridržavanje rokova isporuke skraćivanje procesa reprodukcije (kako bismo angažirali što manja tuđa obrtna sredstva), čime ćemo osigurati povoljnije uvjete na inozemnom i domaćem tržištu. Ali to podrazumijeva da svi činioci SOUR-a kvalitetno obavljaju svoje funkcije za koje su uostalom i plaćeni.«

Sibenski aluminijski u 1986. godini prizeljkaju ali ne očekuju pozitivan poslovni rezultat i svoje ponašanje, kako kažu, moraju prilagoditi tome. Točno je da na eksterne faktore ne mogu utjecati — svjetsku cijenu i troškove, ali se to ne odnosi i na druge kvalitativne elemente poslovanja, primjerice smanjenje zaliha, povećanje koeficijenta obrtaja (skraćivanje reprodukcijanskog ciklusa)

trošak

Naše su šanse u velikim unutrašnjim rezervama, drugačijem ponašanju i prilagodavanju uvjetima visoke inflacije. Pri tome ne mislim da se izlazi mogu tražiti u restriktivnim mjerama osobne i zajedničke potrošnje. Računam na bolje korištenje instaliranih prerađivačkih kapaciteta i povećanje proizvodnje u njima, bolju kvalitetu i pridržavanje rokova isporuke, skraćivanje procesa reprodukcije, čime ćemo osigurati povoljnije uvjete na inozemnom i domaćem tržištu, a to podrazumijeva da svi činioci SOUR-a kvalitetno obavljaju svoje funkcije

klusa kako bi se brže izvršila naplata angažirala manja tuđa obrtna sredstva.

Onima što su zadnjih godina svoj grad (Sibenik) drugima tumačili čuvenim i blagorodnim aluminijskim, ostaje da se oslone ipak na

povijesna gradska obilježja i znamenja — katedralu, na primjer, ona je ipak stabilna i uvijek jednako vrijedna. Ne trebamo pretjerivati, jer oni što puno dokazuju, ne dokazuju ništa.

Sve do prvog kvartala ove godine ovakva je redovito odlazio aluminijski u DDR

Otvorene škarke nelikvidnosti ● Kamate ugrožavaju dohodak u nekim dijelovima SOUR-a ● Rezultati prethodne dvije godine neće se ponoviti i u 1986. ● Krihička analiza funkcioniranja SOUR-a

IZ NOVIH VALJAONICA

Svjetski TROG UHOD

U prvom tromjesečju ove godine u novim valjaonicama je proizvedeno oko 2100 tona tankih traka i lisa. Planirani kapacitet kaže da bi se mjesečna proizvodnja trebala kretati oko 1250 tona (ili 3750 tona za kvartal), pa mnogi dušebrižnici unutar i izvan SOUR-a industrije aluminijske »Boris Kidrič« taj investicijski projekt smatraju promašenim. »O tome ne može biti ni govora. Investicija u nove valjaoničke kapacitete podrazumijeva instaliranje uključivanje u rad 21 stroja. Za takvu investiciju u svijetu treba biti 2 — 3 godine da bi se uhodala, mi smo već nakon godine dana skloni da govorimo o promašenoj investiciji — ne bez revolta reci direktor OOUR-a »Valjaonice, pionirice i ljevaonice« dipl. inženjer metalurgije Frane Krnić.

Ovdje nitko ne krije da u proizvodnji ima problema, ali za neupućene treba kazati da je još uvijek u toku takozvano testiranje strojeva (do sada je testirano 7 strojeva, ostali bi trebali biti idućim mjesecima koje guta poprilične tone aluminijske. Pojedini strojevi, naročito se to odnosi na brusilicu za valjke i ravnilicu za limove tek sada pokazuju svojevrstne nedostatke, ali se uostalom tome vjeruje da će za 6 do 7 mjeseci cjelokupna investicija biti u pravoj funkciji (što još ne znači da će raditi s planiranim kapacitetom). Usput treba kazati da objekti ljevanice i oplemenjenih lisa u radu punim kapacitetom. »U ovoj godini za nas najznačajnije da stabiliziramo kvalitetu proizvodnje, kako bismo se mogli plasirati na svjetskom tržištu, osigurati kupce i u idućim danima postaviti realan plan za nove valjaonice« — priča nam Krnić. Tržište je u posljednje dvije, tri godine pomalo problematično, iako prve količine proizvoda već plasirane u Nigeriju, Kanadu, SAD, Srednjoj Indiji, Švedsku...

Zbog nemogućnosti kvalitativne brušenja valjaka (nedostaci brusilice) i neravnomjernog zagrijavanja

Oprema za 21. stoljeće

Insinuacije o promašenosti ove velike investicije prate nas do ulaska u tvornički krug. Tu se pretvaraju u zabrinutost, sumnje (ali ne tako apstraktne i čarobno formullirane promašajem, već sumnje u uzročnike koji koče brže postizanje planske proizvodnje), nezadovoljstvo ostvarenim početnim rezultatima. Takva su raspoloženja zapravo vrlo pozitivna — iz njih je put ka konačnom, prijeljklivom rezultatu kudikamo brži, a uspjeh vjerojatniji. Radnike koji s novim pogonima žive od prvog dana gotovo je neobazrivo pitati o mogućoj promašenosti (u to mi ne vjerujemo!) investicije. Čini nam se da bi se uvrijedili. Djeluju iskreno zainteresirano, optimistično. Kao da je od njih potekla misao da valjaonice raspolažu opremom za 21. stoljeće pa sad čekaju da to vrijeme dođe (kako bi otpočeli s pravom proizvodnjom). Do tada ima vremena!

(Ne)obazrivo smo ipak upitali što o tome misle, a nitko od njih ne misli da su valjaonice promašaj, dapače vjeruju u njihov puni uspjeh, ali će vam otvoreno kazati da su im osobni dohodi mali, i da bi ovaj posao lako mogli promijeniti kad bi se ukazala neka »bolja prilika«.

Zlonamjerne priče

DUŠAN MORIĆ, organizator termičke obrade svih stanja aluminijske legure, 10 godina radnog iskustva, osobni dohodak oko 65 000 dinara.

— U »Valjaonici« radim već 17 godina i moram priznati da se u novim valjaonicama kudikamo bolje radi. Sjećam se jedne parole ispisane na velikom sanduku u pogonu: »Rad stvara zadovoljstvo, ali sad nije vrijeme da mu se prepuštamo«. Prije svega, i sami uvjeti rada su ovdje znatno povoljniji, ali je i odnos prema poslu drugačiji, kao i tehnološki proces. Strojevi su automatizirani, kompjutorski ali obaveze veće i teže nego u starom pogonu. Iz starih je pogona ovdje prešlo oko 20 posto radnika a ostali su mahom došli ravno sa SIŽ-a za zapošljavanje. Prethodno su, naravno prošli obuku u starim valjaonicama (oko 3—4 mjeseca).

Kada svi shvate da je ova postrojenja još posve nova, i da još nije niti organizacijski ustrojeno, a ni norme nam nisu utvrđene jer se proizvodnja nije još uhodala, onda će vjerojatno presahnuti razne zlonamjerne priče, koje pokušavaju da izazovu nezadovoljstvo kod radnika.

Bilo je nerentno očekivati da će novo postrojenje od prvog dana »izbacivati« tone i tone najkvalitetnijih traka i folija. Ono mora platiti cijenu svog testiranja i uhodavanja. Možda bi se moglo kazati da su nam mali osobni dohodi, u prosjeku oko 50 000 dinara, bez dodataka na smjenu, a većina radnika je u smjenama.

Naporan posao

DALIBOR PERICA, KV valjač, glavni operator na valjačkom stanu, 5 godina radnog iskustva (25 godina života) osobni dohodak oko 70 000 dinara.

— Strah od nove tehnologije brzo sam prevladao, uglavnom zahvaljujući iskustvu iz starih pogona. Sam radim na kompjutorskom programiranju procesa i odgovoran sam za normalan rad stroja, kojeg ne smijem napuštati, odnosno ako to moram učiniti, netko me treba zamijeniti. Moj je zadatak da stručno ocijenim kvalitetu materijala, i ukoliko je on nezadovoljavajući da stroj na vrijeme zaustavim kako se ne bi stvarali nepotrebni troškovi. Točno je da ovaj posao nije fizički težak, ali je zato psihički krajnje naporan.

Na svojoj »plaćni« mogu proživjeti taman 15 dana. Oženjen sam i imam jedno dijete, a žena mi ne radi, pa bih zato možda i promijenio posao za neki bolje plaćeni.

Tehnologija nije bauk

BORE GRUBIŠIĆ, 29 godina rada, (46 godina života), vršilac dužnosti glavnog poslovođe »Valjaonica traka III«, osobni dohodak oko 90 000 dinara.

— U Tvornicu sam došao 1957. godine i prvih deset godina sam proveo u staroj »Valjaonici folija«. Od 1970. godine sam radio u »Valjaonici traka« i odatle sam zapravo došao u nove valjaonice. U početku rada novih postrojenja, nije bilo baš lako. Krenulo se s tri-desetak starijih i iskusnijih radnika, uglavnom upravljača strojeva poslovođa koji su prošli kroz odgovarajuću specijalizaciju kako bi mogli biti nosioci proizvodnje u novim pogonima. Upoznali smo se s tehnologijom i shvatili da ona nije nikakav bauk. Problema još uvijek ima, dijelom zbog nedostataka pojedinih strojeva, mi to nazivamo »engleskim problemima« (jer su nam Englezi glavni isporučioi tehnologije), pomanjkanja planske sirovine, testiranja strojeva. Vjerujem da ćemo već u drugom polugodištu ove godine doseći plansku proizvodnju od 1000 do 1200 tona mjesečno. Znači, to što neki pričaju, zaista ne mogu shvatiti, a pogotovu ako to govore naši kolege iz drugih OOUR-a i RO u SOUR-u. Nismo mogli svi iz starih valjaonica preći u nove i to ne bi smjelo poticati zlonamjerna razmišljanja i govorkanja. Uostalom, uvjeren sam da ćemo svojom proizvodnjom i kvalitetom proizvoda vrlo brzo začepiti usta takvima.

Što se »plaća« tiče, znate, nisu one uvijek rezultat rada. Od svih valjaonica što smo ih u našoj zemlji imali prilike vidjeti, »Impol« iz Slovenske Bistrice radi najbolje, s najvišim stupnjem radne i tehnološke discipline i kvalitete proizvodnje a plaćeni su otprilike kao mi. Nasuprot njima, »Sevojno« iz Titova Užica ima najlošije rezultate ali najveće osobne dohotke.

21. stoljeća još se uvijek uhadava

formativ:

ŠIŠNJE
VANJE

F. Krnić

Na novim valjaonicama angažirano je oko 250 radnika koje predvodi vrlo solidna i stručna ekipa od 6 inženjera elektro i strojar-skog smjera. Obuci radnika poklonjena je izuzetna pažnja, pa je tako velik broj radnika proveo odgovarajuće vrijeme na specijalizaciji kako bi se što kvalitetnije pripremili za zahtjeve nove proizvodnje.

stoću, zagađenost, dim i prašinu. Po tom, ovo doista nije tvornica. Automatizirani, kompjutorski vođeni strojevi kroz pomoć tek jednog čovjeka (zato ih je valjda u ovim pogonima tako malo), koji se i samom sebi (a i nama) čini značajnijim, stručniji zbog same činjenice da je promijenio sredstva rada i priskrbio svojevrsno uvažavanje (istina, kompjutor vodi proces, ali je čovjek njegov kontrolor!).

Ovdje su se neki (politički) principi doista poštivali, pa će vam šetnja kroz pogone omogućiti susret s uglavnom mladim radnicima (preko 50 posto ih ima tek do dvije godine radnog iskustva), čija je prosječna dob oko 30 godina.

Tekstove za 7. 8. 9. i 10. stranicu napisala Davorka BLAŽEVIĆ
Snimio: Vilson POLIĆ

dena količina trake je loše a smanjena je i proizvodnja stroja od propisanih oko 25 posto (zbog znatno manje proizvodnje). Stvara se oko 200 kilograma aluminijskih proizvoda. Na novim valjaonicama angažirano je oko 250 radnika koje predvodi vrlo solidna i stručna ekipa od 6 inženjera elektro i strojar-skog smjera. Obuci radnika poklonjena je izuzetna pažnja, pa je tako velik broj radnika proveo odgovarajuće vrijeme na specijalizaciji kako bi se što kvalitetnije pripremili za zahtjeve nove proizvodnje. Kroz posljednje dvije godine broj radnika doškolo-vašio IV i V stupanj obra-

id se u uspjeh tako iskren- zervno vjeruje, kako vje- tor Frane Krnić, onda us- može izostati, a on je vrlo kad kaže: »Nova valjao- dena za potrebe »Omiala« već danas njihove potre- sti zadovoljavamo (400 to- lno). Vjerujem da ćemo us- i planiranu proizvodnju na mjesečno (500 tona fo- tona tankih traka), mož- zadnjem kvartalu ove go- ije tako daleko ni vrijeme u izvoz plasirati 500 to- proizvoda. Nema sumnje. Izvanredna valjaonica ko- skorn dati očekivane re-

strijski neplismene i one ijetom još uvijek podra- granice svoje domaje (Jer vidjeti a niti će vidjeti), nički kapaciteti (pogoni) gotovo na izložbeni pro- erice velesajamski). Tvor pomno asociiraju na neči-

Značajni pomaci

U razdoblju od 1980. do 1986. godine u TEF-u je učinjeno znatno više nego u prethodnih desetak godina. Spomenimo samo izgradnju obale s dizalicom, dro bilicu za mrvljenje ferolegura, novi pogon grafitaze, nedavno puštenu u rad komornu peć sušaru, postrojenje za poluautomatsku obradu elektroda i drugo.

Ova, 1986. godina i za TEF će biti teža nego li prethodne, ponajviše zbog nastavljanja trenda pada cijena ferolegura (početkom 1985. cijena silikomangana na svjetskom tržištu je bila oko 370 dolara po toni, krajem iste godine bila je već ispod 320 dolara), primjene novog deviznog zakona, porasta cijena energenata i drugog. Uostalom, kaže nam direktor TEF-a, Filip Vukčević, nije tako daleko vrijeme kada su cijene proizvoda bile gotovo niže od cijene ulaznih sirovina (posebno se to odnosi na OOUR »Elektrode i mase«).

Tvoronica elektroda i ferolegura

TEF više ne mora da se brani, ni pred zadržim ekolozima, a niti pred Šibenčanima ● Crnu mangansku prašinu pravdaju uspješni poslovni rezultati ● Feroleguraši najavljuju da 1986. godina neće biti laka ● Razvoj TEF-a utemeljen na proizvodnji grafitnih elektroda i amorfnih mase, odnosno definiranju razvoja ferolegura ● Koga stimuliraju visoke stimulacije?

Dohodak među najvećima u komuni

Najstariji šibenski radni kolektiv Tvoronica elektroda i ferolegura s 1650 zaposlenih radnika (raspoređena u 4 OOUR-a »Elektrode i mase«, »Ferolegure i sinter«, »Održavanje« i »Transport« te jednoj radnoj zajednici) ima pravo na zadovoljstvo. I s aspekta prošlogodišnjih poslovnih rezultata, koji su doista uspješni, ali i sa stajališta osobnih dohodaka, koji su bez sumnje među najvećima u komuni.

TEF je u prošloj, 1985. godini ostvario ukupan prihod od 12 milijardi dinara i čisti dohodak vrijedan 1,89 milijardi. Zahvaljujući izvozu na strano tržište, 33.000 tona ferolegura, devizno ostvarenje Tvornice iznosilo je 11,5 milijuna dolara, ili oko 270 starih milijardi dinara. Na kraju poslovne, 1985. godine zabilježen je i ostatak čistog dohotka od oko 580 milijuna dinara. U istoj je godini prosječni osobni dohodak iznosio 58.000 dinara. Proizvedeno je 53.000 tona ferolegura, 1217 tona grafitnih elektroda i 23.312 tona amorfnih mase. U prva tri mjeseca ove godine u TEF-u se nastavlja, izuzimajući OOUR I »Ferolegure i sinter«, pozitivan poslovni trend. Njega ponešto umanjuje samo gubitak iskazan u »Ferolegurama«, a koji iznosi 9.566.276,73 dinara, ali je zato u preostala tri OOUR-a i radnoj zajednici zabilježen ostatak dohotka i to u OOUR-u II »Elektrode i mase« 37.918.509,00, OOUR-u III »Održavanje« 10.086.008,00, OOUR-u IV »Transport« 202.320,50 te u radnoj zajednici 3.214.680,00 dinara.

Istodobno, u OOUR-u »Ferolegure i sinter« proizvedeno je i plasirano na domaće tržište 5.580 tona proizvoda, dok je 8.075 tona silikomangana izvezeno. U osnovnoj organizaciji udruženog rada »Elektrode i mase« u prvom je tromjesečju proizvedeno 12.732 tona različitih proizvoda (antracitne D-e mase, grafitnih elektroda, karburita i ostalog), koji su plasirani na domaćem tržištu.

ŠTO ČEKA FEROLEGURAŠE

U srednjoročnom planskom razdoblju do 1990. godine, TEF će svoj razvoj temeljiti na razvoju grafitnih elektroda i amorfnih mase, ali i na daljnjem razvoju ferolegura čija je budućnost danas gotovo nedefinirana. Naime, bazna industrija podliježe svojevrstnim zakonitostima, što znači da se razvija uglavnom na izvorima sirovine, lakom transportu (blizina mora) osiguranoj radnoj snazi i energiji. Takva je industrija u svijetu (posebice Afrika) kudikamo jeftinija nego li kod nas. Domaći proizvođači TEF i Dugi Rat svojom proizvodnjom mogu zadovoljiti ukupne potrebe domaćeg tržišta, dapače i više od domaćih potreba, pa se stoga nužno moraju okretati izvozu. Energija je poseban problem, osobito ka se zna da je u SR Hrvatskoj nema dovoljno. Danas je cijena energije u proizvodnji ferolegura premašila 20 posto po toni, dok se u svijetu kreće između 12 i 13 posto (u SOUR-u industrije aluminija »Boris Kidrič« energija čini čak 30 posto u cijeni aluminija).

Nadalje, investiranje u ovačku industriju je kapitalno intenzivno, što znači da je riječ o vrlo velikim investicijama (primjera radi jedna 24 megavatsna peć košta oko 500-600 milijardi starih dinara) a angažira vrlo mali broj novih radnika (najviše do sto). Ako se k tome doda da su sirovinne mahom uvozne (iz zemalja u razvoju), dok se oko 20.000 tona nabavlja iz domaćih izvora (Bosanska Krupa) s niskim postotkom mangana, onda je doista i razumljivo da je budućnost ferolegura vrlo neizvjesna i nesigurna.

Proizvodnjom grafitnih elektroda i antracitne mase zadovoljavaju se uglavnom potrebe domaćeg tržišta, ali je u planu i skoro devizno aktiviranje pogona »Elektrode«.

Kome ide naša stimulacija

Nije tajna da ne živimo svi od svog osobnog dohotka, konačno, ima i onih koji objektivno sa svojom »plaćom« ne bi mogli osigurati niti голу egzistenciju (gol i bos ali živ!). Tamo gdje su osobni dohodi doista ispod kriterija golog preživljavanja ima razloga i za nezadovoljstva i revolt. Mnogo ga je teže razumjeti tamo gdje su primanja gotovo iznad svih prosjeka općinskih, republičkih ili grupacijskih. A TEF je upravo takav primjer. Prosječni osobni dohodak u toj je Tvornici u prošloj godini iznosio 58.000 dinara dok je na razini općine bio oko 48.000 dinara.

U prosincu prošle godine rukovoditelj OOUR-a primili su između 142.508 (OOUR 4 - »Transport«) i 189.644 dinara (OOUR 3 - »Održavanje«) dok je direktor Radne zajednice ili kako ovdje kažu »glavni direktor« primio 151.608 dinara. Ali, da se ne bi posve krivo shvatilo kako su rukovoditelji obilato dijelili, a »radnička klasa« skapavala, treba kazati da i radnici, zahvaljujući visokim stimulacijama (do 20 posto osobnog dohotka) normativno reguliranim i prihvaćenim početkom prosinca 1985. godine, imaju mogućnost da ostvare poprilično visoke osobne dohotke. Tako je, primjerice u sl-

ječnju ove godine KV bravar iz OOUR-a »Održavanje« zaradio čak 210.000 dinara! Dakako, riječ je o velikom broju prekovremenih sati, koji su u prošloj godini dosegli čak 7 posto vrijednosti osobnih dohodaka (u OOUR-u »Transport« taj se postotak popeo do 12 posto), a evidentirano ih je čak 14.000.

Odlukom Odbora za plan u ožujku ove godine radnici TEF-a podijelili su 110 milijuna dinara ostatka dohotka kao svojevrstnu jednokratnu pomoć, takozvanu »plaću viška«. I unatoč svemu, misle da imaju pravo na nezadovoljstvo. Pitali smo ih zašto i evo što su nam rekli:

Posao na refule

RENKO STOJIC, rođen 1932. god.), VKV kovinotkar, zaposlen u Mehaničkoj radionici OOUR-a III »Održavanje«

— Još od 1946. godine sam u Tvornici. Ovdje sam i zanat učio, a već 20 godina sam poslovača strojne obrade. Tvornica se odonda puno izmijenila. Pogon je neuporedivo veći, pa je i posao kudikamo više nego nekada. Ovdje je vrlo dobra kvalifikacijska struktura, ali je kapacitet radionice mali. Mogao bi zadovoljiti strojnu obradu, ali ne i bravarstvu. A zašto imamo toliko prekovremenih sati, pitate? Čajto to su zahtjevi pogona, a ne radionice. Dogodi se neki kvar na stroju, i to obično iznenada, a treba ga što hitnije popraviti, nekad i za dva dva. Za takve intervencije trebaju iskusni radnici koji umiju reagirati kako valja. Razmišljati smo mi i o uvođenju smjena, ali to ne bi bilo racionalno. I danas imamo razdoblja kad mi ni ne mamo što raditi, to je posao na refule. A onda, kad vam, ne misle se dati bilo kome da radi na popravci nekog stroja. Imamo mi ovdje i mašine iz vremenitih reparacija, nekoliko tokarskih strojeva staro je i preko 20 godina.

Svima nama stimulacija dobro dođe, lako mislim da nije pravilno provedena. Mnogo je razlika u dohotku na stimulaciji, ponekad i većoj od one što je dobili radnici u neposrednoj proizvodnji. Moje u čistak iznosi 80 sati stimulacije? Ja sa stimulacijom zaradim oko 90 - 95 tisuća dinara, ali da vam prvo kažem ovačku stimulaciju svi-ma odgovara, pa se zato i ne dograđuje.

Neprijemljeni radni uvjeti

Branko Nimac, (rod. 1960.) — VKV strojobravar i tokar, obradivac grafitnih elektroda u OOUR-u II »Elektrode i mase«

— U ovom su pogonu uvjeti rada ispod svake kritike, ali se nadamo da će uskoro biti provedena klimatizacija, odnosno ventilacija koja će usisavati svu prašinu. Nažalost, ne funkcionira ni služba zaštite na radu. Nijedna remenica nije zaštićena, pa nam se lako može dogoditi da nam uhvati ruku ili smota dio radnog odijela. A žaliti se možemo samo službi HIT-a u Splitu. Samo kad bi oni došli, sve bi zatvorili. Osobni dohodak mi je oko 65.000 dinara bez stimulacije. Sa stimulacijom najviše do 85.000. Kažete da je stimulacija visoka. Vraga, pa reći ću vam nešto, u 3. mjesecu smo imali pravo na stimulaciju i do 40 posto, ali nam nisu sve dali. Da vam kažem još jedan slučaj. — Od nas 22 jedinom nas je ostalo samo 8, i umjesto 90 planiranih nar je 8 proizvelo 86 tona, a taj mjesec uopće nismo imali stimulaciju!

Stimulirati proizvodni rad

Nikola Šula, (rod. 1949.) — obradivac grafitnih elektroda u OOUR-u II »Elektrode i mase«

— U TEF-u sam od 1981. godine, a kao predsjednik Akcijske konferencije SSO u Tvornici koja ima čak trećinu mladih radnika pokušavam animirati omladinsku organizaciju kako bi se pobela baviti i ozbiljnijim problemima, pored onih tradicionalnih akcija manifestacijskog i svečarskog karaktera. Posebno mislim na pitanja radne i tehnološke discipline, zapošljavanja mladih radnika, i drugo. Istina je da sam mogao, čak u okvirima Tvornice osigurati za sebe bolji posao na primjer, u »Održavanju« ili mehanici, ali ja sam radije lopatom krcao lignit. Sve u svoje vrijeme. Kad je o stimulaciji riječ, mislim da tu treba dosta toga mijenjati, kako bi se više stimulirao proizvodni rad. Smatram da nije opravdano da rukovoditelji imaju veće stimulacije od neposrednih proizvođača. U radnoj zajednici koja uvijek ima zagarantiran i prosjek i stimulaciju, bez obzora na učinak. Moj se osobni dohodak sa stimulacijom kreće najviše do 80.000 dinara, a samo sam jednom u prekovremenom radom primio 95.000 dinara.

SPOMENICI KULTURE

Crkva svetog Duha u Šibeniku

Piše: Joško
ČUŽELA

Crkva sv. Duha smještena je na malom trgu uz nekadašnju renesansnu palaču čuvenog šibenskog povjesničara i humanista Dinke Zavorovića. Sasvim je blizu Zagrebačke ulice, ali zaklonjena od pogleda prolaznika, pa zato mnogima nepoznata. Na istom mjestu, prije današnje, postojala je starija, vjerojatno gotička, crkva. Iz povijesnih dokumenata doznajemo da je srednjovjekovni Šibenik 1458. godine zadesio veliki požar koji je uništio dobar dio građevinskog fonda grada. U požaru su stradale i mnoge crkve među kojima crkva sv. Duha.

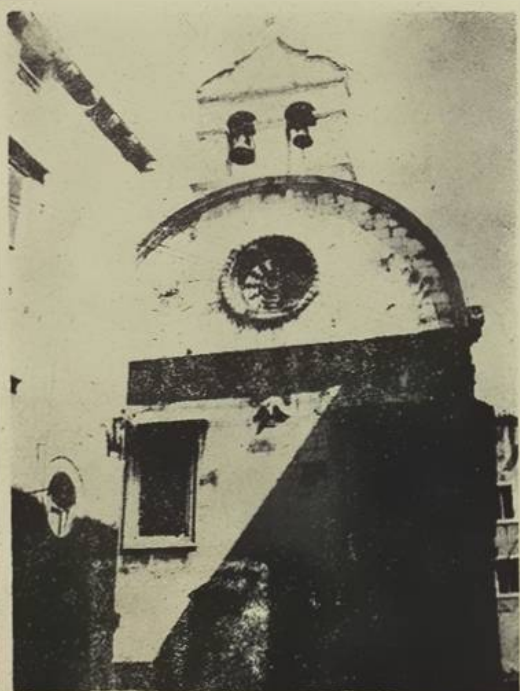
Izgorena crkva pripadala je bratovštini sv. Duha, jednoj od uglednijih bratovština u gradu. Odmah nakon požara bratimi su učinili napor da crkvu obnove, a obnovu je trebao izvesti Ivan Pribislavić, uz Jurja Dalmatina čuveni graditelj — klesar Katedrale sv. Jakova. Čini se da do rekonstrukcije crkve odmah nakon požara nije došlo iz niza nepoznatih razloga. Krajem XVI. stoljeća crkva se počinje renovirati, a nacrt za njenu rekonstrukciju izradio je Antun Nogulović, domaći majstor — klesar, koji je po Šibeniku izveo više kvalitetnih radova.

U dokumentima je zabilježeno da je Nogulović popravljao stepenište (balustradu) koje vodi na pjevalište crkve i u bratimsku dvoranu (danas je dijelom sačuvano). Balustrada stubišta je inače građena od kamenih stupova na gotički način, a vremenski se može datirati u XV. stoljeće. Uz popravak stubišta Nogulović radi na rekonstrukciji apsidalnog dijela crkve oko 1614. godine. Nažalost, ne znamo tko je zidao pročelje crkve sv. Duha. Poznati nam dokumenti iz tog vremena ne navode majstora-klesara. Među graditeljima se, uz već spomenutog Nogulovića, navode Gašpar Sabljčić, Vicko Piskarić, te mnogi drugi.

Crkva sv. Duha zidana je u prvoj polovici XVII. stoljeća, a to znači da vremenski ulazi u razdoblje baroka. No, stilski ona nema karakteristike čak ni ranog baroka. Dapače, oblikovanje pročelja te šibenske crkve nastajanje se na renesansna rješenja polukružnog zabata koji se u povijesti najčešće graditeljstva javlja na šibenskoj Katedrali, a ponavlja se na nizu dalmatinskih crkava.

Na polukružnom zabatu crkve sv. Duha nalazimo okrugli prozor (rozetu) u detalju sličnu onima na Katedrali i crkvi sv. Ivana, a zanimljivo je da okrugli prozor ima dekorativnu funkciju kao i sam zabat iz kojeg nije krovište već je zidan kao kulisa. Portal crkve stilski je blizak mnogim renesansnim portalima u Dalmaciji uključujući između kvadratnih prozora. Iznad tih prozora na pročelju se javljaju još dva prozora koji nam govore o gubitku smisla za proporciju, a raščlanjivanje na taj način doima se usiljeno. Ono što je karakteristično su medaljoni na pročelnom portalu koji se javljaju na još nekim objektima u Šibeniku, primjerice Novoj crkvi. Čini se da su medaljoni na dvoratičima jedna od specifičnosti šibenskog izraza u rješavanju arhitektonskih detalja.

Crkva sv. Duha tipičan je primjer retardacije dalmatinskog graditeljstva. Naime, u vrijeme kad se u zapadnoj Evropi javljaju objekti poput Vignolinog Il Jesu u Rimu i umjetnici poput Borrominija, u Šibeniku, a ne samo u Šibeniku, već i u Dalmaciji, grade se objekti koji stilski slijede renesansni izraz u građenju. Na primjeru ove crkve evidentno je da dalmatinski graditelji nisu izgubili smisao za arhitekturu, ali da ne prate suvremena događanja u stilskom razvoju graditeljstva gdje, u vrijeme građenja crkve sv. Duha, dominira agresivni barok.

Crkva sv. Duha

(Snimio: V. Polić)

Kinematografija

Kum II

(Kino "Šibenik", 17. i 18. svibnja, početak u 17,30 i 20.30 sati)

PROIZVODNJA: SAD

REŽIJA: Francis Ford Coppola

GLAVNE ULOGE: Al Pacino, Robert Duval, Diane Keaton, Robert De Niro

ZANR: kriminalistički

Monumentalni filmski ep Francis Ford Coppole prikazuje nastanak, prirodu i strukturu moći i nasilja suvremene Amerike. Hrabar, intelektualno pošten, manje šokantan i emocionalno uznemirujući od prvog filma, on

je odmah zauzeo mjesto jednog od najboljih deset filmova godine, dok ga mnogi kritičari uspoređuju sa "Rodeњem nacije" i "Prohujalo s vihorom".

Film je dobitnik 6 "Oskara".

Uz promociju prve longplejke klape "Bonaca"

Dobar šibenski zvuk

Stjecajem okolnosti potpisani je bio svjedokom prvog nastupa klape "Bonaca" (bivše "Bilice") i ovog posljednjeg, kojim je u Šibenskom kazalištu obavljena promocija njihove prve LP-ploče "Dalmacija, slušaj ovo". Drastična je transformacija od tihog, gotovo sramežljivog poja izvorne dalmatinske pjesme 1980. godine na ljetnoj, omladinskoj priredbi u Zatonu, do ležernosti u vladanju tonom i raznovrsnosti u interpretaciji i izboru pjesama, čime je obilježen subotnji koncert.

Da je "Bonaca" konačno izašla iz sjene drugih, poznatijih klapa znali smo, doduše, prije koncerta Zagrebački "Jugoton" im je poklonio povjerenje da novom longplejkom načine korak dalje u osuvremenjivanju klapskog pjevanja uopće. Puna dvorana kazališta, a pogotovu pljesak, koji je klapa izmamila potvrdili su pravo građanstva, koje je "Bonaca" stekla ne samo u Šibeniku nego i u dalmatinskom klapskom svijetu uopće.

U repertoaru, koji smo čuli u subotu nije bilo teško

Vrijedilo je čuti već poznatu Kaloderinu "Ludo more" a poznatim mediteranskim ugođajem, koji jednako dominira i u "Rusulama" i "Narančama".

Solo Nenada Petkovića dominira u svim skladbama na longplejki. Otuda vjerojatno i naznaka u naslovu "Bonaca i Nenad". Koncert je međutim, otkrio da dobar solistički potencijal imaju jednako i tenor Goran Gulin i bariton Boris Cukrov. Za ukupnu ocjenu ploče vjerojatno je najmjerodavniji sud Arsena Dedića, koji je kao gost na kon-

Na subotnjem koncertu klape "Bonaca" je nastupila u sastavu: Zvonko Andabaka, Nenad Petković, Goran Gulin, Ivo Mikulićin, Joško Lugović, Boris Cukrov, Luka Zaninović i Joško Lugović (pjevači), te Mladen Mraović i Mate Višić (instrumentalna pratnja).

— Za izdavanje ploče najzaslužniji je šibenski glazbenik Duško Sarac, a zahvalnost dugujemo i drugom šibenčaninu, Arsenu Dediću — kazao je voditelj klape "Bonaca" Ivo Mikulićin.

uočiti raznovrsnost: izvorna "Da si od duba zelenoga", pomalo zafrcantska "Banjati se", sentimentalna "Dida moja", makedonska "Eleno, kerko", Paljetkova "Popevke sam slaga" ... Originalni su svakako aranžmani Dedićeve "Brod bez matične luke" ili Runjićeva "Galeba", koji je bio i najugodnije iznenađenje koncerta, što najbolje svjedoči reakcija publike.

Od pjesama s nove LP u uho najbrže ulazi Šarčeva "Dalmacija, slušaj ovo", a srcu je najbliža "Šibenice, plismo stara" istog autora. Dedićeve skladbe ("Kučo moja", "Brod bez matične luke") nose već poznati Arsenov pečat.

certu glasno i jasno kazao: — Šibenske se klape, i "Šibenik", i "Jadrija", i "Bonaca" trude da budu što manje dosadne. "Bonaca" je u tom pravcu načinila još korak naprijed.

Promatrati "Bonacu" isključivo kroz prizmu šibenske klapske pjesme, znači i konstatirati da u tipičnom, šibenskom stilu manjka malo više "šuća", robusnosti. To je na koncertu bilo posebno vidljivo u dijelu izvedbe neizbježnog "Dalmatinskog šajkaša". Ipak, ostaje dojam da je to pitanje stila. Zato opet citiramo Arsena: "Bonaca", jednostavno, dobro zvuči."

MALI OGLASNIK

OD PONEĐJELJKA 19. svibnja možete posjetiti frizersko-vlasuljarski salon "Edita" u Ulici Mira Višića (nasuproti prodavaonice "Bagat"). Salon neko vrijeme neće vršiti izradu perika niti tupea, već samo održavanje perika. Vlasnik E. Pilžota, vlasuljar i frizer za žene i muškarce. (2514)

MIJENJAM dvosoban komforan stan od 50 četvornih metara, sunčan s telefonom, za veći. Ponude pod broj (2508)

RUFFET "BARIN DVOR" traži dvije mlade ženske osobe za rad u lokalu (KV ili priučene). Adresa: Basic Vilim Ivica, Murter, M. Tila 14. (2509)

OKOLIKO dođe do kvara na vašem stroju za pranje, bojleru, štednjaku ili bilo kojem drugom kućanskom aparatu javite se u novootvorenu električnu radionicu u Ulici B. Kidriča 73 (kod Robne kuće "Riječanka"). Vlasnik Draško Petrović. (2510)

PRODAJEM "Audi 80" diesel, tip 1974, cijena 110 starih milijuna i Ford Taunus 2000 GA, tip 1976, cijena 120 starih milijuna. Javiti se na telefon 26-564. (2511)

POVOLJNO PRODAJEM balkonska vrata "Jelovica" s griplom 220x100. Tel. 22-262 (tražiti Mirnu). (2512)

ZAPOSLENA djevojka traži sobu s upotrebom kupatila, prednost bliže centru grada. Javiti se na telefon 27-129 u nedjelju u toku cijelog dana. (2500)

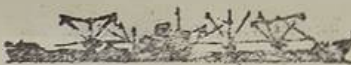
ZADAR — ŠIBENIK: dvosoban stan 55 četvornih metara novogradnja privatno vlasništvo, mijenjam za odgovarajuću u Šibeniku. Ponude na telefon (059) 22-170. (2502)

GRACAC, LIKA — ŠIBENIK: društveni komforan stan u Gračacu mijenjam za isti ili sličan u Šibeniku ili okolici. Uпитати kod: Petar Jurić "Autotransport" Šibenik. (2503)

MIJENJAM jednosoban komforan stan u Karlovcu (podrum, vrt — 250 četvornih metara za odgovarajuću u Šibeniku i okolici. Javiti se na adresu Mlička Lešković, Dubrovačka 1 Karlovac. (2499)

TRAŽIM teracera Telefon 27-808. (2513)

MIJENJAM dvosoban stan 57 četvornih metara za isti u gradu. Obavljest na telefon 28-136. (2515)

Kretanje brodova
"Slobodne plovidbe"

JABLANICA — u Cienfuegosu, ŽIRJE — na putu za Alžir, BIHAĆ — u Montrealu, ŠUBIČEVAC — u Loriantu, DINARA — u Šibeniku, KNJIN — na putu za Konstantinu, BARANJA — u Konstantini, KORNAT — u Antverpenu, MURTER — na Flushingu, PROMINA — u Splitu, ŠIBENIK — u Kakinadi, DRNIŠ — u Alžiru, PRIMOŠTEN — na putu za Alžir, KRAPANJ — u Splitu, PRVIC — u Alžiru, ROGOZNIČA — u Aleksandriji, KRKA — u Veljoj Luci, BILICE — na putu za Rostok, SKRADIN — u Kielu.

FELJTONI

POSljednji hajduk pred šibenskim sudom (7)

Reci gdje je novac

Sutradan krenu Ilija Radaković na Udbinu, ali su u stanici žandarmerijskoj sumnjičavo vrtili glavama. Njihovi žandari odavna nisu zalazili u Joševo, a što se one dvojice tiče, izgleda da su oni sami sebe tražili. Iliji tek tada sinu pred očima, ali već je bilo kasno, a novcu ni traga. Ovaj put Todor Medić, naravno, bio je prerušen u narednika.

Sličan pretres obavljen je i 3. listopada u selu Mutliću. I ovaj put pojavila su se dva žandara — jedan je bio brkati narednik. Upravo se prvi mrak spustio nad selo, kad se na vratima Jove Ajdukovića začu lup.

— Tko je? upita domaćin, jer su vrata za svaki slučaj zarana zaključavali.

— Patrola iz Udbine! — odgovori osoran glas. Jovo otvori vrata i u kuću upadoše žandari. Vatra s kamina osvjetli njihova lica, ali ih domaćin ne prepoznade.

Imamo nalog Sreskog načelstva iz Udbine da ti pretresemo kuću. Sumnja se da se ovdje kriju razbojnici, a možda i sam Todor Medić — reče narednik.

Ni nakon pretrage žandari ne nađoše nikakav novac u kući. Ali se narednik dosjeti:

— Ova američka roba u tvojoj kući nešto nam je sumnjiva. Moglo bi lako biti da je to Medić donio, jer on je imao običaj lakvu robu pljačkati. Zato ćemo sve pokupiti i za svaki slučaj ponijeti na Udbinu!

Tako i učinilo se. Izašli žandari, kako se uskoro ispostavilo, odnijeli su Hajdukoviću različite robe u vrijednosti od 246 dolara.

Sedam dana kasnije Todor Medić obreo se u selu Raričevcu sa još trojicom ortaka. Obučen u naredničku uniformu Medić je sa još jednim razbojnikom kasno poslije podne upao u kuću Martina Blaževića, dok su druga dvojica razbojnika ostala na straži. Ovaj put nije bilo priče o pretresu, jer su razbojnici vidjeli da se radi sve o starijima između sedamdesete i osamdesete godine.

Uz Martina Blaževića i njegovu ženu Ružu, u kući su razbojnici zatekli i Milu Pavičića.

— Kazujite gdje vam je novac?

Kakav novac, sinko, mi smo siromasi... — počeo je Martin, ali ga udarac kundaka obori na pod kraj kamina. Pavičić mu priskoči u pomoć. I na njega se svališe udarci. Onda ih razbojnici dobro svezasše lancima.

— Hoćete li sad pričati?

Stariji su šutjeli. Drugi razbojnik donese odnekud neki pokrivač i prebaci ga preko uvezanih. Za cijelo to vrijeme osamdesetogodišnja Ruža stajala je kraj kamina.

— A znaš li ti za novac? — obratiše se njoj razbojnici.

— Nema, sinko, ništa.

Nije ni završila, jer joj prileti brkati "narednik" i počne je tući rukama i kundakom.

— Stara, naloži vatru i ugrij peku, pa ćemo lako naći novac! — naredi "narednik". Starica posrćući upali vatru i o verige okači peku iznad plamena. Desetak minuta kasnije peka je već po rubovima počela rumenjeti.

— Skini, stara, peku! — oglašuje se "narednik".

Starica položi peku kraj kamina i ispod suznog naka kradomice pogleda u "narednika".

— Hoćeš sad reći gdje je novac?

— Ne znam...

— E kad ne znaš, onda sjedaj u peku! — vrisnu "narednik" i gurnu staricu na užarenu peku. Jauknu starica kad posrnu na vrelo željezo i sklupčea se kraj kamina.

NAJOKRUTNIJE ZLODJELO

Razbojnici tad ostaviše starčad i stadoše pretraživati kuću. Na dnu stare škrinje "narednik" nađe 15.300 dinara. Pokupiše još tri kubure, jednu pušku jednocijevku, dvije vojničke puške, nekoliko noževa, dvije sjeklice, dosta hrane i odjeće. Na kraju provališe u jedan ormar i iz njega odnesoše deset šalica za kavu i pet tanjura. Odnoseći obilat plijen, razbojnici nestadoše u prvom sumraku.

Iako je Medić za svog hajdukovanja počinio nebrojena i svakojaka zlodjela, ovo iz Raričevca računa se za najokrutnije i za njega je na posljednjem suđenju u Šibeniku osuđen na dvadeset godina robijet.

Poslije razobjstva u Raričevcu, Medićeva družina "obradila" je najprije Ervenik, a onda je sam Todor krenuo u primorje, u Izvidnicu. Najprije je u noći između 29. i 30. studenoga, zajedno s još jednim naoružanim razbojnikom upao u kuću Šime Čenglića, svezao mu lance ruke i oduzео mu 700 dinara, haljeticak, vojnički šinjel i više priznanica o nozajmljenom novcu.

Orobivši Čenglića, Medić ga izvede u dvorište i povede jedan dio puta sa sobom. Onda mu, udarivši ga šakom, reče:

Piše: Mirko UROŠEVIĆ

Hoćeš sad reći gdje je novac? — upita T. Medić. — Ne znam... E, kad ne znaš, onda sjedaj u peku — vrisnu "narednik" i gurnu staricu na užarenu peku. Jauknu starica kad posrnu na vrelo željezo i sklupčea se kraj kamina. Razbojnici tad ostaviše starčad i stadoše pretraživati kuću

— Da znaš, ja sam Todor Medić i ako ikom za ovo kažeš ode ti glava s ramena!

Među oduzetim priznanicama, jedna je glasila na dužnika Savu Popića, mjesnog trgovca. Narednog dana Medić je napisao trgovcu pismo u kojem je uz ostalo stajalo:

— ... dužan si 10.000 dinara, a ja ti šaljem priznanicu koju možeš uništiti i osloboditi se duga. Ali za uzvrat moraš meni isplatiti 10.000 dinara, pa si opet na dobiti. Ako mi ne predaš novac, ode ti glava!

Srećom se pročulo da je Medić u Erveniku i žandari su mu bili za petama. Zato se požurio da napusti Bukovicu. Nekoliko dana lutao je po Kotarima, a onda se zapuli preko Krke i s torbom punom prokrijumčarenog duhana stigao u Primošten. Bio je početak prosinca i bura je udarala svom žestinom. Medić obučen u "budulsko" odijelo ohilazio je selo nudeći duhan.

— Nemamo novaca, slabo se živi, lipi naš čovik... — odgovarali su Primoštenci.

— Vidim i sam kako se patite, ali nije vrag da barem nekoga ohitelj nije dobroslojeća? — izdaleka se raspitivao Todor.

— Svi smo mi ista žalost, samo ona udovica Ana pokojnog Jere Jurića iz Kruševa ima više novaca od svih ostalih. Ima barem sto hiljada... — pričali su seljaci uz lažu crnjaka.

Tako se Medić vratilo k svojoj družini neprodana duhana, ali ga to nije uopće hrinulo — za cijelo vrijeme puta mislio je samo na udovičinu ušteđevinu. Četiri pet dana kasnije, s jednim ortakom, Medić je krenuo ponovno u Primošten. Usput je pričao drugu:

— Oni su mi zasigurno tvrdili da je udovica puna para, jer joj je muž umro u Americi i ostavio sve iza sebe...

— Kako ćemo na njezinu kuću pogoditi? — pitao je ortak.

— To je moja briga. Raspitao sam se već i rekli su mi da je udovičina kuća prva po redu u Kruševu...

I tako su njih dvojica prešli Krku kod Roškog slapa, zatim se preko Vrpolja spustili do Grebačlice, gdje su se obilato naspavali i oko podne nastavili dalje. Na njih nitko nije ni obraćao posebnu pažnju, jer žandarske patrole bile su u tim krajevima česte. Naime, Medić je bio odjeven u uniformu žandarskog narednika, a njegov ortak nosio je podnarednička odijela.

Usput sretoše nekog čovjeka i ne propustiše ga u miru.

— Sumnjiv si mi nešto! — ohješenački ga odmjeri "narednik".

— Kakvi sumnjiv, gospodine naredniče... — pokušavao se čovjek izvući.

— Jesi, jesi, znam ja lakve. Mogu se kladiti da si švercer. Dede, ga podnaredniče, opipaj malo...

I zaista, kod zaplašenog čovjeka nađoše nekoliko kilograma u lislovlama.

— A što je ovo?! — dreknu narednik — Uhapšen si radi šverca!

Dva lažna žandara potjeraše pred sobom uhapšenog švercera prema Kruševu. Na pola puta između Primoštena i Kruševa susretoše starca.

— Znaš li, stari, put za Kruševo?

— Kako ne bih znao, dico moja...

— Hajde onda, vodi nas...

Koji kilometar dalje, na ras križću, opaziše trojicu seljaka.

— Vodi ti švercera u selo, a ja ću pogledati što oni tamo rade — naredi narednik svom drugu.

Kad pride seljacima, spazi Medić da jedan ima psa bez nagubice.

— Znaš li ti da psi kad nisu u lovu moraju imati nagubicu? — Izderao se na seljaka i izvadio olovku i bilježnicu.

— Znam, gospodine naredniče, ali vas molim da me ne prijavite. Nisam imao di napraviti brnjicu...

Molba nije upalila i "narednik" zapisa seljaka, rukova se sa svom trojicom i odlazeći kao da se opravdava objasnio:

— Moram hitati, uhvatili smo onog lopova što je ukrao neke stvari u Kruševu, pa idemo za vidjela provjeriti...

Kojih pola sata kasnije sva četvorica udoše u kuću Jere Jurića.

— Domaćine, pokaži nam gdje je kuća udovice Jure Jurića? — narediše mu žandari.

— Što ću vam ja pokazivati. Nisam ja ni rondar, ni glavar...

— Čuti, ne joguni se, već nas vadi! — podviknu narednik i domaćinu nije bilo mrdanja.

(Nastavlja se)

Kinematografi

SIBENIK: američki film «Kum 11» (do 18. V)
američki film «Sheena — kraljica džungle» (od 18. do 21. V)
američki film «Octopussy» (od 22. do 27. V)
TESLA: hongkongski film «Čovjek zvanj tigar» (do 18. V)
američki film «Protokol» (od 20. do 22. V)
američki film «Životu su u pitanju» (od 23. do 25. V)
20. APRILA: danski film «Sex u 100 lekotja» (do 20. V)
američki film «Nevjerno tvoja» (od 21. do 22. V)
francuski film «Ludaci sa stadiona» (od 23. do 25. V)

Dežurna ljekarna

VAROS, Ulica bratstva i jedinstva 32 (do 23. V)

Iz matičnog ureda

Rođeni

Dobli kćerku: Anđelko i Boja Nimac, Zeljko i Olga Nakić, Zarko i Dinka Kapov, Hasan i Asema Zenković, Branimir i Zdenka Rupić, Zeljko i Dragica Vunić, Ivan i Kristina Skorić, Albert i Vlatka Bračanov Josip i Sanja Mrsa Vjekoslav i Gordana Nimac, Ivan i Zivana Bujas, Darko i Milijena Junaković, Vojin i Marija Cubrić, Stipe i Biserka Perkov, Jure i Gojana Bogdan, Josko Cvitan i Anne Heather.

Dobli sina: Dragomir i Jasna Mudronja, Dragomir i Jasenka Butulija, Sead Safić i Anka Tremljan, Sveto i Marija Lunić, Dragan i Marija Ledenko, Roko i Stana Kuršar.

Vjenčani

Nataša Klarić i Ivan Supe, Mira Čujić i Nenad Popović, Olga Kalabrić i Zlatko Sokolar.

Umrli

Ivan Gojanović (88), Lucija Čudina (82), Marija Ljuba (76), Simica Gašna (87), Slavka Jelić (50), Vica Pašara (82), Stevan Perić (85), Ante Cvitan (78).

DALI KRV

U Službi za transfuziju Medicinskog centra u Sibeniku dobrovoljno su dali krv: Radoslav Mikoš, Zvonimir Zaninović, Josip Goreta, Ivica Marković, Bruno Šušgorić, Nenad Drezga, Ivica Martinović, Zvonko Saraden, Zeljko Bakula, Marko Macura, Branko Milutinović, Josip Vidović, Nikola Bujas, Damir Marencel i Vinko Dulivić (TLM), Ognjen Šušgorić i Nikica Gatare («Slobodna plovidba»), Zdenko Zorić, Predrag Čibula, Nenad Zorić, Milomir Šehić i Dalibor Cvitan (MTRZ), Vinko Baranović, Velimir Knežević, Milan Petković, Ivo Luketa i Ivica Olivari (Sibenik), Božo Petračević, Marko Eraković, Filip Tabula, Zvonimir Jurić, Dragomir Vudrag, Ante Antulov, Zeljko Gojanović, Ante Mrsa, Milan Perkov, Miloš («Sibenika»), Zoran Ikić, Paš Dobrijević i Zeljko Dragović ko Periša i Ivica Protega («Sipad»), Stipe Goleš (Klub DDK Crvenog križa), Rajko Jurić (Dmiš), Zdravko Perica («Komunar»), Borislav Periša, Miro Bašić, Tomić Mudronja, Edo Juraga, Drago Frobić, Petar Skračić, Slobodan Bašić, Drago Skračić i Vedran Šantić (Murter).

TITOV FOND SRH ZAGREB LENJINOV TRG 2

NATJEČAJ

za odobranje stipendija mladim radnicima

U školskoj 1986/87. godini odobrit će se stipendija mladim radnicima za obrazovanje iz rada i uz rad

I

Stipendije se odobravaju u skladu s Pravilnikom o jedinstvenim kriterijima i postupku za izbor stipendista Titova fonda. Dodatnim kriterijima o izboru stipendista — mladih radnika Titova fonda SRH, Odlukom Skupštine Titova fonda SRH o raspisivanju natječaja za školsku 1986/87. godinu te odlukama općinskih savjeta o broju stipendista za školsku 1986/87. godinu.

III

Pravo da se natječu za stipendiju imaju:

- mladi radnici koji rade u organizaciji udruženog rada, radnoj zajednici ili drugom obliku udruživanja rada i sredstava;
- mladi radni ljudi koji osobnim radom samostalno u obliku zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost;
- mladi radnici zaposleni kod privatnih poslodavaca;
- mladi individualni poljoprivrednici.

IV

Stipendije Titova fonda dodijelit će se kandidatima koji ispunjavaju ove uvjete:

- da ih na obrazovanje upućuje organizacija udruženog rada na temelju odluke samoupravljanja u skladu sa Zakonom o usmjerenom obrazovanju;
- da imaju najmanje dvije godine neprekidnog radnog iskustva u organizaciji udruženog rada koja ih upućuje na obrazovanje;
- da su u svojoj radnoj sredini pokazali izuzetan uspjeh i marljivost pri obavljanju poslova i radnih zadataka;
- da su aktivni u radu društveno-političkih organizacija i samoupravnih organa;
- da se žele obrazovati u skladu s kadrovskim potrebama svoje radne sredine;
- da nemaju dovoljno materijalnih mogućnosti za obrazovanje;
- da nisu stariji od 30 godina.

V

Kandidati za stipendiju obavezni su da popune obrasce koje izdaju općinski savjeti Titova fonda te prilože i ove dokumente:

- potvrdu o materijalnim primanjima u posljednjih 12 mjeseci;
- svjedodžbu o završenom obrazovanju,
- odluku organa samoupravljanja o upućivanju na obrazovanje,
- potvrde o primljenim nagradama i priznanjima,
- uvjerenje o upisu za školsku 1986/87. godinu.

VI

Prijedlozi s molbom za stipendiju dostavljaju se savjetu Titova fonda one općine na čijem je području sjedište organizacije udruženog rada u kojoj kandidat radi.

VII

Savjet Titova fonda u općini obavlja izbor stipendista i u roku od 15 dana po isteku natječaja o svojoj odluci obavještava Skupštinu Titova fonda SRH, predlaže i kandidate.

VIII

Skupština Titova fonda SRH u utvrđenom će roku, a najkasnije do 31. 10. 1986. provjeriti ispravnost provođenja natječaja i zatim proglasiti stipendiste. Žalbe na odluke općinskih savjeta podnose se Skupštini Titova fonda SRH od 1. 10. do 20. 10. 1986. godine. Naknadno pristigle žalbe Skupština neće razmatrati.

IX

Skupština Titova fonda SRH zajedno s općinskim savjetima donosi odluku o broju stipendija koje će se odobriti te o načinu i uvjetima realizacije stipendije, ovisno o programima usmjerenog obrazovanja za koje se stipendija dodjeljuje.

Stipendija će se isplaćivati na štedne knjižice Privredne banke Zagreb.

X

Natječaj je otvoren od 1. svibnja do 15. srpnja.

XI

Molbe za stipendiju mladim radnicima podnose se isključivo na obrascima koji se mogu dobiti u Radnoj zajednici SIZ-a odgoja i osnovnog obrazovanja općine Sibenik, Stube Dragojevića 1/II u Sibeniku.

SKUPŠTINA TITOVA FONDA SRH

RO «SKOLJIC» JEZERA

Na temelju odluke Radničkog savjeta RO «SKOLJIC» Jezera (kod Sibenika) prodaje

JAVNIM NADMETANJEM

osnovno sredstvo

— RIBARSKI BROD PLIVARIČAR

— duljina broda	11,80 metara
— širina broda	3,45 metara
— visina broda	1,20 metara
— BRT	8
— motor «TORPEDO»	30 KS
— godina izgradnje	1954.

Početna cijena 2.500.000 dinara.
Brod je u plovnom stanju.
Brod se može pogledati svakog dana na vezu u luci.

JEZERA.

Nadmjetanje će se obaviti dana 27. svibnja 1986. godine u 11 sati u prostorijama RO «Skoljić» Jezera.

Pravo nadmetanja imaju sve pravne i fizičke osobe koje prethodno uplate jamčevinu od 10 posto od početne cijene — na blagajni Radne organizacije.

Prodaja se vrši po sistemu viđeno — kupljeno bez prava prigovora.

Porez na promet plaća kupac.

Kupac je dužan u roku od 5 dana platiti pogodenu cijenu i preuzeti brod.

Informacije na:

RO «SKOLJIC» 59242 Jezera (kod Sibenika),
Tel. 059/78-015, žiro račun 34600-601-773

SIZ MIROVINSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA RADNIKA HRVATSKE OSIZ MIROVINSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA RADNIKA OPĆINE SIBENIK

Na osnovi odluke Skupštine OSIZ-a mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika općine Sibenik od 12. travnja 1986. godine, Odbor za stambene potrebe korisnika mirovina općine Sibenik objavljuje

NATJEČAJ

za dodjelu kredita za zadovoljavanje
stambenih potreba korisnika mirovina

1. Objavljuje se natječaj za dodjelu kredita za zadovoljavanje stambenih potreba korisnika mirovina s područja općine Sibenik. Kredit će se dodjeljivati za izgradnju stambene zgrade i za poboljšanje nužnih uvjeta stanovanja u postojećem stanu.

2. Sredstva namijenjena za dodjelu kredita iznose ukupno 40.000.000 dinara. Visina kamatne stope (3 posto, 4 posto i 5 posto) određuje se ovisno o roku određenom za vraćanje kredita.

3. Uz zahtjev za dodjelu kredita za izgradnju stambene zgrade korisnik mirovina je dužan priložiti:

a) izvor iz zemljišnih knjiga ili izvod iz katastarskih operata iz kojih će biti vidljivo da je korisnik mirovine, njegov bračni drug, dijete ili roditelj vlasnik nekretnina ili uživatelj prava korištenja nekretninom na kojoj namjerava izgraditi stambenu zgradu,

b) građevnu dozvolu (odobrenje) za izgradnju stambenog objekta za čiju izgradnju traži kredit na ime korisnika mirovine, njegovog bračnog druga, djeteta ili roditelja, odnosno uvjerenje nadležnog općinskog organa uprave za poslove građevinarstva da za izgradnju tog stambenog objekta nije potrebna građevna dozvola (odobrenje),

c) troškovnik za izgradnju stambenog objekta,

d) mirovinsku uputnicu za posljednji mjesec.

3. Uz zahtjev za dodjelu kredita za poboljšanje nužnih uvjeta stanovanja u postojećem stanu korisnik mirovine je dužan priložiti:

a) troškovnik iz kojeg će biti vidljivo približno namjena za koju zahtijeva kredit,

b) mirovinsku uputnicu za posljednji mjesec.

5. Rok za podnošenje zahtjeva za dodjelu kredita je 30 dana od dana objavljivanja natječaja u «Sibenskom listu».

6. Zahtjev za dodjelu kredita dostavlja se na adresu: SIZ mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske — Područna služba Sibenik, Ive Lole Ribara 12.

Potrebne formulare i informacije u vezi s dodjelom stambenih kredita, korisnici mirovine mogu dobiti na navedenoj adresi ili kod Udruženja umirovljenika Sibenik, Zatarska 4.

**RO »SIPAD« SARAJEVO
OOUR »LUKADRVO« SIBENIK**

Na temelju odluke Radničkog savjeta OOUR-a »Lukadrvo« Sibenik, Komisija za radne odnose raspisuje

PONOVI OGLAS

za obavljanje poslova i radnih zadataka

REFERENT ONO, DSZ I ZAŠTITE NA RADU
(neodređeno vrijeme)

Osim općih uvjeta kandidat treba ispunjavati i posebne uvjete:

- VSS/VSS, odgovarajućeg smjera,
- jedna godina radnog iskustva,
- da je rezervni vojni starješina

Ponude se primaju u roku od 8 dana nakon objave oglasa na adresu: OOUR »Lukadrvo« Sibenik, Mandalinskih žrtava 26. (Komisija za radne odnose).

Kandidati koji podnesu nepotpune prijave neće se uzimati u obzir.

O izvršenju izbora kandidata će biti obaviješteni u roku 15 dana nakon isteka roka za podnošenje ponuda.

STRUČNA SLUŽBA samoupravnih interesnih zajednica za stambeno komunalnu djelatnost i ceste općine Sibenik

Broj: 165/1-1986.

Sibenik, 12. svibnja 1986. godine

Radnički savjet Stručne službe Samoupravnih interesnih zajednica za stambeno komunalnu djelatnost i ceste općine Sibenik na sjednici od 8. svibnja 1986. godine donosi

ODLUKU

o prodaji osnovnog sredstva stavljanjem pismene ponude

1. Putničko vozilo marke »Zastava« tip 125 P, godina proizvodnje 1977, jačina motora 55,2 kW. Vozilo u voznom stanju, motor iz 1984 godine.

2. Početna cijena je 350.000 dinara (tristopedesettisuća).

3. Pravo nadmetanja imaju sve pravne i fizičke osobe. Svi sudionici u nadmetanju — kupnji dužni su uz svoju ponudu priložiti dokaz o uplaćenju jamčevine u iznosu od 10 posto od početne cijene. Jamčevina se može uplatiti u gotovom ili virmanom u korist Stručne službe SIZ-a na žiro-račun 34800-807-145 koji se vodi kod SDK Sibenik.

4. S najpovoljnijim ponudacem zaključit će se kupoprodajni ugovor na temelju kojeg je dužan platiti prihvaćenu cijenu u roku 8 dana, u protivnom gubi pravo na povrat jamčevine, a vozilo će se prodati sljedećem najpovoljnijem ponudacu.

5. Porez na promet, troškove prijenosa vlasništva i ostale doprinose plaća kupac.

6. Prodaja se vrši u videnom stanju te se eventualne naknade reklamacije neće uvažiti. Vozilo se može pogledati 21. i 22. svibnja 1986. godine u Auto-moto društvu Sibenik.

7. Otvaranje ponuda i utvrđivanje najpovoljnijeg kupca izvršit će posebna komisija najkasnije u roku od 15 dana od dana zaključenja oglasa.

Rok za prikupljanje ponuda je 8 dana od dana objave u »Sibenskom listu«.

Ponude slati na adresu: STRUČNA SLUŽBA SIZ-a za stambeno komunalnu djelatnost i ceste općine Sibenik, P. Grubišića 1/II, Sibenik s naznakom »Ponuda — ne otvaraj«

**RADNA ORGANIZACIJA
SIPAD EXPORT-IMPORT
OOUR »LUKADRVO«
RADNIČKI SAVJET
SIBENIK**

OGLAŠAVA

JAVNO NADMETANJE

rashodvanih osnovnih sredstava

R.b	Marka i tip	God. proiz.	Početna cijena
1	FIAT 132	1978	40.000
2	VILJUSKAR 1500	1972	320.000
3	VILJUSKAR 2500	1972	40.000

Vozila po 1, 2 i 3. neispravna su i prodaju se u videnom stanju.

Vozila pod 1 i 2 mogu se pogledati svakog dana od 7 do 14 sati u krugu Osnovne organizacije, dok se vozilo pod brojem 3 može pogledati na stovarištu u Bilicama.

Pravo sudjelovanja na nadmetanju imaju sve pravne i fizičke osobe, uz obavezan udio od 20 posto od početne cijene vozila.

Troškove prenosa vlasništva plaća kupac.

Javno nadmetanje održat će se 23. svibnja 1986. godine s početkom u 8 sati u krugu OOUR-a »Lukadrvo« Sibenik.

U SJECANJE

Dana 17. svibnja navršavaju se dvije godine tuže i boli otkako je prestalo kućati stari majdraže i uvijek voljne kćerke.

**GORDANE
ZENIĆ**

Gorka je i neprihvatljiva spoznaja da te više nemam. Tužne godine bez tebe prolaze, ali svaka od njih pojačava sjećanje na tvoju dobroću, na tvoj nježan i miran lik, na svu toplinu tvoje ljubavi koja živi u meni. U svakoj mojoj misli, u svakom danu, uvijek si sa mnom draga, voljena kćeri.

Tvoja neutješna majka Ruža (851)

ZAHVALA

Dana 13. V navršilo se mjesec dana od smrti dragog, voljenog i plemenitog nam supruga, brata, strica, zeta, tetka i djevera.

**MIŠOŠA
JURICA**

pok. Ilije

Najtoplije zahvaljujemo rođacima, prijateljima i znancima koji su nam izrazili sućut i prisustvovali posljednjem ispraćaju dragog nam pokojnika.

Velika hvala dr. Tatjana Stipšić-Rašković, dr. Stjepanu Gruhičić-Cabi i dr. Slavici Kojundžić kao i čitavom osoblju odjela Interne A i B Medicinskog centra Sibenik. Posebno zahvaljujemo stanašima Zgrade Preradovićeve 28 koji su nam ukazali nesebičnu pomoć u najtežim trenucima.

Obitelji: Jurić i Kronja (553)

ZAHVALA

Povodom smrti dragih i dobrih roditelja

**KRSTE
ŠTRKALJA**
1902. —
17. IV 1986.

**TONE
ŠTRKALJ**
1903. —
6. IV 1986.

Ovim putem najtoplije zahvaljujemo svim rođacima, prijateljima i znancima koji su nam usmeno ili pismeno izrazili sućut i prisustvovali posljednjem ispraćaju naših roditelja. Posebno se zahvaljujemo Centru za kulturu Sibenik.

Ožalošćeni: kćerka Marica, zeta Miloš, unučad i pranučad (852)

U SJECANJE

Dana 17. svibnja 1986. navršavaju se dvije godine od smrti drage nam

**GORDANE
ZENIĆ**

ima jednu tužno proljeće bez tebe.

Tvoji prijatelji: Seka, Nada, Vinko B., Mirjana M., Mirjana P., Mirjana Š., Zvonka, Sandra, Nena, Drago (558)

IN MEMORIAM

**DRAGO
KRAJINA**

22. V 1984.
22. V 1986.

Njegovi: obitelji Krajina, Kursar i Vido-
vić (883)

BOLNO SJECANJE

na

PETRA KRNČEVIĆA
22. V 1976. — 22. V 1986.

S ljubavlju i tugom
Supruga Dasa i njegovi najmiliji (554)

TUŽNO SJECANJE

Dana 15. svibnja 1986. navršavaju se tužne i bolne četiri godine od smrti naše majke, svetke i ba-
ke

**STANE
LAMBAŠA**
uđ. Marijana
rođ. Kalik

Tužno je i pomisliti da nisi više među nama, da nas ne grije tvoja ljubav. Bila si i ostal čest uzor, dobrota, draga naša majka. Vrijeme koje prolazi ne može izbrisati našu bol zato ćeš vječno živjeti u našim srcima. Hvala ti, majko, za svu ljubav za svaku tvoju riječ.

Za tobom vječno tuguju: sin Marinko, kćerke Anka, Mirjana i Vinka s obiteljima.

(887)

MALI OGLASNIK

TELEFON: 23-688

PRODAJEM dijelove za »Fiat 1300« (getribu, točkovo, motor) vrlo povoljno. Telefon 34-494. (2501)

PRODAJEM STARU KUĆU u Prvic Sepurini. Za informacije javiti se na adresu: Tonči Ukrić, Lovelovo BB, Srma. (2504)

TRAŽIM stan u Sibeniku ili Bilicama, ponude dostaviti na telefon 23-846 svakog dana od 20 do 22 sata. (2505)

LIJEČNIK traži jednosoban namješten ili nenamješten stan. Ponude na telefon 27-818. (2507)

PRODAJEM kuću na Gorici, Primorska 18. Telefon 26-223 ili (011) 434-928. (2487)

IZNAJMIJUJE se poslovni prostor. Za informacije javiti se svakog dana izn 21 sat na telefon 24-281. (2506)

IZMEĐU JUČER I SUTRA

Iz Draženova ugla

U NEDJELJU navečer slučajno sam posegnuo za slušalicom telefona, koji je uporno zvonio. S druge strane žire, hnlje rečeno iz Zagreba čuo sam glas Vlade Čovića, predsjednika "Sibenke". I on se jednako iznenadio, jer nije tražio mene. No, "otvorio" se koliko mu je dopuštalo vrijeme i situacija: — Obavili smo razgovor s Draženom. Sada traže obiteljsko "vijećanje". Ako potpiše pristupnicu za "Sibenku" dobit će prvi informaciju, pa makar to bilo i u 3 rata poslije ponoći.

Još od Novog Sada, kada su trajale bitke za Kup Jugoslavije, postalo mi je jasno da Draženi roditelji, osobito otac Jole, žele prijateljstvo sa svojim gradom, košnja povratka mlađeg sina na Baldekin. Dvojba oko toga bila je jasna i na Draženovu licu. I potrajala do zadnjeg dana prijelaznog roka.

"Zašto?", pitat će oni, kojima nikako "ne ide u glavu" da prva zvijezda jugo-košarka može, poslije Madrida, Tel Aviva, Atene ili Budimpešte, pregovarati sa "Sibenkom". Oni, koji ne znaju da u Draženovom (neizbježnom) košarkaškom samoljublju ima i mjesta za "vječnu" ljubav prema sredini odakle se vino u zvijezde. Da nisu u pitanju samo izuzetni uvjeti koje, to je valjda svima jasno, može dobiti svagdje. Ne samo u Sibeniku ili Zagrebu. Ili, sentimentalna povezanost s Baldekinom je i jedino pametno (ili "pametno") obrazloženje Draženovih maratonskih pregovora sa "Sibenkom" (čija: Čovićem). Pregovora, u kojoj je presudila Dražena želja da se vine ne samo dalje od šibenskih nego i evropskih meridijana. Želja, koja ga tjera da u doba najvećih priznanja i dalje vježba dodatnom žestinom. Da postane prvi Jugosloven u američkoj "profi" — košarci. A takvoj se tezi, iz Draženova ugla, nitko pametan, ama baš nitko, ne može suprotstaviti. Otuda vjerojatno i Čovićeve izjave poslije neuspjelih pregovora: — Napisi da je u razgovorima Dražen bio više nego korektan. Da su jednako korektni i iskreni bili i njegovi roditelji. Meni je krivo, što nisimo uspjeli da ga vratimo, ali se iz Zagreba nisam vratilo razočaran.

Otkuda Čoviću tolika upornost da iznova nudi sportsko prijateljstvo igraču, koji ga (nas) je toliko odbio? Pa, korijeni su jednaki onima iz Draženova ugla. Samo istinska ljubav prema šibenskoj košarki može natjerati jednog ozbiljnog privrednika da se, poslije toliko "korpa", iznova udvara košarkaškoj "zvijezdi".

A za one, koji se žele na brzinu utješiti zbog toga što Dražen neće ni dogodine odjenuti šibenski dres, evo i zanimljive izjave Ante Šupuka, jednog od fanatičnih prijatelja Baldekina: — Možda je i ovako bolje. Draženov povratak bi nam odnio mir. Ne zbog njega, nego radi drugih sredina, koje se s tim nikako ne bi mogle pomiriti!

o o o

KAKO pomiriti sve struje, koje su (trenutno) prisutne u veslačkom klubu "Krka"? Mogu li treneri Milivoj Boranić i Petar Kerić uvjerljivo i argumentirano obroniti lezu o dvojicu bez kormilara, koji se razdvajaju na samce? Je li priča o bolnoj smjeni generacija samo dobar izgovor za zatijanje u masovnosti i kvaliteti najstarijeg šibenskog sportskog kolektiva?

Polarizacija snaga nije nikakva novost u veslačkom domu u Docu. Ni razmirice dvojice iskusnih i renomiranih veslačkih stručnjaka. Stara je i jednako banalna priča o nemogućnosti da se, zbog generacijskog jaza, načini novi kvalitetni pomak. Promašene su i usporedbe između "Sibenke" i "Krke", jer nikome, primjerice, u Splitu ne pada na pamet da u isti koš stavlja "Hajduka" i "Gusara".

"Krkaši", dakle, trebaju najprije pomesti sve lapred svog praga. I zatvoriti vrata svima, koji su, zaslepi radom ili odnosima, postali kočnica brzem, zajedničkom zavesalaju. Jer, uvjela za dobar rad u "Krki" ima. A još više je želje sportskih (i ne samo sportskih!) foruma da se sačuva draga tradicija šibenskog (kvalitetnog) veslanja.

Ivo MIKULIĆIN

Prijelazni
rok završen
košarkaška
bura
počinje

S. Dobić: ostaje vjeran Baldekinu (Snimio: M. Imamović)

ISPISNICA
(NI)JE BITNA

Završen je prijelazni rok košarkaša. Bio je kao nikad (pre) uračun i kao nikad kratak, zbog želje da reprezentacija mirno otputuje na "Evropsko prvenstvo" u Španjolsku. Prošlosezonska "vruća" želja košarkaških radnika da se novi prijelazi ostvaruju po novom Registracijskom pravilniku, koji bi funkcionare u najvišim forumima riješio neugodnog problema arbitraže, nije, nažalost, ostvarena. Umjesto najavljenih "čistih" računa, temeljenih na predloženim 4-godišnjim licencama između kluba i igrača i instituciji odšete, košarkaške sudbine opet će se krojiti nadglasavanjem i (ne)uvažavanjem razloga, koji su najčešće jeftino, formalno pokrivače za prava (polu)profesionalne odnose, kakvi odavno vladaju u jugoslavenskoj prvoligaškoj košarki.

Sibenski prvoligaški klubovi nisu bili baš u zapečku zbivanja u tek minulom prijelaznom roku. Posebice "Sibenka" koja će, ako se ostvare sve moguće promjene, dobiti na jesen potpuno novo ruho. Uostalom, valja se podsjetiti imena, koja ste ovih dana mogli pročitati u dnevnim listovima. Postupnicu Sibencanima potpisali su centar Mišunov (iz "Rabotničkog") i Drobniak (iz beogradskog "Radničkog"), te bekovi Zorkić (iz "Partizana"), Matić (iz ušićkog "Prvog partizana") i Raca (iz šabačke "Zorke"), a vratio se i negdašnji junior-ski reprezentativac Stipe Karadole U suprotnom smjeru žele Furčić (u "Krajinu kombinat iz Bihaća") i Kovačević (u "Borovo"). Žurić će u Armiju, kamo je već otišao Livić. Košarke se ostavljaju Prelević i Berak. Tri kvalitetne igrači obvezale su se na vjernost "Revije-Elemente": bekovi Maja Rak (iz "Zadra") i Dragana Simić (iz "Partizana"), te centar Kornelija Kvesić (iz "Bosne").

Od svih šibenskih akvizicija "čiste" papire (čija: Ispl-

snicu) ima samo Maja Rak. Ostale primove, kao i šibenske košarkaške funkcionare muči neizvjesnost hoće li zaista odjenuti dresove "Sibenke" ili "Revije-Elemente".

Za razliku od većine ostalih prvoligaša "Sibenka" je u ovom prijelaznom roku o svojim željama za pojačanjima izravno i korektno obavijestila sve klubove, odakle joj stižu (ne)audene akvizicije. Stoga nije isključeno da nastava tih korektnih razgovora, koji su zapravo preteča novog Registracijskog pravilnika, rezultira toliko željenim "papirima", ispisnicom. Međutim, ostaje dvojba hoće li ispisnica biti nužna za ostvarivanje prvoligaških prijelaza. Predsjedništvo KSJ je, istina, zauzelo načelni stav da bez ispisnice nema prijelaza među prvoligaškim klubovima, ali se Udruženje ligaša o tome nije izjasnilo. Jer, svi bi rado posegnuli za tuđim, zabranjenim vođem. Uostalom, tako su u ovom prijelaznom roku postupili i "Partizan" i "Sibenka", i "Budućnost"... Upravo je pristupnica mladog Titogradanina Paspalja za "Partizan" unijela najviše nemira u košarkaške redove. Zbog podsjećanja na prošlo ljeto kada je Predsjedništvo KSJ, i bez ispisnice, odobrilo za "crno-bijele", po sve drukčiji prijelaz — odlazak Cvjetičanina iz "Partizana". Sada se mnogi pitaju može li isti forum na temelju istog Pravilnika donijeti suprotnu odluku u praktički istom slučaju? A svi ovo-sezonski prijelazi, jednostavno, moraju teći po jednakom kriteriju. Zbog mira, koji je košarkaška kuća, odavno izgubila, a koji se može vratiti jedino "čistim" papirima i računima.

Sportski vikend

Subota, 17. svibnja 1986. godine

RUKOMET: Igralište "Olimpije" u Vodicanima: 17.00 sati Olimpija — Zadar

Nedjelja, 18. svibnja 1986. godine

RUKOMET: Sportska dvorana "Ivo Lola Ribar": 11.30 sati: Galeb — Orkan
13.00 sati: Luka — Hvar
NOGOMET: Stadion "Rade Končar": 18.30 sati: Sibenik — Rudar

SPORTSKI
MOZAIK
U SOLARISU ZAVRŠEN
SEMINAR ZA
VATERPOLSKE
TRENERE

Pod pokroviteljstvom Međunarodnog olimpijskog komiteta u "Solarisu" je održan seminar za vaterpolske suce pod nazivom "Olimpijada solidarnosti". Seminaru je prisustvovalo 27 mladih stručnjaka vaterpolske igre iz Evropa i Jugoslavije a na završnoj svečanosti diploma je polaznicima uručio Ante Lambaša, počasni predsjednik svjetske plivačke organizacije — FINA.

SIBENSKIM
GIMNASTICARIMA
TREĆE MJESTO

Sibenski gimnastičari zauzeli su treće mjesto na turniru gradova Hrvatske što je održano u Sibeniku. Mladi Sibencanin Dragan Vlahov bio je šesti a Ivan Pačić deseti. Članovi GD "Sibenik" nastupit će ovog vikenda na četvrtom turniru gradova Hrvatske u Zagrebu.

OMLADINCI
"SIBENKE-SOLARIS"
ČETVRTI U KUPU

Na finalnom turniru vaterpolskog kupa Jugoslavije za omladinca mladi vaterpolisti "Sibenke-Solaris" zauzeli su četvrto mjesto. Pobjednik Kupa postala je momčad "Partizana" iz Beograda.

USPJEH ČLANOVA
TEK-VAN-DO KLUBA

Velibor Pačić (srednja) i Neven Grbelja (poluteška) osvojili su brončane medalje na prvenstvu Hrvatske u tek-van-dou što je održano u Puli. Sibenski klub je na ovom prvenstvu predstavljao i teškaš Milorad Pačić.

PORAZ
"ZLATNE SKOLJKE"

U dalmatinskom derbiju 1. kola prvenstva Jugoslavije u malom nogometu momčad "Zlatne školjke" iz Skradina izgubila je kao domaćin u sportskoj dvorani na Baldekinu od split-ske momčadi "Brodamerkur" sa 3:4 (1:1). Zgoditke za Skradinjane postigli su Bačić, Računica i Jelovčić.

"VODICE", PRVAK
ONL

Nogometaši "Vodice" su praktički prije kraja natjecanja općinske nogometne lige osvojili naslov prvaka. Vodica su na svom terenu uvjerljivo svladali "Polet" sa 4:1 i kolo prije kraja imaju 12 bodova.

SPORTSKA
NATJECANJA
U GARNIZONU JNA

Na sportskim borilištima kasarne "Narodni heroj Ante Jonić" ovoga vikenda održat će se sportsko prvenstvo Šibenskog garnizona. Više stotina vojnika, mornara i starješina iz Rogoznice, Druša i Sibenika natjecat će se u vojnom višeboju, streljaštvu, atletici, plivanju, odbojci, košarci i rukometu. Ove godine po prvi put izvan konkurencije nastupit će i džudaši.

P. POPOVIĆ

I. M.

LIGAŠKI SEMAFOR

LEOTAR — SIBENIK 2:1 (2:1)		8. Rudar 27 11 6 10 31:32 28	
TREBINJE — Igralište u Polikama Gledalaca 1000. Sudac: Zarić iz Petrovaradina. Strijelci: Marić u 6. minuti za "Sibenik".		9. Kikinda 27 10 6 11 34:24 26	
SIBENIK: Jovičić, Pauč, Pešković, Godinčić, Matić, Mikuličić, Bučan, Sušnjara, Marečić, Erceg, Pečić (Marečić).		10. Golič Jug 27 9 7 11 24:27 23	
TABLICA		11. Vrbas 27 8 8 11 32:33 24	
1. Spartak	27 14 7 4 49:26 39	12. Split 27 9 6 12 26:47 24	
2. Leotar	27 17 4 6 48:28 38	13. Pamos 27 7 9 11 28:32 23	
3. Iskra	27 13 6 6 41:21 31	14. Borac 27 7 9 11 34:48 23	
4. Proleter	27 12 7 8 34:27 31	15. Jedinstvo (Bi) 27 8 6 13 28:34 22	
5. Jedinstvo (Br)	27 14 2 11 39:39 38	16. AIK 27 8 6 13 23:36 22	
6. Novi Sad	27 12 4 11 46:27 28	17. Zadar 27 8 4 15 27:35 20	
7. Sibenik	27 11 6 10 29:26 28	18. Koper 27 7 5 15 21:43 19	

PRIPREMILO: RADE TRAVICA

Z. Petković govori komemorativnom skupu na Šubičevcu

(Snimio: D. Perkočić)

MLADOST I HRABROST POKLONJENE NARODU I PARTIJI

Komemorativni skup otvorio je predsjednik OK SKH Šibenik ZDRAVKO PETKOVIĆ, koji je u prigodnoj riječi evocirao uspomenu na revolucionarni put i djelo Rade Končara, te njegovo junačko držanje na nekorektnom suđenju i neposredno pred streljanjem.

— Iako kratak — naglasio je između ostalog Zdravko Petković — bogat je bio životni put naravnog heroja Rade Končara, svome narodu i svojoj Partiji dao je najviše što se može dati — mladost, hrabrost, ideale revolucionara. Rade je bio istinski vođa, onaj koji okuplja pošte i hrabro vodi. Vrlo mlad postao je sekretarom CK SKH, bilo mu je tek 28 godina, kada je pokazao osobine jednog od najsmotrijebijih rukovodilaca naše Partije. Ono što ga je pokretalo i davalo mu snagu, bila je neograničena ljubav prema svom porobljenom narodu i ideali slobode, mira, bratstva i jedinstva i jednakosti.

Na suđenju njemu i drugovima, koje se pretvorilo u tri binu, uputio je poruku borcima za slobodu: «Nama je prije svega dužnost da, branid sebe pred fašističkim sudom, branimo čast i ponos svoga

naroda, ugled i čast naše Partije, pod čijom se zastavom borimo, i veličinu stvari za koju smo spremni umrijeti.» A kako su tek na fašiste djelovali već legendarne riječi Rade Končara: «Milosti od fašista ne tražim, niti bih im je dao!» Iza tih riječi Rade i drugovi zapjevali su internacionalu, svjesni da idu u neizbježnu smrt. A u zadnjim trenucima života, privezani za betonske stupove, klicali su našoj Partiji i našem Titu. Posljednje što je izgovorio pred smrt bile su riječi hrabrog odanog Partiji revolucionara: «Što se bojite, kukavice, pucajte u prsa, zar vas je strah naših pogleda!».

Nikad nećemo zaboraviti lik Rade Končara — završio je Zdravko Petković — njegovu herojsku smrt i smrt njegovih drugova. Živjet će vječno u našim sjećanjima, jer su dajući svoje živote, nadahnuli u nas svoje velike i čiste ideje

za koje su se borili. Nikada ne smijemo prešutjeti istinu o tim divnim ljudima i njihovim djetima, idealima i hrabrostima, jer su oni nerazdvojni dio naše socijalističke revolucije koja i dalje traje.

U kulturnom dijelu programa nastupili su zbor i orkestar OŠ «Rade Končar» iz Šibenika, članovi recitatorske sekcije te škole, te Šibenska limena glazba. Uz zvukove internacionalne, brojni vijenci i cvijeće položeni su ispred sređnjeg spomenika i betonskih stupova, za koje su bili privezani Rade i drugovi. Ispred svijetlo vijenac CK SKH, SUBNOR-a i SOUR-a «Rade Končar» iz Zagreba Rodbina i prijatelji, borci i omladina, građani, vojnici i pioniri, društveno-politički radnici zajednički su odali dužnu počast Radi Končaru i drugovima, uz jednog zajedničko i srdačno HVALA!

Nakon komemorativnog skupa 120 učenika sedmih razreda OŠ «Juraj Dalmatinac» iz Paga primljena je u SSOH.

Ljubo JELOVČIĆ

u prvom planu

NEDOPUSTIVO JE DA NAŠA I ZADARSKA OPĆINA «BIJU BITKU» OKO KORNATA, A JOŠ MANJE DA SE OKO KRKE SPORE UPRAVE NP I «SUMARIJE»

NACIONALNI, A LOKALNI

Nacionalni su parkovi, a od sedam u Hrvatskoj dva su na području naše općine, opet u fokusu naše (i vaše, vjerujemo, a dobrano zahvaljujući i nama) pažnje. Jasno, ne zanemaruju nas ni Mljet, ni Paklenica... već Krka i Kornati.

Što se Krke tiče, redaju se sastanci, pregovori, dogovori, a baš nas zanima što će i kako će izgledati na Slapovima za deset, petnaest, dvadeset dana. Na lozovačkom platu, gdje su kloaci za naplatu ulaznica uprave nacionalnog parka i «Sumarije», zapravo. Ako nas «nos» ne vara, naredne će sezone reporter trebati zaviriti i nešto niže, zlu ne trebalo.

Nadajmo se, ipak, da će razum prevladati u «slučaju Krka», ali ne za pet-šest godina, već, što bi se reklo, jučer, da ne kažemo danas ili sutra.

«Slučaj Kornata», o kojem želimo koju riječ više, traje, međutim, već šest godina. Ne bi bilo dobro, premda to nedovoljno govori, da se NP Krka i «Sumarija» u njega ugledaju. Imaju razloga, dapače, ako je pameti, da krenu drugim putem. Što prije to bolje.

Shvaćate, valjda, premda neki, pak, ne shvaćaju, jer da shvaćaju — natezanja ne bi bilo, pa nećemo lći u širinu. Što se Krke tiče, jasno. Kad je o Kornatima riječ, međutim, onda telegrafski da je kod njih i nakon šest godina mela na istom odstojanju. Zapravo, ništa se dogodilo nije, a, ipak, mnogo se toga — dogodilo, mnogo se toga — događa.

Nećemo prepricati što smo krajem prošloga tjedna čuli u Murteru na sastanku Savjeta spomenutog nacionalnog parka, ali moramo iznijeti da je tom prilikom svakom čuvao svoje, a nitko — jugoslavensko, pa i svjetsko bogatstvo, što su zapravo, Kornati. Prelazilo se preko te kornatske dimenzije kojoj naučnici pulove krče, dok se dvije mjesne zajednice (Murter i Sali), da ne kažemo općine (Šibenik i Zadar), pa i neki organ u Republici, ne mogu «naći».

Sve što se Krke i Kornata tiče, usput rečeno, dovoljno je jasno, pa je logično pitanje — tko (i zašto) vodu muti? Ova, naša, šibenska općina na to bi pitanje morala odgovoriti. Jasno i glasno, i što prije to bolje. Za Kornate, prvenstveno.

O. J.

Do kraja lipnja ove godine trebaju se prodati dvije planirane teme u svim osnovnim organizacijama SRVS

- Za gađanje iz malokalibarske puške i taktičko-tehnički zbor izvršene sve organizacijske pripreme
- Na tradicionalnim bratskim susretima rezervnih vojnih starješina njeguju se i razvijaju tekovine NOB-a i socijalističke revolucije

K. Despot

Općinska konferencija SRVS

Plan obuke uspješno realiziran

O realizaciji obuke iz programa općevojnog usavršavanja i idejno-političkog obrazovanja rezervnih vojnih starješina u općini razgovarali smo s predsjednikom Predsjedništva OK SRVS Šibenik KAZIMIROM DESPOTOM, koji nam je u kraćem razgovoru pripomenuo još neke aktivnosti koje realizira Općinska konferencija SRVS.

— Na osnovi godišnjeg programa rada OK SRVS — istakao je Kazimir Despot — do polovice lipnja ove godine trebaju se obraditi dvije planirane teme u svim općinskim osnovnim organizacijama SRVS. Uz te dvije teme, «Aktualna vojno-politička situacija u svijetu i njen odraz na sigurnost SFRJ» i «Mjesto i uloga RVS u sistemu DSZ», u gradskim i prigradskim osnovnim organizacijama prodat će se još jedna tema — «Primjena elektronike u suvremenom ratu». Osim toga, izvršene su sve organizacijske pripreme za planirano gađanje iz malokalibarske puške povodom obilježavanja Dana mladosti i izvođenja taktičko-tehničkog zbora na skradinskom području. Uspješnom realizacijom svih tih aktivnosti ostvarit će se gotovo jedna polovica cjelokupnog plana i programa za ovu godinu. Međutim, moram naglasiti i to, da još u mnogim osnovnim organizacijama nije završena evidencija RVS, što je stavljeno u zadatak članovima Predsjedništva OK SRVS, zaduženim za pojedine osnovne organizacije.

I ove godine — nastavio je Kazimir Despot — naši rezervni vojni starješine sudjelovat će na prijateljskim i bratskim susretima, u prvom redu radi njegovanja i razvijanja revolucionarnih tekovina NOR-a i socijalističke revolucije. Tako će na susretu RVS bratskih općina Dubrave (Zagreb) Vračara (BEOGRAD), Prizrena i Šibenika, što se ove godine održava sredinom lipnja u Prizrenu, sudjelovati dvadeset (aktivnih) rezervnih starješina iz šibenske općine. Na tradicionalnom 14. susretu RVS «Bratstvo-jedinstvo 86», što se ove godine održava 2., 3. i 4. srpnja u Kranju, sudjelovat će trojica rezervnih vojnih starješina. Osim toga, na tradicionalnom prijateljskom susretu RVS dalmatinskih i bosanskih općinskih organizacija SRVS sudjelovat će tridesetak naših članova u Bosanskoj Krupi ovog ljeta. Svakako, da će u susretima prvenstveno sudjelovati aktivni i mladi rezervni vojni starješine, koji su se dokazali svojim radom u sredinama gdje žive i rade.

LJ. JELOVČIĆ

Iz Općinskog komiteta SKH Šibenik

Seminar za evidentičare

Od 20. do 23. svibnja u Domu Armije održan je seminar za evidentičare osnovnih organizacija SK s područja općine. Pozive za seminar dobili su svi evidentičari i sve osnovne organizacije, dakle njih 270. U radu seminara sudjelovali su politički radnici Komiteta te stručnjaci elektronskog računskog centra SOUR-a «B. Kidrič». O značaju posla koji stoji pred uglavnom novozabranim partijskim evidentičarima govorio je i sekretar predsjedništva Slobodan Klisović. A taj posao sada predstavlja ažuriranje i dopuna podataka za takozvani jedinstveni sistem kadrovske dokumentacije i evidencije na kojem su pripremu započele prije dvije godine. Do sada je uglavnom završena prva faza posla na prikupljanju podataka za svakog pojedinog člana SK, a evidentičarima su uručene prve liste s elektronski obrađenim podacima. Kako su izbori upravo završeni, evidentičari će imati puno posla nko uvođenja novih podataka u te liste a morat će se ispraviti i eventualne greške. Za manje od mjesec dana do 15. lipnja trebalo bi biti gotovo najmanje 30 posto toga posla, to jest najmanje 30 posto članova SK do tada bi moralo na svojim kartonima imati najnovije podatke.

Elektronski obrađene podatke dobilo je za sada 5.707 šibenskih članova SK (to još nisu svi). To omogućuje da se pojedini poslovi na analizama sada mogu obaviti za samo nekoliko minuta dok je ranije za to bilo potrebno i po nekoliko mjeseci.

J.P.

Općinska konferencija SSRNH Šibenik

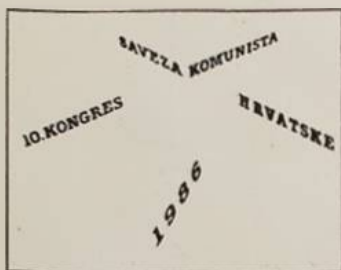
Kasne prijedlozi za priznanja

Priloge za priznanje OK SSRNH Šibenik dostavilo tek 30 posto mjesnih konferencija SSRNH ● Općinska priznanja dodjeljuju se pojedincima i organizacijama već tri godine

Odbor za priznanja OK SSRNH Šibenik poslao je već dva dopisa mjesnim konferencijama SSRNH, u kojima je upozorio rukovodstva da ažuriraju prijedloge za Priznanje OK SSRNH Šibenik, koje se već treću godinu dodjeljuju organizacijama SSRNH, društvenim organizacijama i udruženjima građana, samoupravnim zajednicama i pojedincima. Priznanje se dodjeljuje za izvanredno uspješan rad i dostignuća u izgradnji socijalističkog samoupravnog društva i razvoj Socijalističkog saveza.

Međutim tek 30 posto mjesnih konferencija SSRNH u općini do sada je dostavilo svoje prijedloge Općinskoj konferenciji, što ne znači, da sve moraju uputiti prijedloge za priznanja. Naime mjesne konferencije, koje nemaju prijedlog za Priznanje, također su o tome dužne obavijestiti (pismeno) Općinsku konferenciju, najkasnije do kraja svibnja ove godine. Zato Odbor za priznanja još jednom apelira na rukovodstva u mjesnim konferencijama SSRNH da izvrše svoje obaveze, kako bi zaslužni pojedinci i organizacije na vrijeme dobili odgovarajuća priznanja za svoj rad.

L.J. J.

ODJECI DESETOG KONGRESA SKH

Od 15 delegata, koliko ih je iz Šibenika sudjelovalo u radu 10. kongresa SKH, četvero je sudjelovalo u raspravama na odvojenim sjednicama. Donosimo najbitnije izvratke iz njihovih izlaganja

Strpali smo sve u jedan koš

ANTE CRVEIJIJ je raspravljao o slatemu nagradivanju i njegovu refleksu na radnu i tehnološku disciplinu. Naravno je između ostalog:

— Danas smo svjedoci stanovite apatije kod radnih ljudi, posebice anemičnosti i nezainteresiranosti za bilo šta. Prisutna je pojava da se na poslu razmišlja, kako i što raditi u slobodnom vremenu. Često se i -razbolimo- upravo zbog lakva posla u slobodno vrijeme gdje se za nekoliko dana zaradi mjesčna plaća. To su problemi ovog društva koje moramo riješiti.

Strpali smo sve u jedan koš, radnike i neradnike, u kojem neradnik nikada neće shvatiti da je nagrađen, ali će zato pošten radnik vrlo brzo doći do saznanja koliko je oštećen. Drugim riječima, naš sistem nagradivanja reproducirana neradnike. A radnike koje želimo nagraditi raspoređujemo na odgovornija (po hijerarhiji) radna mjesta, gdje po pravilu postaju neproduktivni a bolje plaćeni, što nije bilo moguće da su ostali na prijašnjim radnim mjestima. Smatram da je svaki rad mjerljiv i da svakoga za njegovo radno mjesto možemo i moramo vezati dohotkom, jer samo na taj način nikome neće biti svejedno, ako je već na radu osam sati, koliko će mu biti debela platna vrećica na kraju mjeseca.

CIRO GIJANOVIĆ je govorio o provođenju zaključaka 10. sjednice CK SKJ. Istakao je:

— U realizaciji zaključaka 10. sjednice CK SKJ još smo uvijek na početku, posebice kod ostvarivanja i zaštite ustavnosti, zakonitosti i normi socijalističkog morala. Uza sve mobilizatorske akcije Konferencije SKJ Zjednice općina i svih subjektivnih fak-

tora u DPZ i šire u regiji nema nikakvih rezultata. Naime, pokrenute su sve političke pripreme u društveno-političkim organizacijama, DPZ i organizacijama SK u utvrđivanju metoda rada, utvrđivanju negativnih pojava i devijacija, kao i njihovih nosilaca na planu uzurpacije društvenog zemljišta, potkrovanja društvene imovine, bespravne izgradnje, korištenja društvenih sredstava u privatne svrhe, nenamjenskog korištenja kredita, bogaćenja mimo rada, neplaćanja društvenih obaveza i si. Sve to skupa predstavlja veliko društveno zlo, potkopava sistem ovog društva i dovodi do teških socijalnih razlika. Akcije i pripreme odvijale su se dobro, pa je trebalo ići u konkretnu realizaciju akcije. Međutim, prošlo je nekoliko mjeseci i ništa od toga, a što ide dalje. Ide sve teže, iako je prisutna politička podrška. Zašto? Po mojoj ocjeni zavladao je s jedne strane čisti oportunizam, a s druge strah od mogućeg revanšizma. Jer ako nekome kašes komunistički što je negativno kod njega, možes očekivati da će se taj koristiti svojom moći i položajem da ti na bilo koji način napakosti. Nekako je zavladao mišljenje da ne smijes lopovu reći da je lopov, jer će se koristiti svim, da ti se osveti.

DINKA VUKIČEVIĆ je govorila o nekim negativnim pojavama u udruženom radu i društvu uopće, pa je posebno istakla neke neminovne promjene:

— Krajnje je vrijeme, da se neke stvari u društvu počnu mijenjati, jer smo afirmirali sistem u kojem su prisutni nerad, nered i neodgovornost. Samo većim radom i većom odgovornošću možemo se izvući iz ovakvog negativnog stanja. Naime, stručnim i

rukovodstvenim radnicima treba dati određena ovlaštenja, tražiti od njih odgovornost za izvršenje postavljenih zadataka, jer se više nitko ne može kriti iza kolektivne odgovornosti.

Pred radne ljude treba izdati otvoreno i upoznati ih s konkretnim postojećim teškoćama. Treba im, naime, reći, gdje smo i kakva im rješenja nudimo i do kada će ovakvo stanje potrajati, odnosno kada se planira izlaz iz trenutnih teškoća. A tek onda, kad znamo što hoćemo i kakva rješenja nudimo, možemo očekivati da će nas radni ljudi slijediti, a SK će tek tada biti prava avangarda radničke klase. Treba učiniti sve u jačanju materijalne osnove udruženog rada, jer ma se čini, da neka rješenja i zakone koje donosimo ne idu u tom pravcu. Naime, s podacima kojima raspolažemo, izvoz je u ovoj godini osjetno opao, a radnici su za to svakako najmanje krivi.

JFRE PERKOV, raspravljajući o razvoju turizma, rekao je između ostalog:

— Promjenom Zakona o deviznom poslovanju sve su manje ili gotovo nikakve mogućnosti da turistička privreda ulaže u proširenu reprodukciju. U turizmu je trenutno dosta neiskorištenih mogućnosti, pa je uz bolje korištenje sadašnjeg turističkog potencijala, potrebno graditi nove i rekonstruirati postojeće turističke objekte. A da bi se to postiglo, treba riješiti ključno pitanje, kako ograničena sredstva (i eventualni inozemni kapital) usmjeriti u turističku izgradnju?

U vrlo oštroj diskusiji posebice se osvrnuo na neloyalnost privatnog turističkog sektora, koji vrlo malo pridonosi u propagandi i dovođenju gostiju-potrošača, a od turizma crpe veliku materijalnu korist.

S riječi na djela

U Rezoluciji, što je usvojena na završenoj plenarnoj sjednici, kritički se govori o otuđivanju viška rada, te o tendencijama grupnovlasničkog, tehnobirokratskog i privatno-vlasničkog ponašanja

Na završnoj plenarnoj sjednici 10. kongresa SKH usvojena je Rezolucija, koja pledira na ostvarivanje vodeće idejno-političke uloge SK, te ukazuje na zadatke komunista u materijalnom i društvenom razvoju, izgradnji političkog sistema i akcionoj i kadrovskoj izgradnji. Savez komunista Hrvatske — posebno je istaknuto u Rezoluciji — ostvarilo je značajnu aktivnost u izgradnji idejnog i političkog pristupa složenim problemima, isticao saznanje o otvorenim problemima i otporima koje je trebalo svladati. A najvažnije idejno i političko pitanje je bitka za afirmaciju samoupravljanja, rada i njegovog udruživanja, bitka za podizanje produktivnosti i nastavljanje dubokih samoupravnih promjena u produkcijskim i ukupnim društvenim odnosima.

Posebice kritički Rezolucija se osvrće na otuđivanje viška rada, te o tendencijama grupnovlasničkog, tehnobirokratskog i privatno-vlasničkog ponašanja. Prevladavanje sadašnjih ekonomskih i društvenih problema izuzetno je odgovoran i složen zadatak SK u narednom razdoblju, koga je moguće ostvariti samo daljnjim intenzivnim razvojem proizvodnih snaga na glavašeno izvozne privrede, utemeljene na osnovama socijalističkog samoupravljanja. U tom razvoju potrebno je kontinuirano osiguravati stručno-kadrovsko, organizacijsko, ekonomsko i materijalno jačanje cjeline udruženog rada, stvarajući takve uvjete privredivanja i društveno-političkog odlučivanja i djelovanja, u kojima se radnik istodobno polvrđuje kao stvaralac nove vrijednosti i kao upravljač društvenih sredstava, stvaranje i raspodjele društvenog proizvoda. Dugoročna izgradnja kadrova zadatak je od osobite važnosti, kao i nova i efikasnija organizacija rada. Stimulacija sposobnih kadrova, posebice mladih i obrazovanih ljudi spremnih da prihvate izazove suvremenog razvoja, prvorazredan je politički zadatak SK. Sastavni dio takve kadrovske politike jest i ubrzano jačanje pojedinačne i zajedničke motiviranosti i odgovornosti za uspješno poslovanje u samim OUR-ima, pa se komunisti moraju svuda izboriti za veću stimulaciju rada i stvaralaštva, uz istodobno suprotstavljanje neradu i neradnicima.

Sve društvene djelatnosti — kaže se u Rezoluciji — posebice znanost i obrazovanje, moraju se razvijati na principima slobodne razmjene rada, u prožimanju s materijalnom proizvodnjom i njezinim razvojnim potrebama. Daljnji razvoj znanosti mora se odlučno usmjeravati na ona područja znanstveno-istraživačkog rada, koja će pridonositi intenzivnom privredivanju, izvoznog ekspanziji, jačanju razvojnih potencijala i smanjivanju zaostajanja u tehnološkom razvoju. Primjena znanosti i znanstveno-istraživačkog rada, kao i brže uvođenje inovacija, moraju biti ugrađeni u razvojnu politiku OUR-a. Osnovni pravci aktivnosti u transformaciji odgojno-obrazovnog sistema moraju biti usmjereni u razvoj odgojne funkcije škole, osuvremenjivanje metoda i podizanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada. Procesi zajedničkog planiranja obrazovnih i kadrovskih potreba udruženog rada moraju se ubrzati u skladu sa strategijom i planovima razvoja i daljnja izgradnja i unapređenje sistema informiranja na osnovama socijalističkog samoupravljanja prevencijom je zadatak SK. Zadatak komunista u sredstvima javnog informiranja je trajno bavljenje idejno-političkim pitanjima ostvarivanja uredivačke politike javnih glasila.

I na kraju, ukazujući na zadatke SK u daljnjoj izgradnji političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, Rezolucija ukazuje na neophodnost poduzimanja mjera i akcija u dogradnji političkog sistema naznačenih kritičkom analizom i dugoročnim programom ekonomske stabilizacije. Izmjenama u sistemu odlučivanja treba povećati stupanj ostvarivanja samoupravljanja u udruženom radu, jačati poziciju radničkih savjeta, kao osnovnih organa delegatskog odlučivanja u udruženom radu. Savez komunista mora, zajedno s drugim subjektivnim snagama društva, organizirati djelovati na jačanju poštenje radnika i drugih radnih ljudi kao subjekata sistema. Posebno poglavlje u Rezoluciji posvećeno je borbi SK protiv svih oblika zlorabotreb, korupcije, mita i ostalih normi socijalističkog morala, uz potrebu zaoštavanja odgovornosti u cijelom našem društvu.

Pripremio: LJ. JELOVČIĆ

PET O PET

Komu reći dobar dan?

Mandalina je nekad bila »misto pokraj Šibenika«, još prije rata imala je školu i sokolski dom, tri hotela... Bilo je to naselje težaka i ribara, a s lukom i lučkih radnika, naselje malih kuća s vrtovima i okućnicama. Danas se Mandalina stopila s gradom.

Danica
Paić

Danica Paić, odgojiteljica u dječjem vrtiću: — Vrtić radi u zgradi osnovne škole već 18 godina. Ranije je bio u jednom privatnom stanu. Trenutno imam jednu mješovitu grupu s dvadeset i četvoro djece što je otprilike prosjek. Uvjeti nisu loši pogotovo s obzirom na pretrpane gradske vrtiće. Imamo i veliko igralište ispred. Opremljeni smo poput ostalih gradskih vrtića od televizora do igračaka a imamo skraćeni jutarnji program od 8 i trideset do 15 i trideset.

Smilja
Jurković

Smilja Jurković, domaćica: — Ja sam stara Mandalinjanka. Otac mi je tu radio na pošti od samog rata pa sve dok se nije zabavio. Danas i ja živim u novogradnji na Vidicima. Drago mi je što barem radim ovdje i što svaki dan dolazim u mjesto svog djetinjstva. Međutim nema više onih poznatih lica kojima bih mogla reći »Dobar dan, kako si?« Sad su to uglavnom nepoznati, došljaci. Imamo relativno dobre autobusne veze s gradom.

Ivica
Ban

Ivica Ban, šef prodavaonice »Šibenka«: Tek sam osam mjeseci ovdje pa nisam baš upućen, ali mislim da je bilo pregovora između Mjesne zajednice i »Šibenke« da se otvori suvremenija prodavaonica. Ova je sadašnja mala, pogotovo što se tiče skladišnog prostora, s obzirom na to dosta smo dobro opskrbljeni. Čega nemamo? To pitajte mu štenje! Trebali ste doći malo ranije jutros pa da ih vidite: mi smo vam ovdje centar sela.

J. P.
(Snimci V. Polić)

Bosiljka
Novaković

Bosiljka Novaković, nastavnica: — Imamo i nekoliko problema. To je, prije svega, grijanje zimi jer stara peć na naftu ne može zagrijati toliki prostor. No, zato nam je lijepo ljeto, posebno vani na igralištu. S druge strane lijepo nam je i zbog mira i tišine, nema ni velikog prometa. Možda bismo trebali biti malo bolje opskrbljeni nastavnim učilima, posebno za glazbeni odgoj koji je meni tako »na srcu«

Nedjeljka
Aras

Nedjeljka Aras, radnica: — Nekada je Mandalina bila »svoj sektor«, imala je hotele, poštu, punu školu daka. Poslije rata bio je aktivan »Partizan«, imali smo plesove, zabave, akcije i vojaka nam je dolazila. Mi mladi smo išli na radne akcije. Mislim da bi se to moglo i sada, samo da netko povede. Kao da smo svi okrenuti sebi, novcu, zaradi. Ni susjeda više ne poznaš. Nema više vrtova i cvića u njima ka nekad.

Vodice

Radio Vodice

Nakon interne televizije, Vodičani su dobili i svoj (doduše) interni radio koji se emitira svake subote s početkom u 19 sati u popularnoj »Sedmići«. Radio djeluje u organizaciji MK RSOR Vodice, a obrađuje kulturne, sportske i općedruštvene teme iz života mjesta.

Bogat kulturni program

Što se ljeto bliže, kulturna događanja u Vodicama sve su bogatija. Tu bi svakako trebalo izdvojiti nastup KUD-a »Donji Miholjac« iz istolmanog slavonskog grada, koji je imao svoj koncert u hotelu »Olimpija«, zatim svečanu izložbu fotografija povodom 25. godina GKRO »Vodice«, te prvi nastup Centra za kulturu iz Šibenika s predstavom »Hamlet u selu Mrduš Donjoj«. Zaista kulturnih događaja u Vodicama ovog je mjeseca na pretek, a vjerujemo da će ih biti još više jer je sezona na pragu.

Dobar početak turističke sezone

Na području Vodica, turistička sezona već je počela punim zamahom. Vodički hoteli već su dupkom puni, a djelomično je počelo i popunjavanje kućne radionosti. U hotelu »Punta«, koji je otvoren 7. svibnja u ovom prvom razdoblju uglavnom borave dažke ekscurzije koje popunjuju negdje od 200 — 250 ležajeva hotela. Tako su npr. u »Punti« boravile ekscurzije iz Lablina, Zenice. Što se tiče hotela »Olimpija« on je do sada ostvario 4871 noćenje. Od toga je inozemnih gostiju bilo 4457, uz prihod od 1 milijarde i 964 milijuna dinara. Uspoređujući isto razdoblje lani s ovogodišnjim to je malo slabiji rezultat, ali se u idućem razdoblju očekuje nešto bolji. U jedinom »Rivijerinom« hotelu — »Imperijal« stanje je slično kao u »Punti«. Prevladavaju ekscurzije.

Prema prvim pokazateljima turistička sezona na području Vodica, trebala bi biti još bolja nego prošlogodišnju.

Z. KABOR

Tijesno

Sumrak rasvjetnih tijela

»Rastovac« iz Tijesna odlučio je, nakon dugogodišnjeg negativnog poslovanja, ukloniti pogon rasvjetnih tijela, a petnaestak radnika preraspodijeliti u dvije preostale radne jedinice — »Turizam« ili »Trgovinu«. Tako će se ta radna organizacija isključivo orijentirati na razvoj turizma za što postoje realne materijalne i druge osnove.

Samo za ovu sezonu u autokamp »Jazine« uloženo je preko 13 milijuna novih dinara. Tako kamp može primiti tisuću i 200 posjetilaca, što je šezdesetak novih kamp jedinica za ovu sezonu. Kamp sa da ima i vlastitu cisternu za vodu, uređuje se niska rasvjeta, montira plinska stanica za punjenje malih boca, te parking prostor od 2 tisuće četvornih metara.

Kamp je otvoren 1. svibnja i u njemu još od tada ima gostiju. Tješnjanska kućna radinost isto je tako u ovu sezonu startala dosta ambiciozno te do sada uglavnom rasprodala na talijansko tržište sve apartmanske kapacitete za kolovoz. Tome je, kako smo čuli na recepciji Turist-biroa, znatno pridonio »Milanski sajam« na kojem su se pojavili zahvaljujući murterskoj »Slanici«.

Turist-biro otvoren je još krajem ožujka, a ugovori s oko 200 ovdašnjih iznajmljivača odavno su potpisani.

Tijesno ima dosta odmarališta.

ta, ali, nažalost, osim uobičajenih pristojbi, nema druge suradnje između »Rastovca« i njih. Ukoliko se realizira četiri godine star ugovor s mariborskim TAM-om, onda bi u uvali Rastovac moglo niknuti suvremeno naselje bungalova sa 150 smještajnih jedinica, a time bi bio učinjen i prvi korak na suradnji domaćina i udruženog rada iz unutrašnjosti, zainteresiranog za investiranje u objekte za odmor radnika. Realizacija ugovora zastala je zbog provedbenog urbanističkog plana koji nije u skladu s Generalnim planom pa se traže izmjene i usklađivanja. U drugoj fazi izgradnje u uvali Rastovac podigli bi se jedan ugostiteljski i jedan trgovački objekt.

Što se tiče trgovine, ona još uvijek može podmiriti potrebe stanovništva i turista, kaže v. d. direktora Milivoj Spadina. U neka planirana investicijska ulaganja mogli bismo ići tek iduće godine.

J. P.

Murter

Stalnim gostima »biliger«

Od ove turističke sezone, stalni gosti hotela »Celen-tum« u Murteru (najviše Austrijanaca i Nijemaca) koji zajedno provode odmor već deset godina u tom hotelu, imaju već popust od 10 posto prilikom boravka. Zaista lijep gest ovdašnjih turističkih radnika, koji tvrde da su takvi gosti već prijatelji, koji se osjećaju Murteranima. (zk)

RADNA ORGANIZACIJA ŠIPAD EXPORT-IMPORT OOUR »LUKADRVO« RADNIČKI SAVJET ŠIBENIK

PONOVO OGLAŠAVA

JAVNO NADMETANJE

rashodovanih osnovnih sredstava

R.b.	Marka i tip	God. proiz.	Početna cijena
1.	FIAT 132	1979.	480 000
2.	VILJUŠKAR 1500	1972.	320 000
3.	VILJUŠKAR 2500	1972.	400 000

Vozila pod 1, 2 i 3 neispravna su i prodaju se u vide-nom stanju.

Vozila pod 1. i 2. mogu se pogledati svakog dana od 7 do 14 sati u krugu Osnovne organizacije, dok se vozilo pod brojem 3 može pogledati na stovarištu u Bibicama.

Pravo sudjelovanja na nadmetanju imaju sve pravne i fizičke osobe, uz obavezan udio od 20 posto od početne cijene vozila.

Troškove prenošenja vlasništva plaća kupac.

Javno nadmetanje održat će se 5. lipnja 1986. godine s početkom u 8 sati u krugu OOUR-a »Lukadrvo« Šibenik.

POVODOM
25. SVIBNJA
I DANA
DJEČJIH
RADOSTI

Zajedničkom akcijom društveno-političkih zajednica i udruženog rada u Šibeniku otvorene još jedne jaslice

Dječji vrtić u Mandalini

Jaslice za stotinu mališana

Za Dan mladosti i Dan vrtića šibenski će mališani (a i njihovi roditelji) dobiti novi jaslički prostor u kojem će biti mjesta za stotinjak onih najmlađih. Tako je ideja žena i majki najvećeg šibenskog radnog kolektiva SOUR-a "B. Kidrič" o ustupanju prostorija bivšeg elektronskog računskog centra Centru za predškolski odgoj realizirana na najbolji i najbrži mogući način.

U adaptaciju prostora (napravljena je zamjena pa je u bivši ERC ušla Banka a jaslice su u bivšim bankinim prostorijama u prvom nebotičaru) utrošeno je oko 12 milijuna dinara a u nabavu opreme još 8 tako da je ukupna investicija iznosila 20 milijuna dinara. Nabavu opreme financirao je SIZ društvene brige o djeci predškolskog uzrasta a za građevinske radove sredstva su udružili SOUR-i "B. Kidrič" i "Šibenik", TEF, Jadranska banka i RO "Luka", te samoupravne interesne zajednice fizičke kulture, stambene djelatnosti i zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

— Otvaranje ovih jaslica — rekao nam je i direktor Centra za predškolski odgoj Marko Paić — jest zajednička akcija društveno-političkih organizacija i udruženog rada. Jaslice su, iako u adaptiranom prostoru, suvremene i sasvim u skladu s normama i zahtjevima a imaju 270 četvornih metara prostora. To je nešto sasvim drugo u odnosu na često spominjani "Ciciban", a bit će povezane i s obližnjim vrtićem "Ruža Vukman". Dio djece primit će se odmah, ali će biti i naknadni upisi u lipnju upravo za te jaslice.

Tome se može samo još dodati da je programom samodoprinsna predviđena gradnja još triju objekata za predškolsku djecu s gradskog područja. Prvi od tih objekata jaslice i vrtić na Vidlicima trebao bi početi s gradnjom već u kolovozu ove godine. Od prigradskih vrtića najbliže su realizaciji bili Primoštenac, ali su potrebe za školom pa i njena izgradnja izgleda odgoditi realizaciju dječjeg vrtića s jaslicama.

Neželjena djeca

Misale subote u Maloj dvorani Doma JNA organizirana je i međuklupska projekcija dječjeg filma što ju je vrlo uspješno priredio Foto-kino klub "Šibenik". Tom su se prilikom šibenski osmoškolci upoznali s radovima svojih vršnjaka režisera, pisaca scenarija i montažera, njih četnaestorice, iz foto-kino klubova "Biokovo" iz Makarske, "Kaštel Sućurac", "Križ", "Zadar" i "Split". Tokom dvosatnog projekiranja prikazano je nekoliko desetaka kratkometražnih animiranih, dokumentarnih, kao i jedan igrani film, a nakon službenog dijela programa, članovi FOTO sekcija "pomenutih klubova dogovorili su se o novom susretu: u Istopadu, opet u Šibeniku i to na "Izložbi umjetničke fotografije".

Iznenaduje međutim, porazna činjenica da se na Projekciju dječjeg filma nisu odazvali šibenski nastavnici, pedagozi i predstavnici Centra za kulturu, jer je to bio pravi trenutak za ova saznanja i razmjenu iskustava o dječjem filmskom stvaralaštvu, dok je nedolazak službenih šibenskih kulturnih poslenika samo dokaz više kako se u gradu Festivala dječjih djeca i njihovo stvaralaštvo izvan onih pedesetak svečarskih ljetnih dana — počesto zanemaruju Veliku pomoć manife staciji, koja će po svemu sudeći, a zahvaljujući najviše entuzijastima iz rečenih kino-klubova postati tradicionalnom, članovi foto-kino kluba "Šibenik" dužni su upravi Doma Armije, kojima kao što znamo, nije prvi put da priskaču u pomoć onda kada je povca malo a mnogo dobre volje.

O Projekciji su rekli: Vinko Garmaz, kino-klub "Makarska": — Neshvatljiva je činjenica da u Šibeniku, koji je bitav u znaku Festivala dječjih djeca, vlada takva nezainteresiranost za dječju filmsku umjetnost. Mislim konkretno na nastavnike u školama koji u nastavnim planovima i programima imaju predviđen taj oblik dječjeg stvaralaštva. Ovo je bio dobar povod da svoja iskustva prenesemo na nastavnike kojima bi, smatram, bilo lakše u radu s djecom.

Venko Mavrak, kino-klub "Zadar": — Svaki je početak težak, a po onoj staroj, prvi se mačić u vodu bacaju. Momci iz foto-kino kluba "Šibenik" lijepo su organizirali projekciju, ali mi je žao što nam želja da šibenskim nastavnicima pomognemo i olakšamo vlastitim iskustvom rad na stvaranju filma, nije us-

Prva međuklupska projekcija dječjeg filma uspjela je u potpunosti, ali nije bilo šibenskih nastavnika i predstavnika Centra za kulturu

Spjela Samo se nadam da će ubuduće biti bolje, jer ovo nije prvi i posljednji susret. Predrag Ostojić, foto-kino klub "Kaštel Sućurac": — Za svaku je pohvalu želja Šibenčana da organiziraju ovakvu projekciju i na taj način potaknu rad sekcija u školama zbog kojih je ova projekcija prvenstveno i priredena. Očekivao sam i nekoga iz Centra za kulturu, s obzirom na to da je Šibenik ipak grad Festivala dječjih djeca. Neshvatljivo, ali što se može, to su rekao bih već poznata "lokalna razmišljanja".

B. P.

ŠTO KAŽU, ŠTO RADE:

Inženjer i pjesnik

Krstel Juras, za prijatelje Kike, zaista je svestran čovjek. Na njegove tekstove uglazbljeno je dosta toga, "Šibenska balada" postala je neslužbenom himnom grada, njegovi trijumfi na nekoliko kvizova već su legendarni... Pa, ipak, Kike Juras u razgovoru voli reći kako je prvenstveno inženjer brodogradnje (doktorat kojega priprema najbolji je dokaz za to) suprug i otac, pa tek onda sve ostalo. To što je u svemu uvijek Krstel Juras, temeljit i odrešit, sam kaže da može zahvaliti jednoj možda natprosječnoj osobini: da, koliko je god u moguću, skрати put do cilja. Razgovarali smo dok se iz Splita vraćao u Zagreb preko neizbježnog Šibenika, gdje su mu prijatelji, nikad zaboravljeno djetinjstvo, rodbina i nepresušno vrelo nadahnuća.

— Moj je osnovni posao brodogradnja, bez obzira na kvizove, zabavnu glazbu i poeziju. Bio sam godinu dana odsutan sa zabavno-glazbene scene, a povratak je označen nagradom na Zagrebačkom festivalu '86 za pjesmu "Osjećam to". Nisam radio jer je došlo do zasićenosti, pomanjkanja ideja, a bio sam i pomalo deprimiran stanjem u zabavnoj glazbi i činjenicom da nitko ne traži dobre tekstove i da ambiciozan i dobar tekstopisac u ovome vremenu novokomponirane glazbe ne može uspjeti. Bilo je to dobrovoljno izgnanstvo, dijelom i zbog pomanjkanja ideja. Mislim da su kvizovi trenutno u osjeci moga zanimanja, iako sam pobjeđivao u "Zlatnom pogotku" 1968. i 1973. kao vojnik u kvizu "3-2-1 ali vrijedan". Ovak me posljednji kviz privukao prvenstveno zbog pomorstva. Inače volim borbu, izazove, po prirodi sam tip boreca — širokog interesa i imam natjecateljskog duha kada god to treba. U estradi je bitno opstati — ne valja biti previše eksponiran u široj javnosti, jer se to brzo i potroši, dobro to kaže Mišo Kovač. Imam uporište u poslu i u obitelji, to je bitno i presudno za mene kao ličnost. Čist sam sa samim sobom i svijetom oko sebe, ja vidim kraj faze u svakome poslu kojega se prihvatim — kada vidim cilj kojemu težim imam osobinu da bitno skratim put do njega, shvatio sam to u ovih četrdesetak godina života. Znao sam, npr. da će Resselov vjatak tako izaći, od prve do zadnje stranice, slova tako reći. To je inače, moja druga knjiga pjesama, bitno različita od prve. A neke sam stihove napisao za pet minuta, kao "Šibensku baladu", npr. Vraćam se, dakle, zabavnoj glazbi sa težištem na Dalmaciji u najlišem smislu riječi, ona je stalno u mom oku i srcu. Volim naravno, Zagreb kao grad — tu su mi djeca rođena, i supruga također, tamo sam zadovoljno

K. Juras

i neke literarne ambicije, konačno u Zagrebu živim i radim. Velika većina mojih tekstova govori o moru i dosta je tu fikcija i iracionalnog. Radi se o poimanju kraja i zavičaja kao pojma, bitno je da to korespondira sa sadašnjim vremenom, sadašnjom generacijom. To je vrlo bitno i ohrabrujuće i putokaz da nastavim dalje. Pišem za Mišu Kovača, Olivera, Meri Cetinić, "Magazin", Mila, Pattieru i druge. Sada je došlo i vrijeme da se radi za klapu "Šibenik" nakon malo dulje pauze nego što je trebalo. Nakon "Majstora pivača" došao sam u autorsku krizu a za novu ploču težište će biti na ljubavnim pjesmama. Mogu reći da je to nedostajalo svim klapama. Treba se vratiti izvorima i ovaj put ja sam to učinio s ljubavnim tekstovima. Za ovo ljeto planiram tradicionalnu večer pjevanja u rodnom gradu gdje će sigurno nastupiti moji prijatelji glumel Spiro Guberina i Duško Valentić, klapa "Šibenik", a vjerujem da će biti i drugih gostiju, ali neka to bude iznenađenje.

B. P.
(Snimila: R. Ninić)

POP
NOVITETI

Nakon šest godina bivši "Beatles" Paul McCartney namjera da oformi grupu, a s time i da izade pred publiku. Repertoar koji Paul spominje su skladbe iz pedesetih i šezdesetih godina...

Na novom singlu Eltona Johna nalazi se tema "Cry For Heaven" koja je sklonuta s njegovog albuma "Ice On Fire". Na drugoj strani je mix-tema njegovih pjesama koje su snimljene na Wembley stadionu 1984. godine...

Nakon kompilacijskog albuma s najvećim singl hitovima koji je još uvijek aktualan na svjetskoj top-sceni, skupina Depeche Mode je objavila novi album pod nazivom "Black Celebration"...

B. TURICA

Republički inspektori rada u »Solarisu«

Zaštita na radu u prvom planu

Republički inspektorat za rad SR Hrvatske organizirao je u »Solarisovu« hotelu »Ivan« trodnevno savjetovanje inspektora rada koje je počelo 21. svibnja. Savjetovanju prisustvuje oko 150 sudionika, a otvorio ga je glavni republički inspektor Zvonimir Paravić. Savjetovanje je organizirano u cilju pružanja stručne pomoći u radu organima inspekcije rada posebno s obzirom na zaključke Izvšnog vijeća Sabora povodom godišnjeg izvještaja o stanju zaštite na radu za 1985. godinu.

Uz navedeno na dnevnom redu savjetovanja našla su se i pitanja o provođenju propisa o zaštiti na radu u OOUR-ima i kod poslodavaca te preventivni nadzor u OOUR-ima kao i nadzor na radilištima u građevinarstvu i šumarstvu.

U radu savjetovanja sudjeluju i predstavnici stručnih ustanova koje se bave zaštitom na radu te predstavnicj Republičkog vijeća Saveza sindikata i Republičkog komiteta za građevinarstvo i građevinske poslove.

Portret

Boca neljudskosti u glavu

Napravimo sa svojom djecom nesvakidašnji izlet, nakon što ugasimo televiziju, dosadni radio-program i odlučimo se toga dana ne posvadati s bračnim suprugom. Odvedimo ih u »Cistoćin« -operativni centar- »čistača javnih površina«, kako se ti ljudi, što ih svakodnevno potčjenjujemo i s prezirnim gledamo, administrativno zovu. Naši se škovačini ne bi protivili i još pogrdnijem nazivu (uostalom, čega je tu pogrdnoga za ponosa i pošta čovjeka) samo da su im uvjeti rada ljudski.

Oni nisu prijavi zato što bi htjeli biti takvima. Ne, neki drugi, činovnici, što im poput imale rastu na bijelu, ne daju im da budu čisti nakon prljavog posla. Ne daju im ispravna kolica, često po život opasna kada je uzbrdica i kada su puna... A da li je nakon »manipulacije« s našim drugovi NASIM otpacima, što jedino nama ne smrdje dovoljno tek oprati ruke u jeftinom sapunu, bez tuširanja, pa raditi po kiš i suncu a imati bon kojim se može kupiti nešto kruha i murtadele? Da li je nakon odradene šihite prljave ručne kontejnere dovoljno oprati samo vodom?

Budite ljudi i suglasite se s time. Odvedite svoje dijete tamo, neka vidi, odmaknite ga od bezbrižnih reklama za COKE i STIL i recite mu da ne biste imali ništa protiv da i ono bude škovačin, samo obećajte da će do tada biti bolje. Sve je svakome. Jer i naši su škovačini nečija djeca. Rade pošteno i nipošto nisu zaslužili bocu u glavu s petog kata od vlastitih susjedana, samo s tom razlikom što su ovi urbanizirani zaboravili odakle su došli, što su bili, a najmanje znaju tko su i što su. Dok žive u zaobludama, riječ ima Ivan Kordić, već treću godinu čistač javnih prometnica:

— Težak je posao, svo je zagađeno, sve smrdi, a posebno sada kada je zatopljilo i kada je crvil koliko hoće. Radimo po svakvom vremenu, a plaća, plaće su više nego slabe za taj posao. Pedeset novih hiljada. A što nam ljudi rade? Bolje da i ne govorim.

I. Kordić: »škovačin« je časno i pošteno zanimanje

Mojim kolegicama čistačicama bacaju smeće po glavi, s balkona... (Zbor: Je, napišite da je najgore u »crvenom« i »plavom« neboderu, najviše je tu smeća, ma koji narod tu stoji?) I rugaju nam se često, govore svašta, slušam u autobusu, dok se vozim, a i drugi to znaju i mogu potvrditi, kako govore, oprostite: »Ako ti treba rođjak, kakva kurva,? šporkulja, eno ti u »Cistoćin« ih imaš koliko očesi... Kao da nismo ljudi, teško je to slušati, vjeruje. A ljudi su rastronili, silni, bacaju svašta, mnoge korisne stvari. Čistiš, a kada se okreneš, kao i da nisi prošao, opet smeće. Norma? Sedam karljola dupkom punih dnevno, ja imam rajon od benzinske stanice na Vanjskom pa do Doma zdravlja. Nemamo toploga obroka, možeš za ovaj bon koji vrijedi 280 dinara kupiti samo nešto suhoga... A ja bi ujutro tako rado popio toploga mlijeka ili pojeo nešto toploga... A kada pada kiša, pa nema poslovanje, onda ga čekamo van i kišnemo, jasno. Svlačimo se, evo ovdje u ovoj baraci, vidite kako je to staro i prljavo. Nema tuševa, možeš samo ruke oprati. Bilo bi lakše, puno lakše, kada bismo upotrebljavali i ovaj mali kamion kojim se može u lijevane ulice, brže bi se i bolje radilo. Eno ga, stoji u garaži neupotrebljen, kažu da nema vozila... A što ga ne prime? Ma, štiti i tjeraj dalje.

Za početak, neka djecu dovedu svi čisti i ziti šelovi. Zatim neka dođu i gradski oci, ali ne u kurtoazni posjet. Status naših škovačina je takav da mi pada na pamet napisati nešto što se, nažalost, može pročitati samo u zoološkim vrtovima. Za razliku od svih ostalih vrtova, ovdje je ulaz slobodan.

B. Periša

Zeleni nasadi i parkovi u gradu postali su zapušteni kao rijetko kada dosad

Besparica gazi parkove

Kolektiv »Zelenila« svake godine održava samo polovicu od četiri hektara gradskih nasada ● Nema i nebriga građana samo upotpunjuje djelomičnu odsutnost društvene brige o zelenilu i parkovima u gradu

ZELENE površine u gradovima, jednako kao i more i obala, oduvijek su bile svađe i ničje. To drugim riječima znači da svaki građanin i društvo u cjelini ima obavezu da ih štiti, čuva, pazi i održava, a nitko nema pravo da »pluća« grada uništava. Za četiri hektara zelenih nasada i 40 hektara park šuma u Sibeniku ne bi se moglo reći baš tako. Jedino društveni dinar redovno kapa preko SIZ-a za komunalno uređenje, ali toliko da zelenilo i cvijeće ne mogu uvenuti, ali ni dobro rasti i svoje korijenje širiti na nove prostore. Što se, pak, tiče građana njihova briga može se mirne duše nazvati nemarom. Jer, malo je onih koji cvjetnjake, travu i stabla njeguju i čuvaju, paže i povremeno natopje vodom u ljetnim mjesecima, ali se zato mnogi svojim automobilima parkiraju na javne nasade, djeca dozvoljavaju da ih uništavaju svojom igrom. Nerijetko su travnjaci i rijetke cvjetne aleje prostori za odlaganje otpadaka.

O zelenilu zasad jedino brine OOUR »Zelenila« radne organizacije »Komunalac«. Sa 7 milijuna prošle i oko 15 milijuna najavljenih ove godine 10 radnika spomenute organizacije ne može ni u snu održavati gradske nasade. Još manje je moguće da tako mali broj ljudi može odoljeti armiji nemarnih i prema zelenilu neprijateljski raspoloženih građana.

— Mi svake godine polovicu nasada u gradu ostavljamo »izvan ugovora« i naših obaveza, jer novac koji dobivamo dovoljan je tek za minimalne troškove održavanja

IZ RIZNICE ŠIBENSKOG MUZEJA

Gradski statut

Najznačajniji pravni spomenik srednjovjekovnog Sibenika je VOLUMEN STATUTORUM LEGUM ET REFORMATIONUM CIVITATIS SIBENICI (KNJIGA STATUTA, ZAKONA I REFORMACIJA GRADA ŠIBENIKA). Ona je nastala u početku XIV. stoljeća sakupljanjem važećih normi običajnog prava i do tada nastalih pojedinačnih propisa koje su donosili organi komunalne uprave; sve je to popisano i usklađeno s postojećim društveno-ekonomskim prilikama te sredeno u službenu zbirku pisanih zakonskih pravničkih pravila.

Propisi Sibenikog statuta su se tokom vremena mijenjali, a najznačajnije je preinake doživio u XV. st. nakon dolaska pod vladavinu Venecije. Takav je statut Sibenika općina dala uskladi u Veneciji 1608. godine. U kulturno-povijesnom odjelu Muzeja grada Sibenika čuvaju se dva primjerka tiskanog Statuta, koji nije samo povijesno-pravni spomenik srednjovjekovne šibenske komune, već je to zbornik grada za upoznavanje sveukupnih društvenih, gospodarskih, kulturnih i ostalih prilika u kojima je grad i njegov kotar živio tokom višestoljetne prošlosti.

S. GRUBISIC

Ako su parkovi pluća našeg grada dobro

dva hektara parkova OOUR suviše je i govoriti. Za 150 milijuna dinara osloboditi usluge hotelijerima, ali i našim rašima i drugima. Radnja nije naša osnovna djelatnost. Ante Dunkić, direktor OOUR-a

Jadikovka istinskog zelenila i zelenilo uopće, a to struke, sasvim je razno. Što je nerazumljiv maštavilice prema gradskom parku na rivi, novim nasadima i ču održavanju cvijeća i zelenila. O nemaru OOUR-a ne govori.

Zelene površine u gradu i novim dijelovima, ali i potreba čovjeka. Jer, u gradu me i »moderne« zgrade, ma između betona, zelena površina. Niziraju ličnost, cvjetanje vraćaju snagu u život, i maraju oči. Uništavanje kosarica za papirnice i drugi »pa«, kojih je bilo na parkovima je svakodnevica od koje nabrajamo. A tada postaje postojanje nedavno došlo, ne općine kojom je naša javnih zelenih površina. Jednaka, ali prije svih stvari, vac, moć i vlast.

V O L U M E N
S T A T U T O R U M
L E G U M
E T R E F O R M A C I O N U M
C I V I T A T I S
S I B E N I C I
C o m T a b u l a R o m a n a

V E N E T I A
M o d N i c o l a u m M o d e n e
Naslovna strana Statuta

Tu oko nas

Između pružene ruke i zatvorena srca

Vjerujemo da više nikome nije potrebno objašnjavati što je to Centar za odgoj i obrazovanje djece i omladine i tko su njegovi članovi. Centar na Šubičevcu odavno je postao dio svoje mjesne zajednice i dio cijeloga grada. Njegova vrata nikada nisu zaključana pa se na lijepom prostranom igralištu uvijek nađe djece iz susjedstva, a mali i oni malo stariji polaznici Centra uključeni su u brojna natjecanja i akcije koje se provode po drugim gradskim i općinskim školama pa i mjesnim zajednicama. Tako oni prikupljaju papir i druge sekundarne sirovine, sudjeluju na radnim akcijama, ima ih i u dvije šibenske omladinske radne brigade, među izviđačima pomorcima...

Trenutno je u školi 203 takve djece iz desetak dalmatinskih (ali i drugih) općina, dok ih je u internatu smješteno 180. Oni iz Šibenika imaju organiziran prijevoz i cjelodnevni boravak u školi što njihove roditelje rješava svih briga oko prehrane, stručne

Do 1984. godine čak je 80 posto završenih učenika uspješno našli redovan posao u okviru udruženog rada.

Osposobili tu djecu za život i rad koji je i za njih i društvo koristan, a onda ih prepustiti duševnim bolnicama ili staračkim domovima

Od dvije stotine djece desetak ih je bez roditelja ili druge rodbine. O njima se brinu SZ-ovi socijalne zaštite. U Centru im je lijepo, ali izuzetno teško kad im drugovi preko raspusta i praznika odu doma. Oni nemaju kamo otići. Ostaju s odgajateljima i sestrama, počesto bezvrijedno tužni. I jedni i drugi. Centar se obraća nekim šibenskim mjesnim zajednicama da pronađu obitelji voljne da prihvate tu djecu preko vikenda ili školskih praznika. Da i oni upornaju što je to obitelji i kako se to živi kod kuće. Druge slične ustanove (ne samo u našoj zemlji) već su odavno uvela takvu praksu. Neka su mjesta postala poznata po izvanrednoj brizi (Postire, primjerice) za takvu djecu. Koliko smo mi spremni — znat će se uskoro.

medicinske i druge skrbi, dječji omogućava sve to, a da ih istodobno ne lišava roditeljskog doma i ljubavi. Učenici se u okviru svojih mogućnosti i stručno osposobljavaju u nekoliko zanimanja. Danas je to njihovo stručno osposobljavanje nešto drugačije nego je bilo ranije, jer se Centar od 1980. godine i donošenja novog Zakona o odgoju i osnovnom obrazovanju bavi — ne više s lakom mentalnom retardacijom, nego djecom sa većim teškoćama u psihofizičkom razvoju. Ipak, priličan broj njih nakon završene škole i stručnog osposobljavanja može samostalno, ili uz nečiju pomoć, obavljati taj posao.

zaista bi bio grijeh. Da se to ne dogodi, ili da se bar smanji na najmanju moguću mjeru, poodavno je već pokrenuta ideja o izgradnji Centra za radno proizvodne aktivnosti invalidnih osoba. SAS o udruživanju dijela sredstava društvene reprodukcije upućen je udruženom radu. Može li se o njega oglasiti? Drugi dio sredstava osigurati će Republički zavod za socijalni rad. Centar već ima urbanističke uvjete i lokaciju u neposrednoj blizini «Poliplasta», a ukupna vrijednost investicije procijenjena je na 215 milijuna dinara. Centar bi uz radionicu imao i smještajni dio, te rekreacijski prostor.

J. PETRINA

ČOVJEČE, (NE)LJUTI SE

Paškove šparoge

Prode i vrijeme prazničko. Za nama su već davno prvomajski uranci, zajednički ozlebi i zajedničke veselice.

Utihnule i pjesme o radu, znate ono... ono: podignimo u vis čela, mi junaci itd... srca složno nek' nam zборе — da nam živi živi rad!

Valja se vratiti «praktičnom» radu, problemima oko rada, i tuda negdje.

— Dosta je! kazuje i moj, već ranije spominjani poznanik i prijatelj Paško M. Bilo je nerada tj. odmora dosta, zaista. Čovik bez rada nekako zarda, otupi. A to mnogi nazivaju obavezom! Vražja obaveza! To je čisto ljudska potreba bez koje se ne moret. Ne govori se uzalud: rad je stvorija čovika!... Eto, ni ja nisam mogao izdržati sve one dane kući, jako ka' umirovljenik imam vrijeme na pretek, pa san iša u prirodu. I šta misliš da san radija! Bra san šparoge! E, e, a što si zinija! Bilo je lipo vrijeme, divota. Nabra san, nabra san... ma, nabra san za omh nekoliko dana mogu ti reći — brat bratu — za 5—8 tisuća novih po tržišnim cijenama! A mladost se tuži da nema posla, em' ti jarca! Sad izračunaj koliko bi to bilo za mjesec dana! To je po meni pravo produktivno zapošljavanje i produktivni rad o čemu se puno piše i govori baš ovih dana. To, to!

● Ali, Paško, ja ću, pa ne traje sezona šparoga.

— Ko misli na šparoge samo, kad je rič o produktivnom zapošljavanju? A di je sakupljanje ljekovitog bilja, kadulje, gljiva, borovnica, branje višanja bresaka...

● Stop, stop! Ode ti daleko! Pod produktivnim zapošljavanjem se podrazumijeva samo organizirani, neka vrsta stalnog rada. A ti odmah na šparoge i sleno! Po meni je mnogo bolja ona mogućnost koja je naznačena općinskom odlukom o određivanju područja u općini Šibenik, mislim da ih je ukupno pet na kojima se mogu držati i uzgajati koze. Rečenom odlukom je utvrđeno i to da ni jedan pastir (kozočubar) ne smije čuvati stado preko 100 koza, čime je, barem po meni, postignuta dvojaka korist: sprječena je u osnovi mogućnost neopravdanog bogatjenja, jer što bi bilo da jedan čuvar drži 500 ili više koza recimo, a s druge strane

stvorena je sjajna mogućnost zapošljavanja, i to produktivnog, mladih kadrova, prvenstveno onih sa završenim poljoprivrednim i sličnim smjerom, svojevremeno namijenjenih «Prižbi», «Zelenilu» itd. koji uzalud čekaju svoju šansu za zaposlenje u struci.

— Svaka čast, Paško će. Radi se zaista o dugoročnim razmišljanjima! Kad čovik bolje razmisli, onda tih mogućnosti ima raznoraznih. Eto, kad smo već u Šibeniku, u samom gradu, kažu, ima 12 mjesnih stanica, sa instrumentima i svime potrebnim, što registrišu stupanj zagađenosti u gradu i bližoj okolini. Čim, tvrde, postotak zagađenosti skoči, a to biva obično kad vrijeme nisu vjetrovita, pale se «crveni» signali s porukom da je zagađenost prevršila mjeru. Otvaranje novih stanica, a i održavanje ovih, koliko ja razumim značilo bi i otvaranje novih mogućnosti za zapošljavanje, što znači da povećavanje broja zagadivača... mm, em' ti jarca, proizlazi da je jedan od izlaza u zagadivanju...

● Ne bih se time složio, velim. To nema svoje društveno opravdanje! Više mi se sviđa mogućnost vezana za izgradnju tehnološke ceste, čiji su temelji udareni i ne pamtim više kada. Ne znam da li ti je poznato kako je «Šibenka», s obzirom na nedostatak kvalitetnih sredstava za dovršenje rečene ceste, ponudila pomoć uz uvjet da se samo njezinim vozilima za opskrbu omogućiti korištenje i pravo prolaza. U tu svrhu bi se postavili i prometni znakovi sa naznakom koja vozila tuda smiju prolaziti, ali poznavajući naše ljude i mentalitet, ne vjerujem da je to moguće tek tako, pa zato očekujem da će biti posla ponajviše za FIT, a to znači i za nove produktivce.

— Čestitam! ključne Paško. Što ti ja kažem: uvijek ima izlaza! A sad bi u tu čast valjalo... znaš, kod Jakova ima još onog lipog opola...

Upravo kad smo krenuli, do nas dopre odnekud ona pozmata: volare, cantare... smetjare... ma, je li to Modugno... ne znam, čini mi se, ipak! Jest, samo otkud ona zadnja riječ, otkud mu samo poznat problem čistote u Šibeniku... em' u Jarca, rekao bi Paško.

Ili to bješe samo slušni privid!

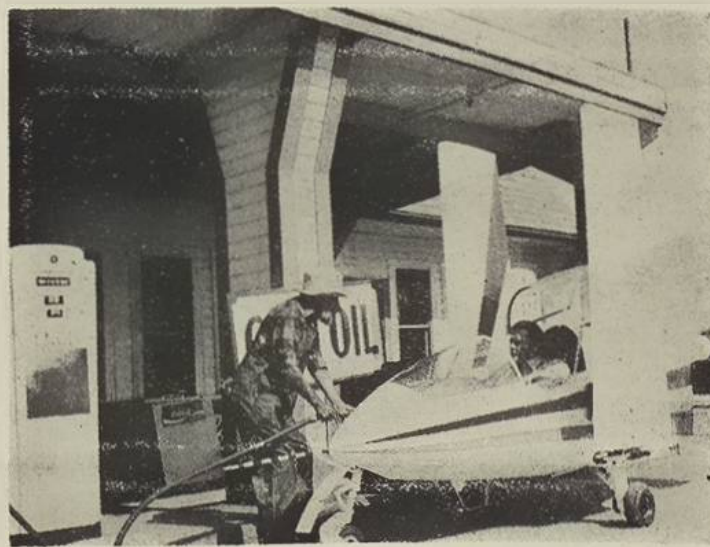
VELIČAR

Naši iseljenici u San Pedru organizirali

Noć šibenske rivijere

U subotu 17. svibnja u jugoslavensko-američkom klubu u San Pedru priredena je «Noć šibenske rivijere». Tu je manifestaciju organizirao novoosnovani Komitet za pomoć dječjem odjelu Medicinskog centra za kupnju respiratora. To je aparat namijenjen novorođenčadi koja imaju problem s disanjem. Komitet broji dvadesetak članova a predsjednik mu je dr. Dunja Maglića pedijatar iz Šibenika.

JD

Kinematografija

»OCTOPUSSY«

Kino «SIBENIK», 24. i 25. svibnja s početkom u 16,15; 19,30 i 20,45 sat

PROIZVODNJA: SAD
REŽIJA: John Glen
GLAVNE ULOGE: Roger Moore, Maud Adams, Louis Jourdan, Kabir Bedi
ZANR: avanturistički

James Bond, britanski tajni agent 007, dobiva zadatak da zamijeni poginulog agenta 008 koji je bio na tragu krijumčarima nakita ruske carske porodice. U slučaju je upleten afganistanski princ Kamal i Bond ga slijedi do Indije, gdje upoznaje bogatu i lijepu Octopussy. Cirkus koji ona vodi pokriće je za mrežu krijumčara dragocjenostima, a Kamal je njen najbliži suradnik. Ipak, Octopussy ne zna da je Kamal u dosluhu s generalom disidentom koji želi izazvati svjetsku nuklearnu katastrofu...

U foajeu Kazališta

Izložba dječjih radova

U povodu 25. svibnja, Dana mladosti, Centar za predškolski odgoj koji ujedno obilježava Dan vrtića otvorilo je sinoć izložbu dječjih radova pod nazivom «Male likovne radionice u dječjim vrtićima» u foajeu Kazališta. Izložba ima za cilj prezentiranje rada na likovnom polju polaznika dječjih vrtića s područja općine. Otvaranje te izložbe iskorišteno je kao prigoda da se malo školj javnosti po prvi put predstavi i zbor malih, polaznika vrtića koji već oko dvije godine rade s voditeljicom Zlatom Vlahov.

Pioniri FC »Bayern« iz Münchena gosti najmlađih sa Šubičevca

Prošlogodišnji susret najmlađih

Najvažnije je druženje

Muller, Beckenbauer, Sepp Maier... neka imena podsjetit će na virtuoznost dok god buba-mara izluduje pune tribine. Nije ni čudo što njihovi nasljednici, ili nešto mlađi, gledaju tako visoko i lete po travi s neskrivenom gordošću. Pioniri FC »BAYERN« — MÜNCHEN, i ove su godine gosti — u pravom smislu riječi — pionira NK »SIBENIK«.

— Jasno da našim mališanima, i inače ljubiteljima sporta, pioniri tako slavnog i popularnog kluba pružaju priliku da se vidi i nauči puno toga. Možda mi ponekad znamo s puno sigurnosti tvrditi kako smo zapravo ispunjeniji nogometnim osjećajem od tih »proračunatih i naučenih« trkača, ali rezultati i uspjesi »BAYERNA« i njemačkog nogometa, i način na koji ova djeca rade i kako su organizirani, najbolje pokazuju kako se do toga ne dolazi tek pukim slučajem. Ovi susreti su k tome prava prilika za druženje mladih ljudi i uprava našeg kluba već je razgovarala s predstavnicima omladinskog pogona »BAYERNA« kako bismo suradnju proširili — ne skrivajući zadovoljstvo tajnik »crvenih« Slobodan Stipandžija.

Za desetodnevno boravka u Šibeniku pioniri »BAYERNA« igrat će sa SOSK-om, VODI-CAMA, DOŠK-om i »SIBENIKOM«. Predsjednik NK »SIBENIK« Maksim Brkić-Pančirov priredit će svečano primanje za goste iz SR NJEMAČKE 29. svibnja.

Čakula s Ivanom Mikelićem, trenerom pionira »Šibenika«

TRENER JE TERAPEUT

Pioniri »Šibenika« izmamise nedavno pljesak za prvo mjesto u Zadru. Ista generacija slavila je i na natjecanjima u Třebínju, Skradinu... I, eto, povoda za »čakulu« s njihovim trenerom Ivanom Mikelićem. Ili to, ipak, nije dobar povod?

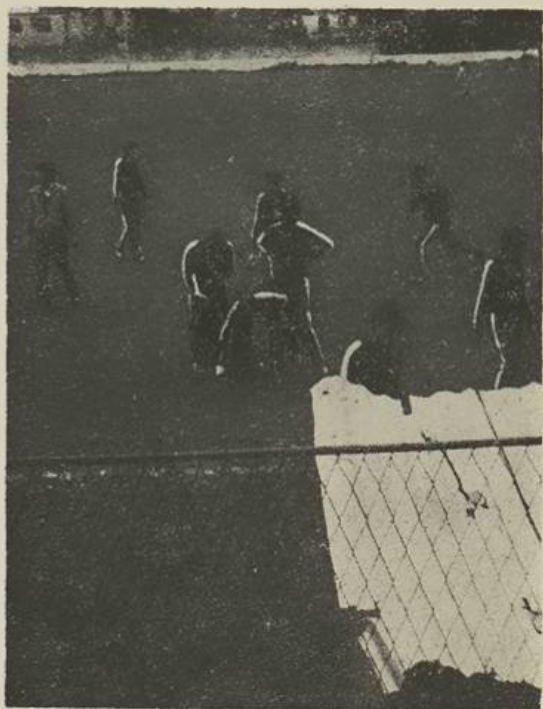
— U pionirskim, pa i juniorskim kategorijama rezultat ne smije biti cilj trenerskog rada već samo sredstvo nastojanju da odgojiš igrača. Jer, o pobjedi ili porazu na utakmici i te kako ovisi žar, kojim će dječak pristupiti treningu — objašnjava Mikelić.

Mikeliću valja vjerovati, jer već 5 godina vodi istu skupinu dječaka, a već 11 godinu radi s mladima na Šubičevcu.

— Trener za mlade je kao terapeut. Upornim vježbanjem treba otklanjati dječake mane, njegovati uočene vrline. Dupli pas, udarac i drhling mogu se popraviti ili dobiti u 20. godini, a kamoli ne u petnaestoj ili šesnaestoj. Dosta sam naučio od šjor Stojca, koji je odgojio generacije dobrih igrača na Šubičevcu. I ne samo od njega. »Kupovao« sam od svih. Trenerski posao se ne može do kraja naučiti. Treneri ne smiju robovati zamisljenim taktikama, već uporno se prilagođavati kadru, kojim raspoložu.

Mikelić ne želi potpuno kopirati šjor Stojca, jer druga su, kaže, vremena i nogometni zahtjevi.

— I danas vrijedi šjor Stojina da djecu treba naučiti udarati loptu i slobodnom igrom stvarati nove nogometne, ali... Mora se početi ranije nego prije. S dječacima od 9 pa i 7 godina. Jer, u Šibeniku je nestalo dječjih utakmica na »male branko«, koje su

samo od sebe stvarale igrače. Teže je djecu i selektirati. Nema velikog izbora, jer i ostali sportovi odvlače svoje. Vaterpolo, košarka... Ja danas vodim 40 dječaka, koje sam jedva skupio, a ne selektirao.

Jurin, Prašija i ostali, to su imena s kojima je prof. Mikelić radio u njihovim pionirskim danima. Zajedno sa šjor Josom Begom Mali Jadranić, Stankov, Peran, Bulajić Zeželj, Računica, Lazinica... To su imena, koja nije bilo teško uočiti na treningu Mikelićevih današnjih pionira. No, on će ozbiljno i strogo: — Možete spomenuti samo Jadrana, kao najmlađeg, najimpatičnijeg, ali ne i kao sigurnog, budućeg prvotimca. Kod djece nikad ne možeš biti prorok. Osobno bih bio sretan, ako ova generacija da barem jednog pravog prvotimca. Jer, igrači se ne stvaraju na proizvodnoj traci.

I. M.

IZMEĐU JUČER I SUTRA

S ONU STRANU ŠALTERA

STARA je istina da slučajne bitke vrlo često donose velika zadovoljstva. Stoga, ne mogu a da ne spomenem kratki susret pred šalterom Zadarske banke.

— Vi ste Mikulićin, novinar? Kao navijač »Zadra« i Zadravin moram vam nešto iskreno priznati. Kada sam prije 3 godine pronalazio tekstove o šibenskim košarkaškim timovima s vašim potpisom, brzo sam ih preskakao ili čak od ljutnje kidao novine. Sad moram iskreno priznati da sam bio u zabludi. Kao većina Zadrana i Dalmatinaca uopće. U tom razdoblju mi se, jednostavno, nismo mogli pomiriti da je »Šibenika« kvalitetna. Tek kasnije sam shvatio da ste bili najbolji. Da ste imali najboljeg igrača, odličnog trenera, sjajnu upravu... — »otvorio« se čovjek s druge strane šaltera, čije ime, zbog korektnosti, ostavljam anonimnim.

Iz Zadra me put nosio u Zagreb. Suputnici mi bijahu Stojan Vranković i Veljko Petranović, koji su žurili na pripreme reprezentacije.

— Ono nam prije 3 godine zaista nije trebalo. I ne bi se smjelo nikad više ponoviti — iskreno i mirno će Vranković. I ne slušajući da je njegova misao samo »slag« na iskrenu ispovijest čovjeka s one strane šaltera.

»DOMAĆIN S VIŠE ZARA«, stoji na sportskoj stranici »Slobodne Dalmacije« kao naslov izvještaja s utakmice »Split« — »Šibenik«. Susreta, što je neminovno podsjetio na lanjsku utakmicu »Split« — »Čelk«, neovisno o hitnoj razlici. Jer, sada su Splitani streptili sa svoju drugoligašku sudbinu baš kao što su Šibenčani s nevidentnim uzbuđenjem doživljavali utrk u prvom prvoligaškim balom prošlog proljeća. Na utakmicu Splitana i »Čelkovača« neminovno me podsjetila i (no baš slučajno izabrana?) izjava Marka Slavice, bivšeg predsjednika »Šibenika«: — Drago mi je da je utakmica bila iznad svega korektna. Prava prijateljska.

Slazem se u potpunosti s Markovim mišljenjem, ali ne i s pristupom susretu nogometaša »Šibenika«, o čemu svjedoče ne samo novinski izvještaji već i privatni istupi šibenskih očevidaca. Ne govorim o nedostatak žara, borbenosti i bijeljenja, pa, i ako budete nekad karakterističnog šibenskog »dišpeta«, i o neambicioznosti i (najtečajskoj) nezainteresiranosti, koja je ovog proljeća inače zavladała na Šubičevcu?

PUNO draža od Markove mi je izjava Nebojše Zorkića, »Partizanov« košarkaša, koji sa svojom »friškom« suprugom Draganom Simić želi po svaku cijenu preestiti u šibenski košarkaški bram.

— Sad mi je tek jasno zašto Slavnić, Durović, Jarić i ostali govore o svojim šibenskim danima kao najljepšim u životu. Šibenik je zdrava sredina. Ne samo u košarkaškom smislu.

Ono »friška supruge« ne spomenub slučajno, jer Zorkić se na bračnu vjernost obavezao u utorku u staroj šibenskoj Vijećnici. Kao da je bilo i simbolično označiti početak novog života u novoj sredini. I, eto, nove glavobolje onima, koji su u prošlim prijelaznim rokovima i te kako uvažavali vjenčance ili selidbe roditelja.

MILIVOJ BORANIĆ je prvi reagirao na prošlosobotnje glasno medijiranje o šibenskom vestanju: — Već dva mjeseca nisam u »Krki«. Razlog su nesuglasice oko dugoročnih, stručnih programa.

Milivoj Boranić je u ovom trenutku predsjednik Stručnog savjeta VŠJ III, u nedostatku saveznog kapetana, prvi stručni čovjek jugoslavenskog vestanja. Mite Naklić je svojedobno bio savezni trener jugoslavenske vaterpolske reprezentacije, ali za nj, kao i za Boranića, nije bilo mjesta u šibenskom klubu. Nije li to u najmanju ruku čudno. Nj, nije li to indikator stanovile privatizacije ili familijarnosti u spomenutim klubovima?

IVO MIKULIĆIN

LIGAŠKI SEMAFOR

SIBENIK — RUDAR	TABLICA	
1:0 (1:0)	Spartak	29 17 R 4 52:26 42
SIBENIK — Stadion »Rade Končar« Gledalaca 1000 Sudac: Jozo Mandić iz Zenke, Strijelac: Pauk u 44. minuti.	Leotar	29 18 4 7 49:31 40
SIBENIK: Jovičić, Pauk, M. Petković, Godinčić, Matić, Mikulić, I. Petković (Marenci), Bušnjara, Maretić, Erceg, Bučan (Pešić).	Iskra	29 16 7 6 45:22 39
	Proleter	29 12 8 9 34:28 32
	Jedinstvo (Br)	29 15 2 12 42:42 32
	Novi Sad	29 13 4 12 48:28 30
	Šibenik	29 12 6 11 31:29 30
	Rudar	29 11 7 11 30:34 29
	Borac	29 11 6 12 35:37 28
	OFK Kikinda	29 10 7 12 35:26 27
	Gošk Jug	29 10 7 12 25:28 27
	Borac	29 9 8 12 38:50 26
	Split	29 10 6 13 31:52 26
	Famos	29 8 9 12 27:34 25
	Jedinstvo (Bi)	29 9 6 14 30:36 24
	AIK	29 9 6 14 27:39 24
	Zadar	29 9 4 16 29:41 22
	Koper	29 7 5 17 20:46 19
SPLIT — Stadion u Parku skojevac. Gledalaca oko 2.000. Sudac: Ivica Mikulić (Velika Gorica). Strijelac: Godinčić u 44. minuti.		
SIBENIK: Jovičić (Cvitanušić), Pauk, M. Petković, Godinčić, Matić, Mikulić, Marenci, Bušnjara (Krsulj), Maretić, Erceg i Pešić.		

Pripremio: R. TRAVICA

PRENOSIMO

Esperanto na Sedmom kontinentu

Teško je naći prave reči kojim bi se mogla pozdraviti inicijativa da se na Sedmom kontinentu u Sibenskom arhipelagu okupljaju, kao i prethodnih godina, mladi sa svih meridijana naše planete, ali ovog puta znatno prije jer je ova godina proglašena Godinom mira

Više sam nego uveren da će ovu ideju toplo pozdraviti ne samo u našoj zemlji već i celom svetu ljudi koji žele mir i bezbrižno dečinstvo sadašnje i budućih generacija

„Jugoslavenski festival djeteta“, „Radost Evrope“ i drugi susreti dece i omladine protiču u igri i druženju, što je i razumljivo kad se zna da mladi nemaju opterećenja koja bi ih mogla podvajati. Dečja srca u celom svetu su ista — dobra i plemenita. Međutim, često traže više ljubavi i razumevanja. Smemo li to da im uskratimo? Zbog nismo obavezni da im omogućimo mnogo toga što je nama starijim bilo uskraćeno? Zbog svega toga Sedmi kontinent predstavlja jedinstven poduhvat na koji možemo biti ponosni jer se inicira upravo u Jugoslaviji, u zemlji koja se svakodneвно potvrđuje u nastojanjima za očuvanje mira.

Sedmi kontinent traži velike organizacione i druge pripreme. Ali, najprije treba predložiti jezik kojim bi se malikani na Sedmom kontinentu najlakše sporazumevali. Mislim da je za to najpogodniji esperanto.

Za učenje esperanta potrebno je mnogo manje vremena nego za bilo koji drugi jezik, verovatno i zbog toga što se njegov tvorac koristio pravilom našeg Vuka: „Piši kao što govoriš, čitaj kao što je napisano“. Bez većeg napora uče ga i deca, kojima je, uostalom, u igri i razgovoru potreban mali fond reči. „Kongresi“ dece esperantista („Infana kongresoj“) su najbolje ilustriraju. Niko ne može osporiti činjenicu da su samo kongresi esperantista jedini skupovi u svetu gde nisu potrebni prevodioci, slušalice i skupe instalacije za simultano prevodenje.

I treće — zar nam sistem nije esperanto u muzici? Zar „Toska“, „Aida“, „Knez Igor“ i druge opere nisu iste u Italiji, Sovjetskom Savezu i Japanu kao i na našim scenama?

Reč je, dakle, o oprobanom instrumentu za sporazumevanje koji bi deci sveta na Sedmom kontinentu i te kako dobro došao. S obzirom da u velikom broju zemalja postoje esperantisti, Svetski savez za esperanto („Universala Esperanto Asocio“ — UEA) podržao bi ovu inicijativu preko organizacija svojih zemalja. Ne treba, međutim, odbaciti ni mogućnost organizovanja „brzometnih“ kurseva na Sedmom kontinentu, u čemu bi se angažovao Savez esperantista Hrvatske. (Pri ovakvom učenju esperanta koristi se tzv. Ce — direktna metoda bez obzira što ne poznaje nacionalne jezike svojih slušalaca, predavač ih raznim predmetima i pomagalicama upozna je sa njihovim značenjem na esperantu i pomaže da ga brzo savladaju i usvoje kao govorni jezik).

Dosadašnja korišćenja esperanta na mnogim skupovima u svetu, posebno u susretima dece i omladine, potvrđuje da se radi o jeziku koji je remek delo logike i jednostarnosti. jeziku koji bi i te kako pomogao i doprineo da Sedmi kontinent dobije još jednu značajnu dimenziju: deca će se ne samo sastati i igrati, već će se bez ikakve pomoći i sporazumevati, što će ih, razume se, još više zbližiti.

Zar to, nazjad, i nije prevashodan cilj ove lepe ideje i manifestacije?

Branko Radaković.

REAGIRANJA

Radijacija - što je to?

Poslije oštećenja nuklearnog reaktora u Černobilu svaki dan slušamo i čujemo o radijaciji koja je nastala kao posledica tog oštećenja. Svijet, a posebno ovaj u Evropi, ozbiljno se uznemirio, čitajući i slušajući vijesti. Mnogi ne shvaćaju o čemu se zapravo radi. Kod toga postaje dvije krajnosti — ili preveliki strah od radijacije, ili njeno preveliko potcenjivanje.

Nakon eksplozija atomskih bombi u Japanu prije četrdeset godina, svijet se gotovo nije susretao, na sreću, s posledicama radijacije. Ovo što se dogodilo prije tri tjedna ovo mirno razdoblje radijacije sigurno će izmijeniti naša gledanja. Sa sigurnošću se može pretpostaviti, ma koliko malobrojni smrtni slučajevi u prvim danima nakon što se nevidljivi radioaktivni oblak proširio nad Ukrajinom, da se čijera koju će ljudi platiti ne može, na žalost, predvidjeti. Isto tako možemo sa sigurnošću konstatirati da je strahovanje Evropijana, udaljenih od mjesta nesreće ipak pretjerano. Ipak taj je oblak mogao naročito prvih sati i dana nad nekim područjima Istočne Evrope, pa i Švedske, jako je rapidno gubilo snagu radijacije, stvariti potencijalne opasnosti čije se posljedice tek mogu očekivati u neželjenom pogledu.

Prvo treba znati da je radijacija jako podmukla. I da bude s njom još čudnije različito djeluje na ljude: neke pošteđi druge ruši. Najteže posljedice radijacije kao što su rak ili genetska oštećenja javljaju se tek dugo poslije njenog djelovanja. Jasno, najosjetljivije su stanice tkiva koje se brzo reproduciraju — stanice kože, koštane srži, crijeva te muške i ženske spolne stanice

Svakako da te tragične posljedice zavise od stupnja radijacije. Doze radijacije po više 1000 rema (rentgen equivalent for man rentgenski ekvivalent za čovjeka), standardne jedinice mjerenja, po pravilu su katastrofalne, a doze u blizini Černobila mogle su biti oko tih vrijednosti. Poznato je isto tako da radijacija rapidno opada sa udaljenošću. Smatra se da je npr. u Z. Njemačkoj i Švicarskoj radijacija iznosila deset, odnosno triput više od normalne. Pod normalnom radijacijom podrazumijevamo radijaciju

koja iznosi 26 do 170 milirema (milirem je hiljaditi dio rema) tzv. prirodna radijacija koja zavisi od nadmorske visine i geoloških odlika kraja. Treba svakako znati i to da što je doza radijacije veća da se posljedice prije javljaju. Radijacija od 5000 rema ubija gotovo trenutno. 1000 rema apsorbiranih po četavoj površini tijela izaziva smrt u roku od nekoliko dana. Doza od 400 rema koju primi cijelo tijelo ubija polovicu svojih žrtava za mjesec dana, druga polovica će se oporaviti. Doza od 150 rema primljena tokom jednog tjedna se preživljava ali će se kod mnogih javiti znakovi radijacijske bolesti

Kakve će biti stvarne posljedice radijacije mnogo zavisi od vrste izotopa. Kod nesreće reaktora nuklearne centrale u Černobilu otkriveno je 18 radioaktivnih elemenata u zraku uključujući tu i barij, kripton, kirij, jod i cezij. Ti nukleidi izazivaju promjene kod pojedinih tkiva.

Tako npr. atomi barija vežu se uz kosti, dok se nukleidi cezija vežu za mišiće. Jod se deponira u štitnjači. Ti nukleidi, kada uđu u te organe, razbijaju gene u stanicama i izazivaju mogućnost za rak. Vrijeme potrebno da dođe do bolesti je različito, kod nekih primjera prema nekim istraživačima, npr. pojava leukemije može se javiti od 2 do 15 godina nakon zračenja.

Deset puta veći nivo radijacije u Z. Njemačkoj i triput veći u Švicarskoj od normalnog daleko je ispod nivoa koji se smatra sigurnim za radnike zaposlene u nuklearnoj industriji. Čak i u poljskim gradovima u blizini Ukrajine gdje je nivo radijacije bio 500 puta veći od normalnog (tako da su stanovnici svega za jedan i pol dan primili jednogodišnju dozu), ukupna količina iznosila je svega nekoliko stotina milirema. I tako, s malo sreće u Evropi neće doći ni do neznatnog povećanja broja oboljelih od raka.

S. MANDIĆ

POGLEDI I MIŠLJENJA

Područje općine isto mjesto stanovanja

Najnoviji Zakon o stambenim odnosima reguliran je mnogo pitanja iz te oblasti, a problem utvrđivanja (isto) mjesta stanovanja prepušten skupštini općine. Kao što je poznato u slučaju ove općine takva odluka postoji od ranije — još iz 1974. godine, a temeljem je ne odgovarajućoj odredbi ranijeg Zakona. Tom odlukom je kazano da se sva mjesta stanovanja na području općine, osim njihovih nekoliko, smatraju istim mjestom stanovanja. Da je primjenjivana ta odluka Skupštine općine to bi značilo da radnici koji rade u OUR-ima na području grada Šibenika, a imaju uvjete za stanovanje u svojoj ili obližnjoj kući u mjestima koja su u odluci navedena ne bi smjeli dobiti društveni stan na području grada ili u nekom drugom mjestu navedenom u odluci.

Prilikom donošenja te odluke, danas i sutra, ako se nešto osjetno ne izmjeni u odnosima koji stvarno ili posredno utiču na uvjete stanovanja, odnosno života i rada, nužno se postavlja pitanje kao: da li postoje takvi odnosi i uvjeti stanovanja, odnosno života u svim tim mjestima da se može kazati da su u istom položaju oni koji stanuju u gradu i oni koji stanuju u selima na području općine koja su od grada (mjesta rada) udaljeni 30 i više kilometara. Osim toga, ako bi neke od uvjeta i bilo moguće približno ujednačiti ostaje pitanje društvene strane problema pri čemu se misli na položaj stručnih radnika kao samoupravljača. To s obzirom na tempo sadašnjeg i budućeg razvoja tehnike i tehnologije u svijetu, iako i kako može razvijati takav razvoj, kako mora biti organiziran i u kojim uvjetima rada i života u pogledu njihova usavršavanja i realizacije njihovih prava i obaveza radnici moraju živjeti a posebno njihov najvažniji dio, jer on je stvarni analitičar tog problema.

Postojeći uvjeti života i rada na području općine su takvi da se može kazati da nisu u istom položaju oni koji stanuju u gradu i oni koji stanuju u selima. To proizlazi iz činjenice što su oni koji stanuju u selima izloženi dodatnim sredstvima koje trebaju izdvojiti za prijevoz do grada gdje, uglavnom, zadovoljavaju svoje razne razne potrebe — zdravstvene, kulturne, sportske, obavljanje poslova, nabavljanje potrošne i druge robe. Zanim, tu su izdaci koji prate školovanje djece u gradu. Tu je i problem vremena koje treba utrošiti za dolazak na posao te u povratku a posla do mjesta stanovanja koje ponekad iznosi do tri i četiri sata dnevno. Osim toga ima i drugih minusa za one koji stanuju u selima. Sve se to može objasniti pravnim pojmom: bljez u gradove. Istina stanovanje u selima ima i nekih prednosti pa i mogućnosti kompenziranja dijela izdataka posebno za one koji se bave dodatnim privredničarjem. Dovoljno bi skupo plaćalo danak svojoj praksi kad hi u budućnosti svojim mjerama upućivalo takve stručne radnike da obiljavaju, odnosno stanuju u selima udaljenim do tridesetak i više kilometara. Međutim, takva spremnost nije nešto što će nastati sutra jer je prvenstvo već danas, a može se objasniti i kerlaticom da je dio radnika jedinom nogom u selu a drugom u tvornici.

Sadašnjeg stručnog radnika, a posebno mladog i one koji se pripremaju za uključivanje u proizvodne i druge poslove, s očekivanjem da će biti nosioci razvoja i privrede i samoupravljanja u OUR-ima u budućnosti ili bismo smjeli dovoditi u takav položaj da rade i žive u uvjetima kojima se predviđa primjenom takve odluke i sličnim popratnim mjerama društvene zaštite. Od toga bi trebalo odustajati čak i tada kad bi neki od njih i željeli da obiljavaju u selima. Naime društvenim mjerama takve bi trebalo uključivati da i rade i žive u mjestima odnosno gradovima koji će im pružiti najpovoljnije uvjete za vlastiti napredak u stručnom pogledu, te da se istodobno mogu baviti oblicima društvenog života koje priprema aktivno učestvuje ne samo u organizaciji samoupravljanja već i u ukupnom životu organizacija udruženog rada.

Da bi područje općine moglo eventualno biti proglašeno i tretirano istim mjestom stanovanja trebalo bi ispuniti mnoge preduvjete kao što su: besplatan prijevoz na cijelom području općine, uvođenje komunalije, dislociranje mnogih službi — zdravstva, kulture, školstva, sporta, razne druge. To ne znači da se to moguće osmisliti jer su u pitanju tehnologije i ostvarivanje racionalnosti u funkcioniranju odgovarajućih organa. Nešto od toga postalo je problem i za relacije grada, a dislociranje bi poneke od njih još više pojačalo. Na primjer, kada bi se postavljalo pitanje koliko bi sve to koštalo, da li je to moguće te kada i kako osmisliti.

Postojeći materijalni i drugi odnosi u našim općinama pa i u ovoj, nisu tekni da čine nezblježim i formalno proglašenje njenog područja za isto mjesto stanovanja, jer je očito da su uvjeti života i rada osjetno različiti. Prema nekim procjenama radnih bi koji živi u selima bio izložen većim izdacima za iznos oko 40 posto prosječnog osobnog dohotka.

Očito je da je to pitanje dosta složeno i delikatno pa bi bilo dobro raditi na cjelovitom sagledavanju ukupnosti života i rada ljudi na jednom području kao što je općina i izraditi projekciju prevladavanja tih problema ili odgovornosti na pitanje što je to općina za život njenih stanovnika na različitim njenim dijelovima osim formulacije deca u uvjetima.

Pojednostavljenja tog problema nisu odredili jer hi primjena sličnih odluka imale za posledicu neželjene razne odgovarajuće sredine i društvene zajednice u cjelini. Zapravo, pojednostavljenje je moguće pa i odluka provodljiva ali sa spoznajom da se unaprijed održimo razmjernost dijela radnika posebno stručnih na privrednom i ukupnom društvenom razvoju, ili kad bismo željeli zatvaranje gradova, a proces bi zapravo morao biti obrnut jer bi stete bile nestajive.

Radeti na takvom ukupnom sagledavanju problema i projekcijama odnosa nužno je usporedu raditi na definiranju problema stana. Naime, da li je to kadrovska ili socijalna kategorija ili mjesečna elementa, kada i kako se dodjeljuje, kako tretirati postojeći društveni stambeni fond, da li je u prilazu na drugi sistem, odnosno tretman stana nužno potrebno prilazno vrijeme — koliko i kako te koliko dugo s fazama i međufazama.

S tim u vezi je i pitanje koje se najavljuje kao mogućnost, a naime da bi korisnici društvenih stanova uskoro trebali vratiti njihov otkup — koje kategorije, kao i na koji način.

Takve mjere će uz ostalo nametnuti pitanje održivosti postojećih odnosa u stjecanju sredstava za osobne dohotke i tome slično.

Slična razmišljanja i sagledavanja morala su prethoditi donoenju novog Zakona. Nažalost, tako nije postupljeno, a trebalo je jer se ne radi o bezazalnom problemu i samo o problemu područja općine Šibenika. Tu se, nažalost, stvari ponavljaju jer se na sličan način, tj. pojednostavljeno tretiraju i neka druga područja rada i života ljudi a posebno u oblastima privredivanja.

Do tada treba osmisliti pravo OUR-ima i drugima da otkupne komere, kada i kako djeljeljivost stan ili ga nekom odzakupiti, ali ne na temelju navedene odluke Skupštine općine jer je ona neodrživa.

Prilazom tom problemu ili problemima trebalo bi osigurati da se nužnog čovjeka ne dovodi u situaciju da se svojim nadležnostima upošlavlja umjetan odnos, odnosno da ne pribjegava rješavanjima alijentanim koja su pralila stjecanje prava na djeliš doplatak.

Osim toga bilo bi dobro sebi kazati da i svaka kuća kako u gradu tako i na selu nije u istovom stanju da je ima smisla adaptirati, tj. tretirati objektom za stanovanje.

Istodobno bi trebalo raditi na izmalaženju mogućnosti da racionalnije korištenje ukupnog fonda društvenih stanova, jer ima mnogo slučajeva da se stanovi neracionalno koriste (jednom ili dva stanara u dvokomnom ili većem stanu). Moguće je iznaći takva rješenja koja ni taj problem razrješavaju bezbolno. Naime, moguće je postići aparatumno napuštanje neracionalno korištenog stana ili preseljenje u manji. Da hi se to ostvarilo zakonom bi trebalo predvidjeti takvu mogućnost, maksimalni površinu i utvrditi prilazno vrijeme i način razrješavanja problema.

MIRAN BIJELEĆIĆ

MALI OGLASNIK

TELEFON: 23-668

NOVOOTVORENA elektro-radionica u Ulici B. Kidriča 73 (kod robne kuće "Riječanka") vrši popravak svih kućanskih aparata: brojera, strojeva za pranje, štednjaka ili bilo kojeg drugog kućanskog aparata. Vlasnik Draško Petrović. (2510)

HITNO IZNAJMLJUJEM prostore za kaficu ili gostionicu u Tribunalu. Objekt dobro uhodan. Javiti se na telefon 83-425 ili na adresu: Zita Grušević, Titogradska 15 Tribunal. (2516)

PRODAJEM dijelove namještaja (radi selidbe) kreveti, dječji krevetac, termoakumulacijsku peć Pitali na adresu Vesna Tomić, Skopska 27 III na telefon 24-968. (2517)

BRAČNI PAR traži jednosoban nenamješten stan. Javiti se na telefon 86-060 svakim radnim danom od 7 do 15 sati. (2518)

PRODAJEM drveni bungalov na Jadriji 2x2. Ponude na telefon 29-168. (2519)

PRODAJEM 1500 komada ispravnih rabljenih kanala "Pezara" i "Karlovac", te dijelove "Spačeka". Telefon 23-247. (2520)

MIJENJAM trosoban komforan stan (94 četvorna metra) za dva manja. Javiti se na telefon 35-017. (2521)

PRODAJEM trosoban stan u centru Šibenika (drugi kat). Pogledati i informacije od ponedjeljka od 10 do 13 sati na telefon 28-348 ili na adresu: Borisa Kidriča 4H, Jeličić. (2522)

ZAPOSLENI MLADIC traži namješten jednosoban stan ili garsonjeru (kuhinjski namještaj nije bitan). Javiti se na telefon 87-161 subotom i nedjeljom poslije podne. (2523)

PRODAJE se kuća u gradnji u Zaboriću. Prizemlje uređeno za stanovanje. Telefon 26-314. (2524)

PRODAJEM novu pasaru s kablom "Dalmatinka" tip K-590-K. Za informacije obratiti se na tel. broj 35-860. (2525)

KUĆU novu sa dva trosobna stana u centru grada mijenjamo za odgovarajuću uz more na području od Vodica do Primoštena. Ostalo po dogovoru. Informacije u redakciji lista. (2526)

TRAŽIM teracera. Tel. 27-808 (2527)

FELJTONI

POSLEDNJI HAJDUK PRED ŠIBENSKIM SUDOM (8)

Piše: Mirko UROŠEVIĆ

Eno ga, leži u župskom stanu

Medić je zahrkan u toplom krevetu. Osjećao se nekako na sigurnom — na vratima su ga štitali debeli kračuni, a kraj uzglavlja, na dohvata ruke, prslonio je pušku. Tako je prespavao cijeli dan sve iza podne. Iza sna ga trže nekakav povik...

Udovicu su našli u kući i nenadani posjet žandara prenerazili je.

— Došli smo ti kuću pretresti. Prije nekoliko dana u banci Šilpe Šare promijenila si lažne dolare i zato je banka propala! — objasni narednik.

— Ma kakve dolare, nisam ja, svetu moj, u banku nikad ni odila...

Narednik nije ni aluša udovicu, već priđe škrinji i počeo preturati po odjeći. Nađe samo tri stare austrijske novčanice od po deset kruna i sav bijesan tresnu poklopcem škrinje.

— Nemojte sirotinji razbijati... počeo udovičin susjed, ali ga narednik iz sve snage pljusne. Nakon neuspjelog pretresa dvojica žandara, švercer i vodič iziđoše na cestu i pođoše prema Grebašnici. Kod raskršća ostaviše starca. U Grebašnicu stigoše oko ponoći, zalupaše na prva vrata i domaćin im otvori. Kraj kamina uskoro je kružila bukara puna crnjaka; pili su svi pa i uhapšenik.

— Ja sam narednik Živković iz Vrpolja... — u neko doba reče Medić.

— Što bi od narednika Popovića? — upita ljubazni domaćin.

U ovoj kući u Erveniku bilo je žandarmerijska stanica i tu je Medić bio u opsu po uhićenju

— Zamijenio sam ga ja... odgovorio je Medić i bukara je krenula dalje od ruke do ruke.

— Poznaješ li ti Todora Medića? — upita kasnije "narednik" domaćina.

— Medić ne zalazi u ove krajeve, ali da i dođe lako bi smo ga za nj!

— Kako?!

— Uхватила bi seoska ronda.

— Da nisi ti povjerenik?

— Ne, ja sam zapovjednik ronde!

— Imaš li pušku? — nastavi narednik dalje s pitanjima.

— Eno je, visi na zidu...

— Nego, kad si ti ono upoznao Medića?

— Na suđenju u Šibeniku...

U taj čas uhapšeni švercer počeo galamiti i tražiti da ga puste, ali žandari ga umjesto toga dobro svežu. Kad i to obaviše, narednik i podnarednik još jednom nategnuše iz bukare i digoše se:

— Idemo, a tebi domaćine hvala...

— Kud ćete u ovo doba noći, što ne prespavate kod mene?!

— Moramo ići, žuri nam se...

— Pođoše, a malo dalje pustioše i švercera.

Koji dan kasnije lažni narednik i podnarednik stigoše u Staru Stražu kod Knina. Bilo je to 16. prosinca 1930. Na seoskom putu dvojica žandara sukretuše Miloša Martića, te Frauu i Nikolu Pavičića.

— Stojte i odmah pare vadite! — iznenadno ih je povik naoružanih žandara.

— Zar i žandari robe poput Medića?! — u čudu se zapita jedan od trojice presretnih seljaka. Trenutak kasnije pred njim se nađe narednik koji izvadi džepnu lampu i osvijetli svoje lice:

— Pogledaj Medića, ako si ga se uželio!

Uvidjevši da je vrag odnio šalu, seljaci predadoše lažnim žandarima sav novac i odmagliše sretni što su tako jeftino prošli.

Narednih mjeseci Todor Medić preležao se kretao u Lici i zapadnim krajevima Bosne. Za to je imao obilje razloga. Početkom zime, najme, hajke su bile sve učestalije i sve raspoložive snage u sjevernoj Dalmaciji bile su u potrazi za hajdukom. Na njegovu nesreću te zime i snijeg je zarana pao. Da bi Medića doveli u škripac, među stanovništvom su također bile poduzete stroge mjere — nitko se bez legitimacije nije smio kretati, a u kasnije večernje sate nije se smjelo ni iz kuća izlaziti.

U takvoj situaciji Medić je odlučio preko Ervenika još jednom navratiti do svojih, a onda kako ga sreća posluži. Noću između subote i nedjelje, 17. i 18. prosinca, Todor se sam samcat spuštao niz snijegom zavijanju planinu prema Erveniku. Zaledena stabla su škripala pod udarcima vjetra, a iz daljine zavijanje vukova miješalo se s lavežom pasa.

Nešto iza ponoći stiže u Ervenik i odmah se zaputi prema kući Ante Ivankovića. Znao je da Ante ima ključeve od župskog stana i računao je tamo prenoćiti i naspavati se. Oprezni udarci na dvorišnim vratima trgoše iz sna Antu.

— Tko je sad u ovo doba? — viknu on sneno kroz odškrinut prozor.

— Prijatelj. Otvori brzo...

Kad ugleda Medića, Ante se okrenu sve oko glave, ali razbojnik ovaj put nije bio goropadan, već upita domaćina smiljujući se:

— Hoće li ti biti pravo da me skloniš, iako sam ti ljetos u Gosuši strica Grgura orobio?

— Pravo mu budi, ima u njega novaca... — odvrati Ante i povede došljaka u prazni župski stan.

SAN SAVLADA KONJA I JUNAKA

Nedugo potom Medić je već zahrkao u toplom krevetu. Osjećao se nekako na sigurnom — na vratima su ga štitali debeli kračuni, a kraj uzglavlja, na dohvata ruke, prslonio je pušku i revolver. Tako je prespavao cijeli dan sve do iza podne. Iza sna ga trže nekakav povik, a kad se pridžie oglaš se malo podalje i puška. Todoru se to ništa ne učini sumnjivim, već se počeo oblačiti, lagano se protežući usput. A povoda nemiru bilo je u izobilju...

Za razliku od Todora Medića, prošle noći Ante Ivanković nije niti oka sklopio. Cijelu noć molao mu se Todor po glavi i onih 50.000 dinara na koliko je glava njegovog gosta bila ucijenjena. U svitanje ipak se odlučio. Obuče se na brzinu, potegnu dobar gutljaj rakije, uze usput sa zida dvoeljevku i istrča u hladno jutro. Nepuna dva kilometra od njegove kuće bila je žandarmerijska stanica.

— Eno ga leži u župskom stanu! — viknu na sav glas Ante Ivanković utrčavši zadihnan među žandare koji su se grijali uz peć.

— A tko to? — upita komandir stanice, narednik Josip Ban.

— Todor Medić!

Na te riječi žandari poskakaše na noge i latioše se pušaka poslaganih u soške. Narednik ih smiri i obrati se došljaku:

— Ispričaj ti nama sve lijepo po redu, pa da vidimo šta nam je činiti...

Ispričao je tako Ivanković sve po redu, dok su ga žandari s nevjericom zagledali. Kad priča završi narednik izda naredjenja:

Jedan neka ode probuditi vodnika potjernog odjeljenja poručnika Vojina Vojvodića, a vi drugi pozovite financijske straže, lugare i kojeg dobrovoljca...

Oko podne se pred žandarmerijskom stanicom okupilo dvadesetak naoružanih ljudi. Plan je bio razraden: opkoliti napušteni župski dvor i po svaku cijenu uhvatiti hajduka.

— A što ako je on već uhvatio maglu? — upita netko.

— Nije sigurno. Mrtav je umoran i neće se tako lako probuditi... — oglaš se Ivanković.

I pođoše.

Oko dva sata poslije podne žandari, financi i lugari već su bili nadomak župskog dvora. Nekom iz potjere iznenada opali puška, valjda od straha. Taj hitac čun je bio i Todor Medić i da se tada dosjelo jadu, na vrijeme je mrgao pobjeći. Ali on u sebi pomisli:

(Nastavlja se)

PROJEKTNI BIRO

ZAGORAC

● TROŠKOVNICI,
PROJEKTI

● POMOĆ KOD
GRAĐEVINSKE
DOZVOLE

● PRIMANJE
NARUDŽBI
od 9—14 sati

Kod prodavaonice
boja i lakova (na
obali)

— Diplomirani inženjer
Saša Zagorac,
Dubrovačka 27/II
telefon 24-476 iza 14
sati.

RO »JOSIP KRAŠ« — ZAGREB
OOUR »TRGOVINA
PRIMOŠTEN

RO »Josip Kraš« — Zagreb OOUR »Trgovina« Primošten iz Primoštena izlaže, prodaji

JAVNOM LICITACIJOM

rashodovano motorno vozilo

1. Putničko vozilo marke »Citroen« D 19 godina proizvodnje 1971, vozilo se nalazi u skladištu pića u Primoštenu.

Početna cijena 400.000 dinara.
Izlicitirana cijena motornog vozila podrazumijeva se franko sjedište OOUR-a bez poreza na promet proizvoda. Kupac je dužan da izlicitiranu cijenu za motorno vozilo plati prije preuzimanja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana zaključivanja ugovora o prodaji i u tom roku da ih preuzme.

Putničko vozilo u ovoj ponudi prodaje se u viđenom stanju i za njega se ne daje nikakva garancija.

Razgledavanje motornog vozila je 28. i 29. svibnja 1986. godine od 10 do 13 sati.

Nadmetati se mogu sve pravne i fizičke osobe koje polože kauciju 10 posto od početne prodajne cijene vozila.

Pravne osobe na ime kaucije uz prijavu za licitaciju prilažu barirani ček, a fizičke osobe kopiju virmana o uplati kaucije na žiro račun OOUR-a »Trgovina« Primošten br. 34600-801-1689 koji se vodi kod SDK Šibenik ili polaganjem u gotovu na blagajnu poduzeća do 14 sati na dan licitacije.

Licitacija će se obaviti 2. lipnja 1986. godine u 10 sati u prostorijama poduzeća u Primoštenu, do kada prijave, ček ili kopiju virmana treba dostaviti Komisiji za prodaju motornog vozila poduzeća.

Nepotpune prijave, kao i one koje se prime poslije roka kada će se provesti licitacija neće se uzeti u razmatranje.

Sva obavještenja u vezi s prodajom mogu se dobiti na telefon br. 70-022 (lokal 754) u Primoštenu.

CRVENI KRIŽ HRVATSKE
OPĆINSKA ORGANIZACIJA
CRVENOG KRIŽA ŠIBENIK

Na temelju člana 1. Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta i odluke Predsjedništva Općinske organizacije Crvenog križa Šibenik, br. 140/2-86 od 20. svibnja 1986. godine, ponovno se objavljuje

NATJEČAJ

za zasnivanje radnog odnosa za obavljanje poslova i radnih zadataka referenta za dobrovoljno davanje krvi, na neodređeno vrijeme i izvršitelj

Uvjeti:

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa kandidat treba da ispunjava i posebne uvjete:

— viša stručna sprema zdravstvenog, prosvjetnog ili socijalnog smjera, s pet godina radnog iskustva,
— da je dobrovoljni davalac krvi i da je vozač B kategorije.

Pokusni rad traje tri (3) mjeseca.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta dostavljaju se Natječajnoj komisiji Općinske organizacije Crvenog križa Šibenik.

Rok za podnošenje prijave je do 31. svibnja 1986. godine.

Prijave bez priloženog dokaza o ispunjavanju uvjeta iz Natječaja neće se uzimati u obzir.

O rezultatima izbora kandidat će biti obaviješten u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na Natječaj.

IN MEMORIAM

Dana 25. svibnja 1986. godine navršava se pet tužnih godina od iznenadne smrti

VALERIJE
BODROŽIĆ
rod. Nazalewicz

Neizmijerna dobrota i plemeniti lik pokojnice neizbrisivi su u našim mislima.

Ožalošćeni suprug Branko i mnogobrojna rodbina (557)

BOLNO SJEĆANJE

na našeg dragog

ZORANA
MIKULANDRU
1980. — 1986.

Vrijeme prolazi, ali sjećanje i uspomene ostaju zauvijek u našim srcima. Tvoj dragi lik teško je zaboraviti.

Tvoji: baka Milka, ujak Branko s obitelji, teta: Marija, Ljuba i Anka s obiteljima. (558)

ZAHVALA

u povodu smrti našeg dragog supruga, oca i djeda

STEVANA BERIĆA

Duboko dirnuti pažnjom koja nam je ukazana u teškim trenucima, a u nemogućnosti da svima osobno zahvalimo, ovim putem izražavamo zahvalnost rodbini, prijateljima, znancima i susjedima, koji su nam usmeno ili pismeno izrazili sućut i prisustvovali posljednjem ispraćaju dragog nam pokojnika. Zahvaljujemo se na pažnji i pomoći kolektivima MTRZ »Velimir Skorpić«, Dječjim vrtićima Šibenik i Općinskoj konferenciji Saveza društava »Naša djeca« Šibenik te SUBNOR-u Šibenik. Također zahvaljujemo osobito Odjelu za plućne bolesti šibenske bolnice, a naročito dru Borću i dru Odaku na ukazanoj brizi i liječenju našeg dragog pokojnika.

Ožalošćeni: supruga i djeca s obiteljima (558)

Novo
u vašem
gradu

„PRIGORKA“

INDUSTRIJA GRAĐEVINSKOG MATERIJALA SESVETE —
ZAGREB, PRODAJE OPEKARSKE PROIZVODE
PO TVORNIČKIM CIJENAMA

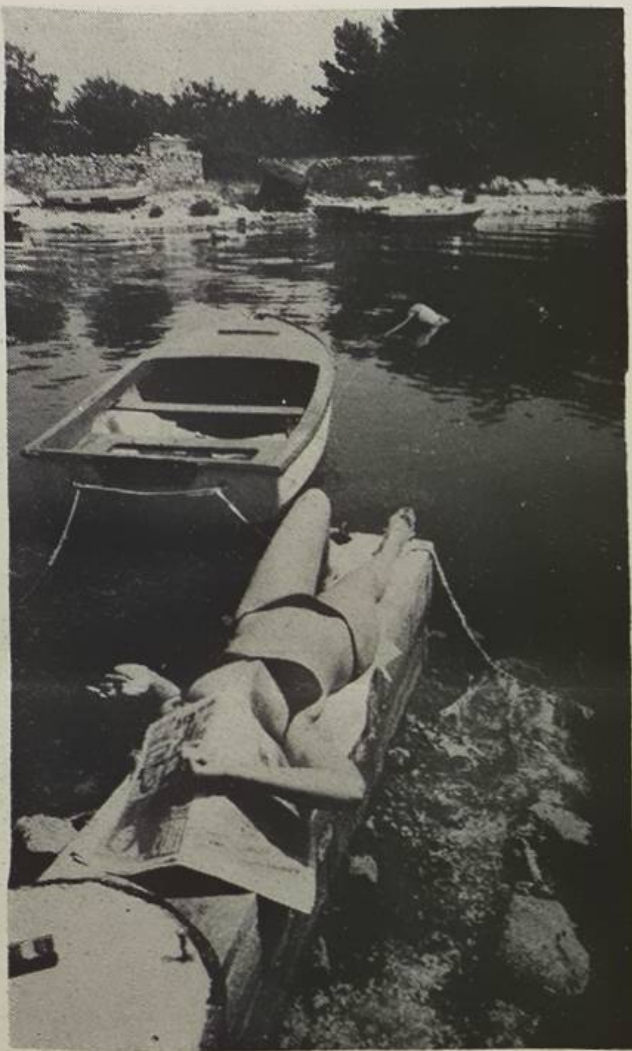
Red. broj	VRSTA PROIZVODA	Jedin. mjere	Prodajna cijena s porezom
1.	FERT GREDICE DO 4 m'	m'	729.00
2.	FERT GREDICE OD 4—4,5 m'	m'	849.00
3.	FERT GRED. OD 4,5—8,10 m'	m'	957.35
4.	FERT ISPUNA br. 16 25x38x18	kom.	123.60
5.	SUPLJI BLOK 25x12x14 (2/1)	kom.	74.55
6.	SUPLJI BLOK 25x19x14 (3,5/1)	kom.	96.65
7.	SUPLJI BLOK 25x19x19 (4,5/1)	kom.	98.50
8.	SUPLJI BLOK 29x19x14	kom.	108.65
9.	SUPLJI BLOK 25x19x19 (5,5/1)	kom.	122.60
10.	LETVICE ZA TRANSPORT	kom.	3.80

Informacije
i uplate

Poslovnica »Zagrebački
transporti« Obala JRM
2, tel. 22-047 od 7 do
14 sati.

DOSTAVA

Kamionima »Zagrebačkih
transporta« na gradilište kupca.

EKOLOŠKE NOVINE

Jadrija je u ovim predsezonskim danima jednako pusta, porušena i zapuštena kao i lani. Promijenilo se, izgleda nije ništa, ili barem ne mnogo toga i sasvim je moguće da je gošpica s fotografije i prošlih godina ležala na istome mulu i sunčala se ne primjećujući mnogo svijet oko sebe. U svakom slučaju, ljeto je došlo ranije, već je danima u krvi i u zraku, pa nakon iščitane crne kronike i pokojeg sovjetskog trača, novine mogu sasvim djelotvorno zamijeniti naočale za sunce. Da se što manje vidi poharano društveno vlasništvo na Jadriji i privatno, što cvate iz godine u godinu.

PRVA POMOĆ (U SVAKOJ PRILICI)

Prošlog tjedna u sportskoj dvorani «Ivo Lola Ribar» održano je 13. općinsko natjecanje ekipa Crvenog križa i Civilne zaštite u pružanju prve pomoći. Od dvadeset i dvije grupe sudionika 14 ih je bilo iz osnovnih škola, dvije omladinske i šest odraslih. Pobjednici, a to su mladi OS «Bratstvo i jedinstvo» iz Bratiškovača, srednjoškolski iz radne jedinice 3A Srednjoškolskog centra i ekipa Crvenog križa iz TEF-a, kandidirali su se za Regionalno natjecanje što se održava danas, također u Sportskoj dvorani.

B. P.
(Snimio: V. Polić)

ŠIRO «Štampa»

Obnovljena omladinska aktivnost

U RO «Štampa» od njena osnutka pa na ovamo nije bilo takve omladinske aktivnosti kao sada — a nimalo ustranjanja istuče predsjednik OO SSOH te radne organizacije Anđelko Matov. Novouzbrano omladinsko rukovodstvo radi «punom parom», u to smo se uvjericili za vrijeme kratkog posjeta 21. svibnja, kada je u krugu «Štampae» priređen kulturno-umjetnički program u povodu Dana mladosti, uz sudjelovanje KUD-a «Ljubica» i vlastite recitatorske sekcije. Probudena omladinska aktivnost toga dana bila je simbolično okrunjena nogometnom utakmicom ekipe «Starih i Mladih», dok mladi naše jedine grafičke organizacije udruženog rada posebno istuče poruku upućenu Skupštini SFRJ nakon nesreće u Černobilu u kojoj su predložili moratorij na gradnju nuklearnih elektrana i želju da se za njihovu buduću gradnju u našoj zemlji odluči općenarodnim referendumom. Nakon uspjele priredbe, kako je rekao Anđelko Matov, predaha nema — suradnja s «Ljubicom» potrajat će i dalje, u pripremu je već i dramski komad povodom 40. godišnjice proslave osnutka «Štampae», a uz njega su za uspjele priredbe ovaj put bili zaslužni još i Divna Petković, Darko Frua, Dravko Svirčić, Vesela Bačelić Medić, Senka Bačelić, Gorana Mrđić i Nera Turica.

B. P.

TRENTAK PRIVREDE

Piše: M. RADAK

Uslužno zanatstvo nikako da skrene s pogrešnog i perifernog društvenog kolosijeka

Zanatstvo

u tehnicu nadriobrtnika

USLUŽNO zanatstvo u Šibeniku godinama se nalazi na periferiji društveno-ekonomskih zbivanja. Podaci o broju svršenih brijača, majstora za popravak cipela, kišobrana, kućnih alata i aparata... govore da ih je sada barem dvostruko manje nego prije dvadesetak godina. Tako je silom prilika zanatstvo u šibenskoj općini svedeno na nadriobrt. Od lakve spoznaje nitko ne može pojeriti kan ni od činjenice da je za sve najvećim dijelom kriv zakonodavac i, dakako, društvo, koje je taj značajan životni segment prepustilo samome sebi i stihiji. A kada je tako onda se zna što se sa određenim poslom u, isto tako, određenom vremenu događa.

Pastorče među zanatima

— TREBAJU veliki zaokretaji da uslužno zanatstvo postavimo na čvrste noge i da bude onakvo kakvo treba suvremenom društvu — kaže Joso Petković, direktor «Komunara» i predsjednik Vijeća za zanatstvo i malu privredu Privredne komore za Dalmaciju u Splitu. — Društvo nije pronašlo praktične mjere za razvoj te djelatnosti, pa nam tako caruju nadriobrt i nelmaštna društvenih organizacija upućenih na te poslove. Eto kud fete strašnijeg podatka od činjenice da kolektiv kome stojim na čelu samo 10 posto od ukupno 300 milijuna dinara godišnjeg prihoda ostvari od usluga. A mi smo, da znate, za to formirani i registrirani po našem nazivu.

Jadikovke Petkovića, bez sumnje jednog od vodećih znalaca problema uslužnog zanatstva, malo pomažu, ali mogu biti putokaz kako dalje i «žuti karton» za one koji bi trebali da brinu o njegovu unapređenju. Na sličan način, kao i 110 zaposlenih u «Komunaru», vlasiti dinar za život ostvaruju soboslikarska zadruga «Naprijed», «Dane Rončević» i druge organizacije usmjerene na pružanje usluga građanima, kolektivima i ustanovama. Od posla koji bi trebali da obavljaju «pohjegli» su na proizvodno-industrijsko zanatstvo koje vodi ogortenu bitku na prezarličenom tržištu da dođe do posla.

— Prije otprilike dvije godine općinsko izvršno vijeće i Ispostava Privredne komore u Šibeniku podržali su našu inicijativu da se izradi elaborat o ekonomskoj opravdanosti objedinjavanja sličnih uslužnih djelatnosti u gradu, dodaje Joso Petković. — Sve je bilo dogovoreno, stavljeno na papir što se liče ideja, ali je zapelo na izradi projekta kojim bi se dokazala nužnost okrupnjavanja

Zbog nepovoljnog društvenog tretmana zanatstvo se nalazi u gorem položaju nego prije dva desetljeća, ali zato cvjeta nadriobrt ● Umjesto osuđenih i raspuštenih GG poduzeća njihovi prav(n)i sljedbenici postale su nekakve znanstvske zadruge u kojima caruje mito, kriminal, zarade bez rada, pljačke...

I boljeg organiziranja. I od tada se ništa više nije dogodilo.

(I)legalna mučka

UMJESTO modernog i ljudima u životu toliko potrebnog uslužnog zanatstva radale su se razne organizacije koje su osnivali građani. Najprije su to bila s razlogom osuđena i sedamdesetih godina napuštena GG poduzeća. Iza toga «u lgru» su ušle ugovorne organizacije koje nisu uspješno položile test društva. A sada je, opet, postalo moderno i, kao po nekom pravilu da i dalje treba eksperimentirati, počele su nicati znanstvske zadruge. I ni one nemaju prihvatljiv i društveno opravdan start, kažu.

— Društvo bi trebalo i te kako biti do toga tko će učiti i voditi zanatske zadruge. Ima u njima, vjerujte, svega i svačega, a najviše nedovoljnih radnji, od mita i korupcije, do kriminala i pljačke, zarada bez rada... Kada bi organi gonjenja ozbiljnije tamo ušli svega bi se otkrilo..., tvrdi Petković.

Onj koji dobro poznaju poslove u zanatskim zadrugama tvrde da se tamo nerijetko na gotovo legalan način potkrada društvo i vode poslovi toliko mutno da bi u dijelu takvih institucija trebao «carski rez». Jedna takva organizacija nikla je nedavno i u Šibeniku, ali sve ovo što smo kazali o zanatskim zadrugama ne bi se moglo primijeniti i na naše «Primorje». Podataka za tako nešto nema, ali...

— «Komunar» je osjetilo neobjavljenu konkurenciju «Primorja» i mi imamo pravo da sumnjamo da se tamo zakon izigrava. Jer bi u protivnom izvan svake poslovne logike bilo da na jednom malom poslu, gdje smo se zajedno susreli, budu jeftiniji za čak 300 starih milijuna. Ja sam o tome obavijestio Upravu društvenih prihoda, inspekcije... Ništa ne tvrdim, ali imam pravo tražiti čiste račune i jednak tretman svih na tržištu i pred društvom, smatra direktor Petković.

Bilo kako bilo ostaje spoznaja da je uslužno zanatstvo na stranputici. Lošije je organizirano, a manje ljudi i radnji nego prije 20 i više godina. I kada ne bi bilo drugih razloga samo ti podaci pozivaju odgovorne na uzbunu.

